

BURMISTRZ MIASTA I GMINY DEBRZNO

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Debrznie
z dnia

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DEBRZNO

TEKST STUDIUM

CZĘŚĆ I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY DEBRZNO

SPIS TREŚCI

INFORMACJE WPROWADZAJĄCE	5
PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE	5
CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA	7
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	9
1.1 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I PRZEZNACZENIE TERENÓW	12
1.2 CHARAKTERYSTYKA ZAINWESTOWANIA I UZBROJENIA TERENÓW	14
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	15
2.1 OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	15
2.2 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I DECYZJE O USTALENIU LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	16
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	18
3.1 ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	18
3.1.1 RZEŻBA TERENU.....	19
3.1.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	20
3.1.3 HYDROGRAFIA	21
3.1.4 GLEBY.....	27
3.1.5 SUROWCE MINERALNE	29
3.1.6 KLIMAT	31
3.1.7 FAUNA I FLORA.....	32
3.2 ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	33
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	37
4.1 OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ	66
4a. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	67
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	68

5.1 POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY	68
5.2 RUCH MIGRACYJNY	71
5.3 STRUKTURY WIEKU I PŁCI.....	72
5.4 RYNEK PRACY.....	74
5.5 GOSPODARKA MIESZKANIOWA	75
5.6 EDUKACJA.....	77
5.7 OCHRONA ZDROWIA	79
5.8 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	79
5.9 KULTURA.....	80
5.10 DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA.....	80
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	81
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY ...	82
7.1 ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE.....	82
7.1.1 ANALIZA EKONOMICZNA.....	82
7.1.2 ANALIZA ŚRODOWISKOWA.....	88
7.1.3 ANALIZA SPOŁECZNA	97
7.2 PROGNOZY DEMOGRAFICZNE W TYM UWZGLĘDNIAJĄCE, TAM GDZIE TO UZASADNIONE, MIGRACJE W RAMACH MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO	105
7.3 MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.....	108
7.4 BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	110
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	122
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	123
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	128
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	129
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	130

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	131
13.1 TRANSPORT DROGOWY.....	131
12.2 KOLEJ	135
12.3 ZAOPATRZENIE W WODĘ, ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW I ICH OCZYSZCZANIE.....	135
12.4 ENERGETYKA, GAZOWNICTWO I CIEPŁOWNICTWO.....	140
12.5 GOSPODARKA ODPADAMI.....	141
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	142
14.1 Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.....	142
14.2 Krajowy Program Zwiększania Lesistości.....	142
14.3 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego	143
14.4 Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego	144
14.5 Strategia Rozwoju Transportu w Województwie Pomorskim na lata 2007-2020	145
14.6 Plan gospodarki odpadami Województwa Pomorskiego.....	145
15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	146
SPIS TABEL	147
SPIS WYKRESÓW.....	149

INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

Obowiązujące dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno (w dalszej części opracowania *Studium*) przyjęto uchwałą Rady Miejskiej w Debrznie Nr LVI/270/2009 z dnia 22 grudnia 2009 roku. W zmieniającej się sytuacji gospodarczej i społecznej Miasta i Gminy Debrzno uznano, iż dokument wymaga aktualizacji i dostosowania zapisów *Studium* do obowiązujących przepisów prawa. W dniu 29 lutego 2016 r. Rada Miejska w Debrznie podjęła uchwałę Nr 05.XXVI.2016 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta i Gminy Debrzno”. Aktualizując treść *Studium* wprowadzono nowe dane, a jednocześnie w znacznej części wykorzystano informacje i dane statystyczne z lat ubiegłych. Umożliwiło to dokonanie oceny zmian badanych zjawisk we wskazanych przedziałach czasowych. Opracowując Studium Miasta i Gminy Debrzno, uwzględniono wszelkie uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy, przeredagowano część tekstową i graficzną dla uzyskania jednorodności i spójności całego dokumentu.

Zakres opracowania jest zgodny z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno zostało opracowane na podstawie:

- art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.),
- uchwały Nr 05.XXVI.2016 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 29 lutego 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta i Gminy Debrzno.

STUDIUM

Uchwała Nr 05.XXVI.2016 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 29 lutego 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta i Gminy Debrzno.

opracowane przez:

Metropolia-Satini Sp. z o.o.

ul. Chełmińska 1, 86-300 Grudziądz

Zespół w składzie:

- główny projektant mgr Rafał Łucki - posiadający kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów;
- asystenci projektanta:
 - mgr Anna Pilżys-Gezela,
 - mgr inż. Agata Piórkowska,
 - mgr inż. Katarzyna Dereszyńska;
- specjalista ds. spraw ochrony środowiska - mgr inż. Joanna Burchardt.

CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA

Obowiązujące dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta i Gminy Debrzno przyjęto Uchwałą Nr LVI/270/2009 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 22 grudnia 2009 roku.

W zmieniającej się sytuacji społecznej i gospodarczej gminy zaistniała potrzeba aktualizacji treści zawartych w obowiązującym *Studium* oraz aktualizacji kierunków rozwoju gminy. W tym celu Rada Miejska w Debrznie podjęła uchwałę Nr 05.XXVI.2016 z dnia 29 lutego 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta i Gminy Debrzno.

Głównym celem opracowania *Studium* jest aktualizacja uwarunkowań i wyznaczenie aktualnych kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno.

Ustalenia *Studium* powinny być rozumiane jako świadome działanie władz gminy Debrzno, zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych gminy w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków jego rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni gminy powinny być reguły określające rozwój zrównoważony. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi ograniczając jednocześnie degradację przyrody i nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Aktualizacja i określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej gminy przy równoczesnym uwzględnieniu wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczeniu infrastruktury technicznej i społecznej oraz uwzględnieniu podstawowych elementów sieci osadniczej.

Zakres przestrzenny *Studium* obejmuje cały obszar Miasta i Gminy Debrzno w granicach administracyjnych.

Pierwszym etapem opracowania była inwentaryzacja oraz aktualizacja uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego gminy oraz infrastruktury technicznej i społecznej.

Następnym etapem było uwzględnienie ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego oraz rozpatrzenie wniosków do *Studium*.

Ostatnim etapem było wyznaczenie aktualnych kierunków rozwoju przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno.

Opracowanie nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno polega w znacznej mierze na aktualizacji ustaleń w części tekstowej i graficznej w dostosowaniu do obowiązujących uwarunkowań prawnych i programowych. Uwzględniając cel sporządzenia nowego *Studium*, a także wnioski społeczności lokalnej, podmiotów gospodarczych, instytucji i organów rządowych i samorządowych, wyznacza się nowe obszary pod zainwestowanie oraz wprowadza inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym, a także zapisy zawarte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego i programach rządowych.

Studium składa się z następujących części:

- 1) tekstu *Studium*, stanowiący **załącznik nr 1** do uchwały i składający się z trzech części:
 - Część I - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno,
 - Część II - kierunki zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno,
 - Część III - uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń *Studium*,
- 2) rysunku *Studium* w skali 1:10 000, stanowiący **załącznik nr 2** do uchwały,
- 3) rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu *Studium*, stanowiące **załącznik nr 3** do uchwały.

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Debrzno położona jest w południowo - zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie człuchowskim w sercu Pojezierza Krajeńskiego zwanego Wysoczyzną Krajeńską rozciągającą się pomiędzy dolinami rzeki Brdy i Gwdy. Gmina Debrzno posiada status gminy miejsko-wiejskiej.

Graniczy z czterema gminami:

- od wschodu - gminą Kamień Krajeński i Sępólno Krajeńskie,
- od zachodu - z gminą Okonek,
- od północy - gminą Czarne i Człuchów,
- od południa - gminą Lipka.

W skład Gminy wchodzi następujące jednostki pomocnicze: 17 sołectw (Boboszewo, Buchowo, Buka, Cierznie, Drozdowo, Główna, Grzymisław, Myśligoszcz, Nowe Gronowo, Prusinowo, Rozwory, Skowarnki, Stare Gronowo, Strieczona, Uniechów, Uniechówek) oraz Osiedle „Zielone Wzgórze”.

Rysunek 1. Lokalizacja gminy Debrzno na tle województwa pomorskiego i powiatu człuchowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych materiałów

Istniejący układ osadniczy obszaru gminy Debrzno został ukształtowany w procesie historycznego rozwoju od początku wczesnego średniowiecza. Jest to typowy układ dla Pomorza Środkowego, oparty na modelu biegunowo – satelitarnym. Charakterystycznym dla gminy jest promienisty układ drogowy. W centrum dawnego warownego grodu zbiegają się trasy komunikacyjne z kierunków wschód – zachód oraz północ-południe.

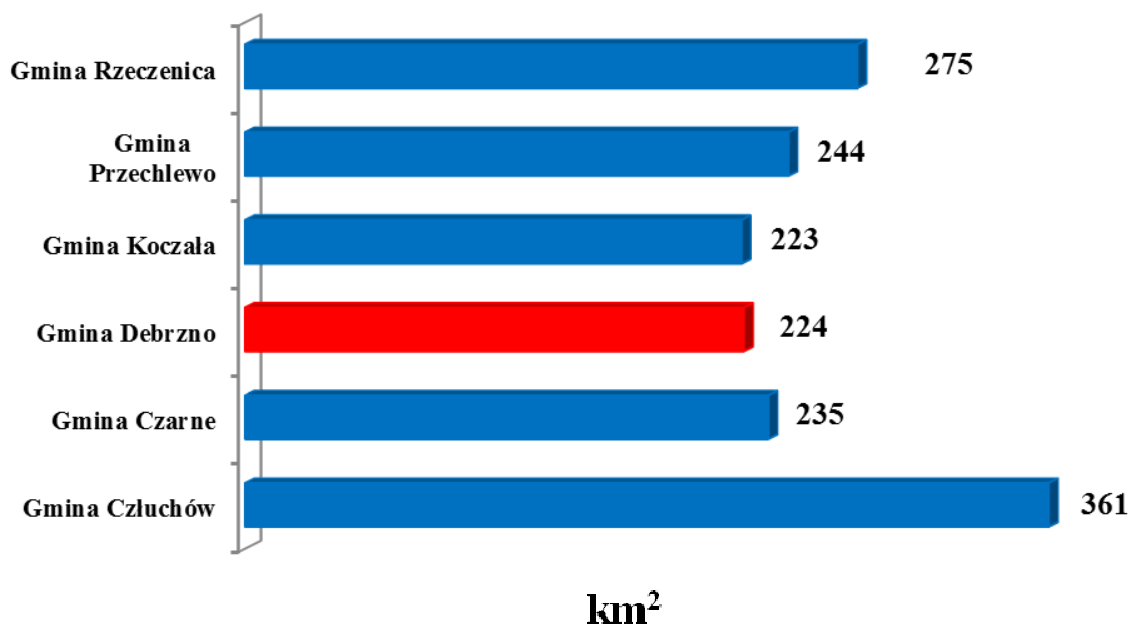
W przestrzeni gminy dominują użytki rolne. Drugą pod względem zajmowanej powierzchni grupę użytków stanowią lasy i grunty leśne.

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej wypełniają równomiernie przestrzeń gminy, jedynie wschodnie i zachodnie tereny przygraniczne charakteryzują się mniejszym udziałem użytków rolnych na korzyść lasów. W grupie użytków rolnych zaznacza się wysoki udział gruntów ornych przy niskim odsetku trwałych użytków zielonych

Gmina położona jest w obrębie korytarzy transportowych: Południowego (Malbork - Tczew - Starogard Gdański - Chojnice - Człuchów, droga krajowa nr 22 i linia kolejowa nr 203/204) oraz Zachodniego (Słupsk - Miastko - Szczecinek - Człuchów, drogi krajowe nr 21 i 25 oraz linia kolejowa nr 405). Przez obszar gminy przebiegają: droga krajowa nr 22 Kostrzyn - Człuchów - Chojnice -Czarlin - Elbląg, droga wojewódzka nr 188 Człuchów - Debrzno - Złotów - Piła oraz linia kolejowa nr 203 Tczew - Kostrzyn znaczenia krajowego.

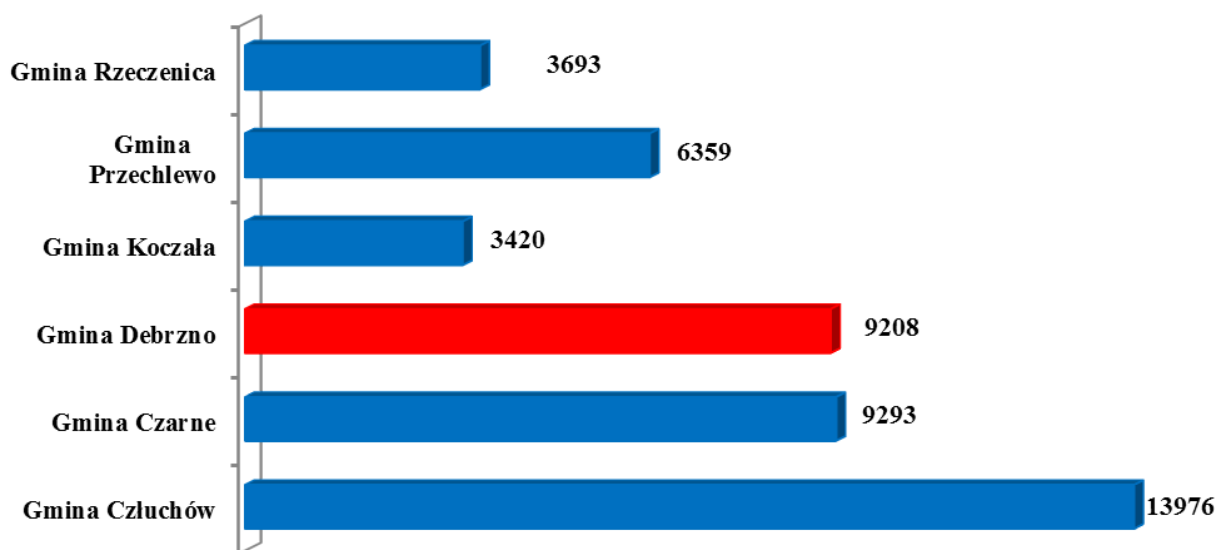
Zgodnie z podziałem Polski na mezoregiony fizyczno-geograficzne wg Kondrackiego, obszar gminy położony jest w makroregionie Pojezierze Południowopomorskie, w mezoregionie Pojezierze Krajeńskie oraz w Dolinie Gwdy.

Wykres 1. Powierzchnia gmin położonych w powiecie człuchowskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stan na 2015 r.

Gmina Debrzno jest piątą, co do wielkości gminą w powiecie człuchowskim i zajmuje obszar 224 km².

Wykres 2. Liczba ludności w gminach położonych w powiecie człuchowskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stan na 2015 r.

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2015 Gmina Debrzno zamieszkała była przez 9208 osób. Pod względem liczby ludności Gmina Debrzno zajmuje trzecie miejsce w powiecie człuchowskim stanowiąc 20 % ludności powiatu. Największa populacja występuje w Gminie Człuchów (30% ogółu ludności powiatu).

1.1 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I PRZEZNACZENIE TERENÓW

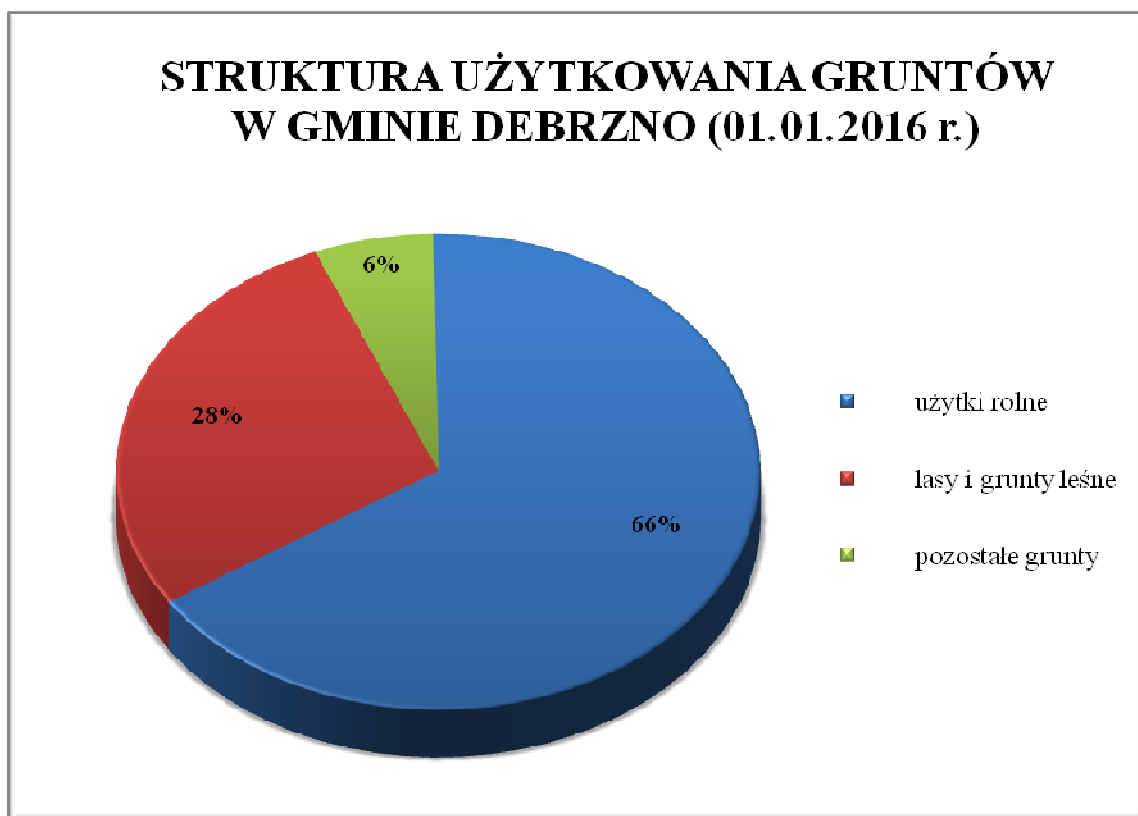
Struktura użytkowania gruntów w Gminie Debrzno przedstawia się następująco:

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Debrzno

Rodzaj użytkowania	Miasto Debrzno Powierzchnia [ha]	Gmina Debrzno - obszar wiejski Powierzchnia [ha]	Łączna powierzchnia	Procent [%]
Użytki rolne	459	14 257	14 716	66
Lasy i grunty leśne	68	6 181	6 249	28
Pozostałe grunty i nieużytki	225	1 141	1 366	6
RAZEM	752	21 579	22 331	100

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno, według stanu na dzień: 2016.01.01

Na ogólną powierzchnię gruntów w gminie (22 331 ha) składają się użytki rolne zajmujące ok. 14 716 ha (czyli 66% całości), lasy i grunty leśne – 6 249 ha (28%) oraz pozostałe grunty i nieużytki - zajmujące razem 1 366 ha (6%). Gmina ma więc charakter rolniczy.

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno

Gmina Debrzno obejmuje obszar 22 331 ha, w którym użytki rolne liczą 14 716 ha, grunty pod lasami i zadrzewieniami 6 249 ha, pod wodami 211 ha, nieużytki 428 ha, natomiast grunty pod terenami różnymi stanowią 4 ha. Znaczną część obszaru gminy zajmują także tereny komunikacyjne (549 ha) oraz tereny zabudowane i zurbanizowane (174 ha).

Tabela 2. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni.

Wyszczególnienie	Pow. w ha
Użytki rolne	14 716
Grunty pod lasami i zadrzewieniami	6 249
Tereny pod wodami	211

Użytki ekologiczne	-
Tereny komunikacyjne	549
Tereny różne	4
Nieuzytki	428
Grunty zabudowane i zurbanizowane	174
Powierzchnia ogółem	22 331

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno

1.2 CHARAKTERYSTYKA ZAINWESTOWANIA I UZBROJENIA TERENÓW

Tabela 3. Miejsce Gminy Debrzno na tle powiatu człuchowskiego według wybranych wskaźników w roku 2014 i 2015.

Lp.	Główne wskaźniki	Powiat człuchowski	Gmina Debrzno
1	Powierzchnia ogółem (km ²) 2015	1571	223
2	Ludność 2015	56 887	9 208
3	Gęstość zaludnienia (ludność/1km ²) 2015	36	41
4	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (os.) 2015	10 958	1 882
5	Ludność w wieku produkcyjnym (os.) 2015	36 374	5 746
6	Ludność w wieku poprodukcyjnym (os.) 2015	9 103	1 580
7	Lasy (ha) 2015	79431	6249
8	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności 2014	95,1	99,9
9	Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności 2014	78,7	74,8
10	Korzystający z gazu w % ogółu ludności 2014	1,8	0,1
11	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³ 2015	30,6	28,2
12	Bezrobotni (os.) 2015	4 261	830
13	Dochody budżetu na jednego mieszkańca w zł 2015	3 640,59	4 128,84

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

2.1 OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- uchwała Nr LII/310/2002 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Park Przemysłowy” obejmującego obszar działek nr 11, 12, 491 położonych we wsi Cierznie,
- uchwała Nr LII/311/2002 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu sportu i rekreacji pobytowej w mieście Debrzno,
- uchwała Nr LVI/271/2009 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 22 grudnia 2009 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych do zalesienia położonych w gminie Debrzno,
- uchwała nr XLVII/300/2006 Rady Miejskiej Debrzno z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Debrzno,
- uchwała nr 82.L.2013 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 13 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych Uchwałami Rady Miejskiej w Debrznie: 1.Nr XLVII/300/2006 z dnia 24 lutego 2006r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2006r. Nr 81 poz. 1692) 2.Nr XXVII/211/97 z dnia 7 lutego 1997r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego z 1997r. Nr 11 poz. 48) 3.Nr XXVII/212/97 z dnia 7 lutego 1997r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego z 1997r. Nr 11 poz. 49) 4.Nr XXVII/213/97 z dnia 7 lutego 1997r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego z 1997r. Nr 11 poz. 50) 5.Nr XXVII/214/97 z dnia 7 lutego 1997r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego z 1997r. Nr 11 poz. 51) 6.Nr XXVII/215/97 z dnia 7 lutego 1997r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego z 1997r. Nr 11 poz. 52) 7.Nr

XXVII/210/97 z dnia 7 lutego 1997r. (Dz. Urz. Woj. Słupskiego z 1997r. Nr 11 poz. 47) dla terenów położonych w mieście Debrzno,

- uchwała nr 77.L.2013 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 13 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych do zalesienia położonych w gminie Debrzno uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Debrznie Nr LVI/271/2009 z dnia 22 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2010r. Nr 50 poz. 892).

2.2 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I DECYZJE O USTALENIU LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Jednym z głównych narzędzi w kształtowaniu ładu przestrzennego w Gminie Debrzno w latach 2009 - 2015, oprócz planów miejscowych, były decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Zestawienie decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009 - 2015 ukazuje tabela i wykresy przedstawione poniżej.

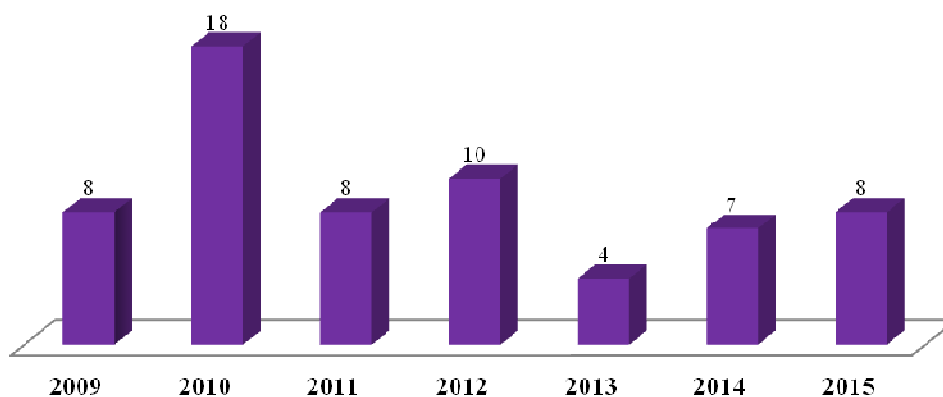
Tabela 4. Zestawienie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w Gminie Debrzno

ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Decyzje o warunkach zabudowy	18	33	27	24	17	13	26
Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	8	18	8	10	4	7	8
RAZEM	26	51	35	34	21	20	34

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno

W latach 2009 - 2015 na terenie Gminy Debrzno wydano łącznie 63 decyzje o warunkach zabudowy. W roku 2010 wydano największą liczbę decyzji - 33. W analizowanym okresie wydawano średnio 9 decyzji o warunkach zabudowy w ciągu roku.

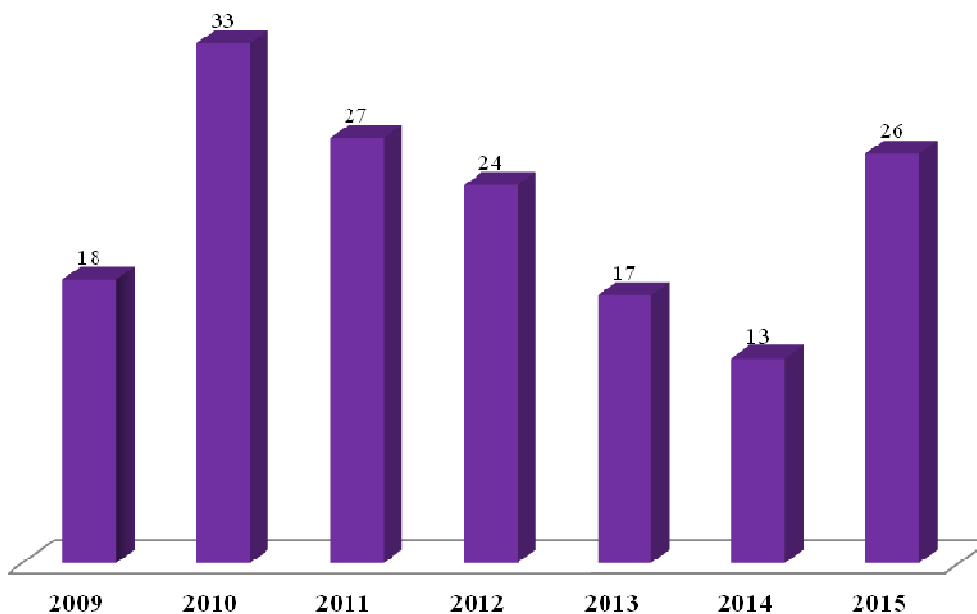
Wykres 3. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2009 – 2015 w Gminie Debrzno

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Na poniższym wykresie przedstawiono ilość wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009 – 2015.

Wykres 4. Liczba wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009 – 2015

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

W analizowanym okresie na terenie Gminy Debrzno wydano łącznie 158 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Największą liczbę decyzji – 33 wydano

w 2010 roku, a najmniej w 2014 – 13. Średnio wydawano 23 decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego w ciągu roku.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1 ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Głównym celem przyjętych w *Studium* zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego na terenie Miasta i Gminy Debrzno jest wytyczenie w polityce przestrzennej kierunków rozwoju zgodnych z zasadami "zrównoważonego rozwoju", co w myśl obowiązującej ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska - rozumiane jest jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym w celu równoważenia szans korzystania z zasobów i walorów środowiska naturalnego przez obecne i przyszłe pokolenia - następuje proces łączenia działań gospodarczych, społecznych i politycznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz zachowania ciągłości procesów przyrodniczych. Jako podstawową zasadę przyjęto stworzenie warunków utrzymania równowagi przyrodniczej, racjonalną gospodarkę zasobami przyrodniczymi środowiska i ochronę unikalnych wartości krajobrazowych omawianego terenu.

Polityka przestrzenna wynikająca z uwarunkowań i dyspozycji środowiska została przedstawiona w *Studium* na tle powiązań przyrodniczo-funkcjonalnych gminy z terenami otaczającymi w skali województwa i kraju, w tym koncepcji krajowej sieci ekologicznej (EKONET - POLSKA). Dotyczy to głównie istniejących i przesądzonych planistycznie uwarunkowań i ustaleń w zakresie kształtowania ekologicznego systemu obszarów chronionych, w tym głównych jego ogniw takich jak obszary węzłowe, korytarze i ciągi ekologiczne.

Cały teren gminy charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością i bogactwem zasobów przyrodniczych o stosunkowo niewielkim stopniu przekształcenia szaty roślinnej. Ze względu na węzłowe położenie gminy w układzie przyrodniczym kraju i regionu oraz duże walory przyrodniczo – krajobrazowe – ochrona tych wartości należy do priorytetowych celów polityki przestrzennej.

W zakresie ochrony środowiska na terenie gminy obowiązują zasady prowadzenia polityki ekologicznej zgodnej z założeniami polityki krajowej, wojewódzkiej i lokalnej w oparciu o obowiązujące ustawy i przepisy szczegółowe, bądź zarządzenia dotyczące:

- a) ochrony i kształtowania terenów leśnych,
- b) ochrony wód powierzchniowych i podziemnych ujęć wody,
- c) ochrony gleb,
- d) ochrony przyrody,
- e) ochrony dóbr kultury.

3.1.1 RZEŻBA TERENU

Dominującym typem rzeźby w obrębie Gminy Debrzno, położonej w północnej części Pojezierza Krajeńskiego, jest wysoczyzna morenowa, reprezentowana przez zespół form, ukształtowanych w głównej mierze przez lądolód w okresie zlodowacenia bałtyckiego (faza krajeńska). Centralna i południowa część obszaru, to prawie równinny krajobraz wysoczyzny morenowej płaskiej i falistej. Generalnie leży ona na wysokości 150 - 165 m n.p.m. i jest lekko pochylona w kierunku południowo-zachodnim. Zróżnicowanie rzeźby i krajobrazu wzrasta w kierunku zachodnim, gdzie występują niewielkie wzgórza morenowe, osiągające w kulminacji na północny-zachód od Uniechowa wysokość 178 m n.p.m. W rejonie Prusinowo - Rozwory, są to pagórki morenowe o wysokości względnej 15 - 25 m.

Wysoczyzna morenowa z zespołem wzgórz w tej części obszaru została rozmyta przez wody topniejącego lodowca. Utworzyły one dość szeroką i płaską dolinę, nanosząc na jej dno piaszczyste utwory sandrowe. Dolinę tę wykorzystuje współcześnie niewielka rzeka Chrzastawa, natomiast południową granicę gminy stanowi wąska i dość głęboka dolina rynnowa rzeki Debrzynki. Wyróżnia się ona w krajobrazie stromymi stokami o wysokości 15 do 30 metrów. W jej nierównym dnie powstały cztery przepływowe jeziora zasilane przez rzekę. Wymienione cechy decydują o dużej atrakcyjności krajobrazu tej przygranicznej części gminy. Wysoczyznę urozmaica ponadto wiele mniejszych rynien, z licznymi drobnymi ciekami zasilającymi obie rzeki. W najgłębszej z nich, wśród wzgórz w okolicach m. Skowamki, znajduje się jezioro Czarnowo. Wschodnią i zachodnią część gminy, stanowią płaskie doliny sandrowe - na wschodzie związana z doliną Brdy, a na zachodzie z doliną Gwdy. Pierwszą z nich na pn-wschodzie rozcina dolina Kamionki, a drugą na pn-zachodzie - dolina Szczyry.

Teren gminy wg mapy geologicznej przedstawionej na poniższym rysunku położony jest w większości na glinach zwałowych, ich zwietrzelinach oraz piaskach i żwirach.

W zachodniej i wschodniej części gminy występują piaski, żwiry sandrowe. Poza tym występują żwiry, piaski, gliny i głazy moren czołowych oraz piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Rysunek 2. Mapa geologiczna dla Miasta i Gminy Debrzno

Źródło: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl>

Gliny zwałowe oraz piaski i żwiry są terenami przydatnymi do zabudowy ze względu na dobrą nośność.

3.1.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem tektonicznym teren Gminy Debrzno usytuowany jest we wschodniej części antyklinorium pomorskiego na pograniczu z synklinorium brzeźnym. Głębokie otwory wiertnicze wykonane w celu poszukiwania i eksploatacji ropy naftowej i gazu ziemnego wykazały, że głębokie podłoże stanowią utwory paleozoiku od ordowiku do karbonu, sfałdowane i zuskokowane w kolejnych fazach ruchów górotwórczych kaledońskich i waryscyjskich, wchodzące w skład struktury zwanej strefą Koszalin-Chojnice. Na tych utworach leżą młodsze osady lekko tylko zaburzone przez wielkopromienne ruchy fałdowe i uskoki. Są to utwory permu, triasu i jury, w części gminy także kredy. Na kredzie lub bezpośrednio na jurze leżą osady trzeciorzędu. Przypowierzchniowe warstwy zbudowane są wyłącznie z utworów czwartorzędowych.

Przeważający obszar Gminy Debrzno w obrębie wysoczyzny i wzgórz morenowych, budują utwory pochodzenia lodowcowego. Są to przede wszystkim gliny zwałowe często o

znacznej miąższości. Między pokładami gliny zwałowej rozprzestrzenione są warstwowane serie piaszczysto-żwirowe z wkładami ilów, które wychodzą na powierzchnię w środkowym fragmencie doliny Chrzastawy (Buszkowo-Cierznie). Bardziej przemieszany materiał zwałowy, piaszczysto-gliniasty, występuje w rejonie wzgórz i pagórków morenowych. Równiny sandrowe zbudowane są z piasków pochodzenia wodnolodowcowego. We wschodniej części Gminy Debrzno zdarzają się zagrzebane wśród nich „kry” utworów gliniastych (na południowy wschód od Drozdowa i Starego Gronowa). Najmłodsze utwory holoceniowe, wyścielają dna cieków i dolin rzecznych i zagłębień terenowych. Są to piaski rzeczne, namuły oraz torfy. Te ostatnie najczęściej spotyka się w dolinie rzeki Szczyry, Debrzynki oraz Chrzastawy i jej dopływu koło m. Kamień.

3.1.3 HYDROGRAFIA

WODY POWIERZCHNIOWE

Przeważająca część obszaru Gminy Debrzno należy do dorzecza Odry i jest odwadniana w kierunku południowo-wschodnim i południowym, poprzez dopływy Gwdy (Szczyrę, Chrzastawę i Debrzynkę) oraz Łobżonki - Stołunię. Dział wodny I rzędu, między dorzeczem Odry i Wisły, biegnie peryferyjnie w okolicach Nowego i Starego Gronowa. Północno-wschodni skraj gminy odwadniany jest przez Kamionkę, dopływ Brdy. Sieć rzeczna, chociaż zaznacza się w krajobrazie licznymi dolinkami, charakteryzuje się stosunkowo skromnymi przepływami wody. Średni niski przepływ z wielolecia SNQ, w ujściowych profilach nieopodal zachodniej granicy gminy, wynosi dla rz. Szczyry - 0,69 m³/s, dla rz. Chrzastawy - 0,40 m³/s, dla Debrzynki - 0,19 m³/s. W strefach przywododziałowych na wschodzie obszaru, znajdują się obszary źródliskowe niewielkich cieków zasilających główne rzeki gminy, posiadające swe źródła poza jej granicami. Północna część Pojezierza Krajeńskiego z Gminą Debrzno, charakteryzuje się niską jeziornością, jednakże w granicach miasta i gminy znajduje się 8 jezior, z czego jedno, o powierzchni nieco powyżej 50 ha i pięć, o powierzchni powyżej 10 ha. Są to głównie jeziora rynnowe z wyjątkiem jez. Gardzkiego, które jest jeziorem przepływowym.

Niska jeziorność gminy, mała zasobność rzek, dość niskie opady oraz niski udział torfowisk, spowodowały, że w ocenie „Studium możliwości i potrzeb retencjonowania wód i programie rozwoju małej retencji w woj. śląskim do 2015 roku”, Gminę Debrzno zaliczono do obszarów o niskiej zasobności wód powierzchniowych. Jednak przeprowadzony bilans, pozwolił na stwierdzenie, że zasoby wodne, nawet w roku suchym, zbliżone są do poziomu

potrzeb. Tylko znaczna intensyfikacja upraw mogłaby spowodować pojawienie się deficytu wód powierzchniowych.

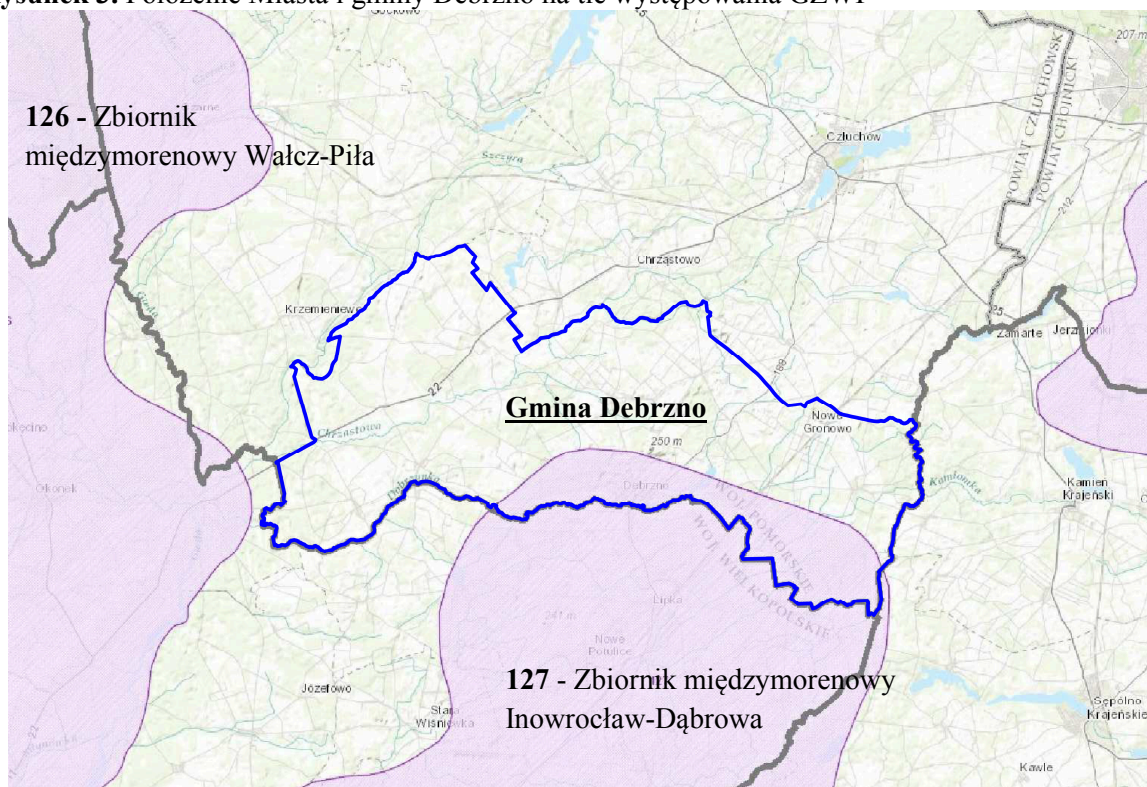
WODY PODZIEMNE

W przeciwieństwie do wód powierzchniowych, zasoby wód podziemnych są znaczące - szczególnie w południowo-wschodniej i zachodniej części gminy.

Południowo-wschodnia część Gminy Debrzno leży w zasięgu GZWP Nr 127, sięgającego przez Debrzno po Myśligoszcz i Stare Gronowo. Jest to zbiornik bardzo zasobny, gromadzący wody głównie w piętrze utworów trzeciorzędowych, na głębokości średnio 100 m. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne ujęć oceniane są na 186 tys. m³/d. Jest on głęboką strukturą wodonośną, raczej dobrze naturalnie izolowaną od powierzchni terenu przez warstwy nieprzepuszczalne, co gwarantuje trwałość jakości wód.

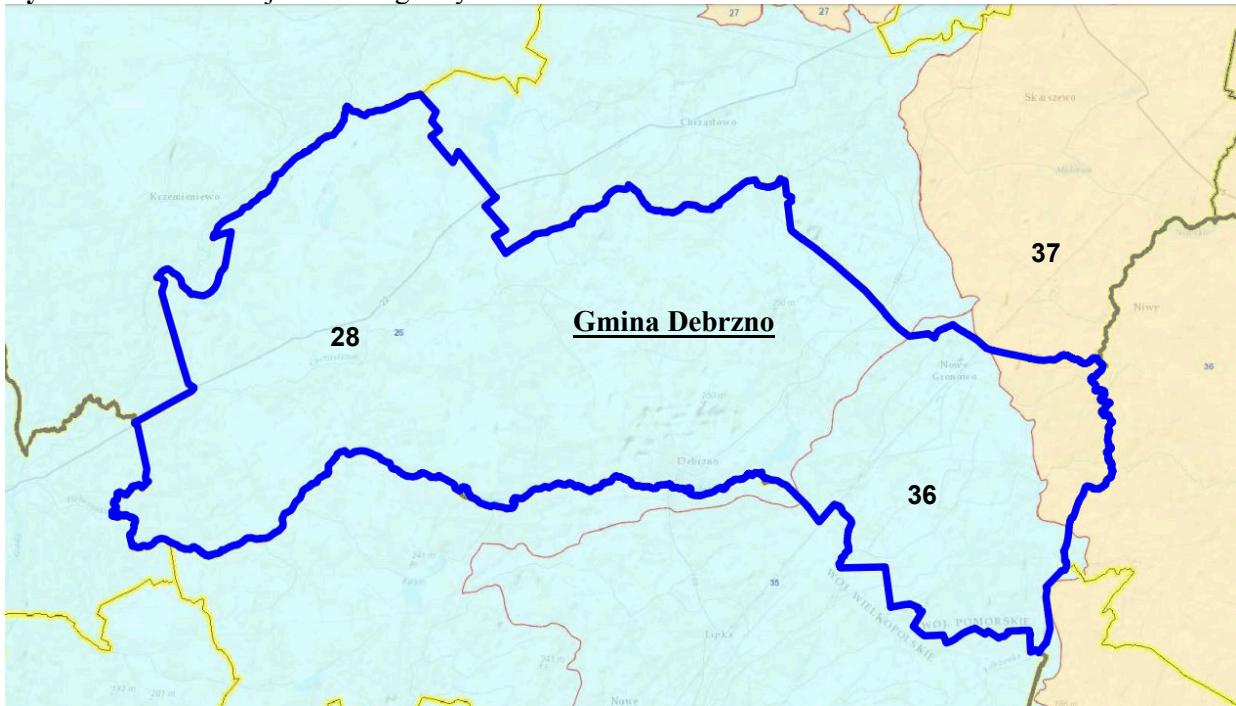
Miasto i gmina Debrzno zaopatrywane są obecnie dla celów komunalnych i przemysłowych wyłącznie z wód podziemnych, z ok. 40 ujęć.

Rysunek 3. Położenie Miasta i gminy Debrzno na tle występowania GZWP

Źródło: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl>

Rysunek 4. Lokalizacja miasta i gminy Debrzno na tle JCWPd

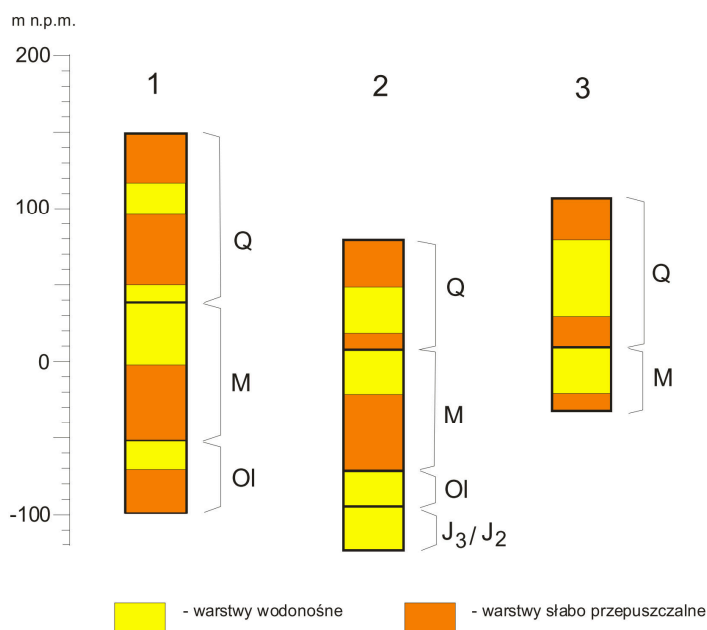
Źródło: geoportal.kzgw.gov.pl

Tabela 5. Jednolite Części Wód Podziemnych 28 na terenie Gmin i Miasta Debrzno

Nr JCWPd	Krajowy kod Jednolitej części wód podziemnych	Powierzchnia jednolitej części wód km ²	Warstwowość	Ocena stanu ilościowego	Ocena stanu chemicznego	Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego	Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego
28	GW650028	4943.69	Jednowarstwowa	dobry	dobry	niezagrożona	niezagrożona

Źródło: geoportal.kzgw.gov.pl

Ryc. 1. Profile JCWPd Nr 28

Źródło: www.psh.gov.pl

Symbol całej JCWPd uwzględniający wszystkie profile: $Q_{(1-2)} - M, (Ol) - (J_3/J_2)$

W utworach czwartorzędowych występują jeden lub dwa poziomy wodonośne. Poziom mioceni występuje na całym obszarze JCWPd. Poziom oligoceni i jurajski głównie w południowej części obszaru. Często są przypadki występowania łącznych poziomów wodonośnych Q – M oraz Ol – J

Q, M, Ol – wody porowe w utworach piaszczystych

J_3 / J_2 – wody porowe w utworach piaszczystych

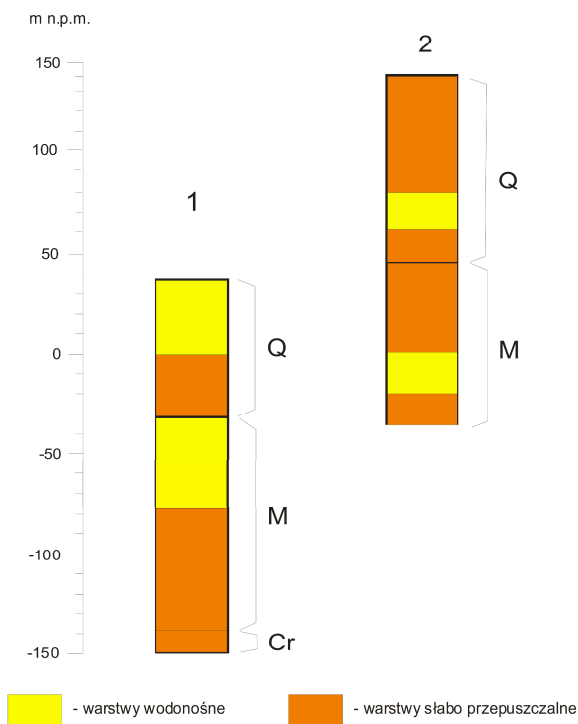
wody szczelinowe w piaskowcach i wapieniach

Tabela 6. Jednolite Części Wód Podziemnych 36 na terenie Gminy Debrzno

Nr JCWPd	Krajowy kod Jednolitej części wód podziemnych	Powierzchnia jednolitej części wód km ²	Warstwowość	Ocena stanu ilościowego	Ocena stanu chemicznego	Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego	Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego
36	GW650036	5033.4	Jednowarstwowa	dobry	słaby	zagrożona	zagrożona

Źródło: www.psh.gov.pl

Ryc. 2. Profile JCWPd Nr 36

Źródło: www.psh.gov.pl

Symbol całej JCWPd uwzględniający wszystkie profile: Q, M

W utworach czwartorzędowych występuje jeden poziom wodonośny związany głównie z pradoliną toruńsko-eberswaldzką. Poziom mioceński stanowi jedną warstwę wodonośną dobrze izolowaną od poziomu czwartorzędowego.

Q – wody porowe w utworach piaszczystych

M - wody porowe w utworach piaszczystych

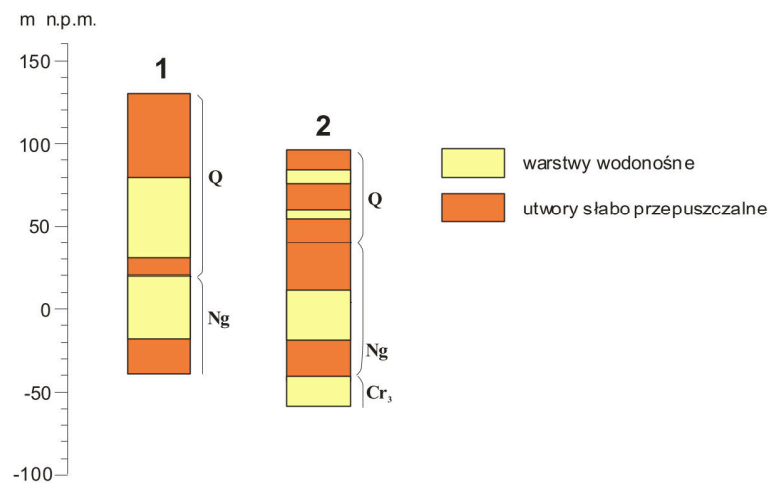
Tabela 7. Jednolite Części Wód Podziemnych 37 na terenie Gminy Debrzno

Nr JCWPd	Krajowy kod Jednolitej części wód podziemnych	Powierzchnia jednolitej części wód km ²	Warstwowość	Ocena stanu ilościowego	Ocena stanu chemicznego	Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego	Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego
37	GW650037	2949,4	Jednowarstwowa	dobry	dobry	niezagrożona	niezagrożona

Źródło: www.psh.gov.pl

Ryc. 3. Profile JCWPd Nr 37

Profile:

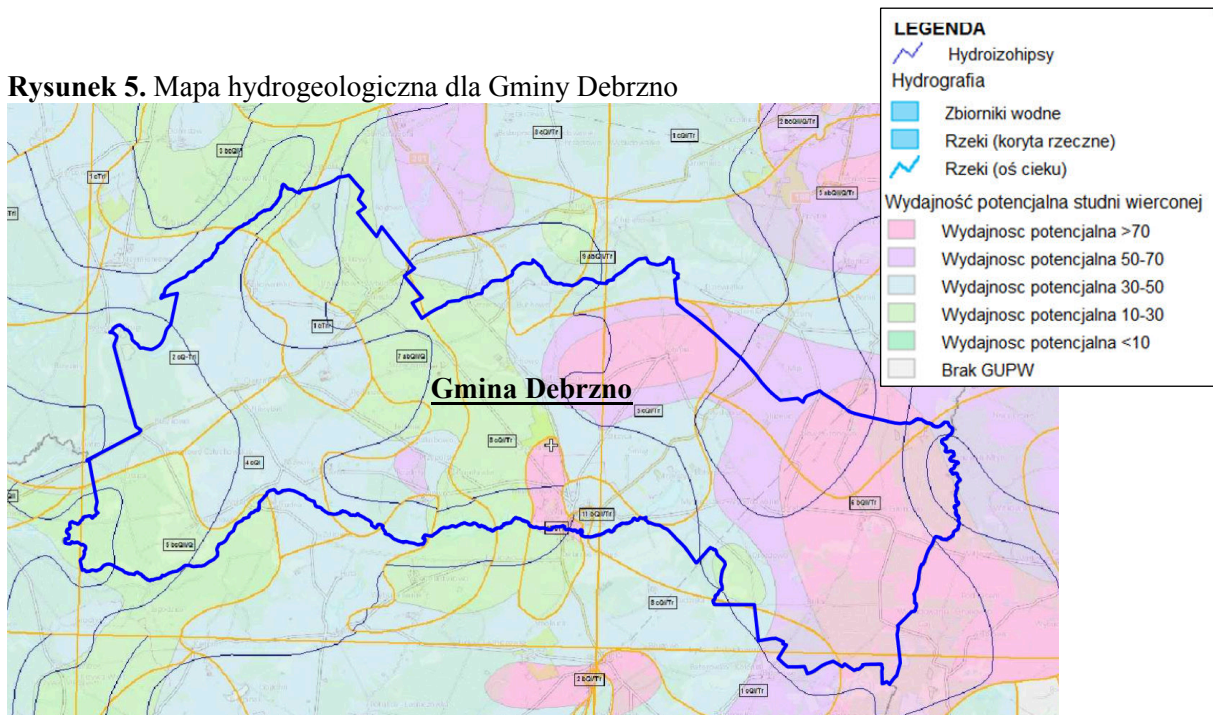
Źródło: www.psh.gov.pl**Symbol całej JCWPd uwzględniający wszystkie profile: Q₁₋₂, Ng, Cr**

W czwartorzędzie występuje jeden lub dwa poziomy nie będące w kontakcie z poziomem neogeńskim. Poziom neogeński nie ma łączności z piętnem kredowym. Obszar JCWPd 37 obejmuje zlewnie Brdy. Główne poziomy wodonośne występują w warstwach międzymo-
renowych i lokalnie w sandrach. W południowej części JCWPd stwierdzono występowanie wód w osadach kredy górnej.

Q – wody porowe w utworach piaszczystych

Ng – wody porowe w utworach piaszczystych

Cr – wody szczelinowe w utworach węglanowych

Rysunek 5. Mapa hydrogeologiczna dla Gminy Debrzno

Źródło: www.epsh.pgi.gov.pl/

3.1.4 GLEBY

Przeważający obszar Gminy Debrzno, w obrębie wysoczyzny i wzgórz morenowych, budują utwory pochodzenia lodowcowego. Są to przede wszystkim gliny zwałowe oraz gleby piaszczysto-żwirowe z wkładkami ilów, które wychodzą na powierzchnię w środkowym fragmencie doliny Chrząstawy (Buszkowo-Cierznie). Bardziej przemieszany materiał zwałowy, piaszczysto-gliniasty, występuje w rejonie wzgórz i pagórków morenowych. Równiny sandrowe zbudowane są z piasków pochodzenia wodnolodowcowego. We wschodniej części gminy zdarzają się utwory gliniaste (na północny-wschód od Drozdowa i Starego Gronowa). Najmłodsze utwory holocenijskie, wyścielają dna cieków i dolin rzecznych i zagłębień terenowych. Są to piaski rzeczne, namuły oraz torfy. Te ostatnie najczęściej spotyka się w dolinie rzeki Szczyry, Debrzynki oraz Chrząstawy i jej dopływu koło miejscowości Kamień.

Tabela 8. Grunty orne wg klas bonitacyjnych w Gminie Debrzno - obszar wiejski

Klasa	Grunty orne [ha]
I	-
II	-
III	40,6581
IIIa	318,9495
IIIb	1734,5701
IV	443,9906
IVa	4844,648
IVb	2654,7879
V	3251,329
VI	1065,8235
VI Rz	-

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno.

Tabela 9. Grunty orne wg klas bonitacyjnych w Mieście Debrzno

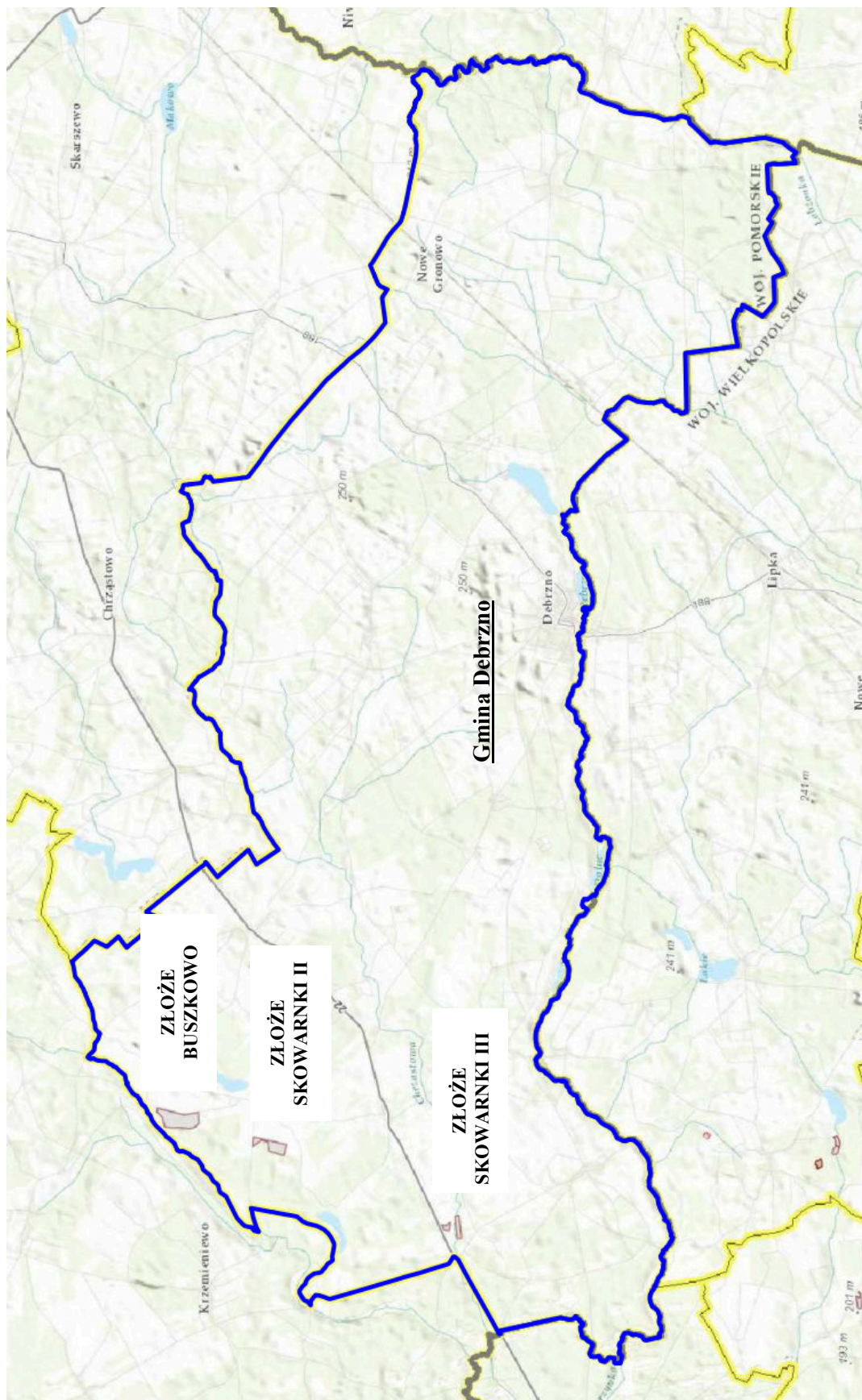
Klasa	Grunty orne [ha]
I	-
II	-
III	0,3666
IIIa	7,46
IIIb	54,2837
IV	14,8765
IVa	252,8168
IVb	63,3539
V	65,2529
VI	2,3525
VI Rz	-

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno.

3.1.5 SUROWCE MINERALNE

Tabela 10. Zasoby kopalin na terenie Gminy Debrzno

Nazwa złoża	Kopalina	Stan zagospodarowania złoża	Powierzchnia [ha]	Stratygrafia stropu	Stratygrafia spągu	Grupa złoża
BUSZKOWO	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	złożo rozpoznane szczegółowo	6,85	czwartorzęd	czwartorzęd	I
SKOWARNKI	Kruszywa naturalne	złożo skreślone z bilansu zasobów	1,89	czwartorzęd	czwartorzęd	III
SKOWARNKI II	Kruszywa naturalne	złożo rozpoznane szczegółowo	12,12	czwartorzęd-holocen	czwartorzęd-plejstocen	II
SKOWARNKI III	Kruszywa naturalne	złożo rozpoznane szczegółowo	26,62	czwartorzęd-holocen	czwartorzęd-plejstocen	II
STARE GRONOWO	Kruszywa naturalne	eksploatacja złoża zaniechana	1,55	czwartorzęd	czwartorzęd	-

Rysunek 6. Lokalizacja złóż kruszywa na terenie gminy Debrzno
Źródło: <http://bazagis.pgi.gov.pl/>

3.1.6 KLIMAT

Południowo-pomorska kraina klimatyczna, w której leży Gmina Debrzno, charakteryzuje się generalnie dużą zmiennością typów pogody. Jednak warunki klimatyczne są tu korzystniejsze od panujących w północnej części województwa. W ciągu roku najwięcej, bo 46 dni, jest z pogodą umiarkowanie ciepłą (temperatura od 5,1 do 15°C), pochmurną i bez opadu. Średnio przez 36 dni, panuje pogoda umiarkowanie ciepła, lecz z dużym zachmurzeniem i opadem. Dość dużo, bo 29 - 32 dni, przypada na pogodę bardzo ciepłą, ze średnią temperaturą ok. 15 - 25°C, bez i opadu, lecz pochmurną. Najpogodniejsze są miesiące wiosenno-letnie.

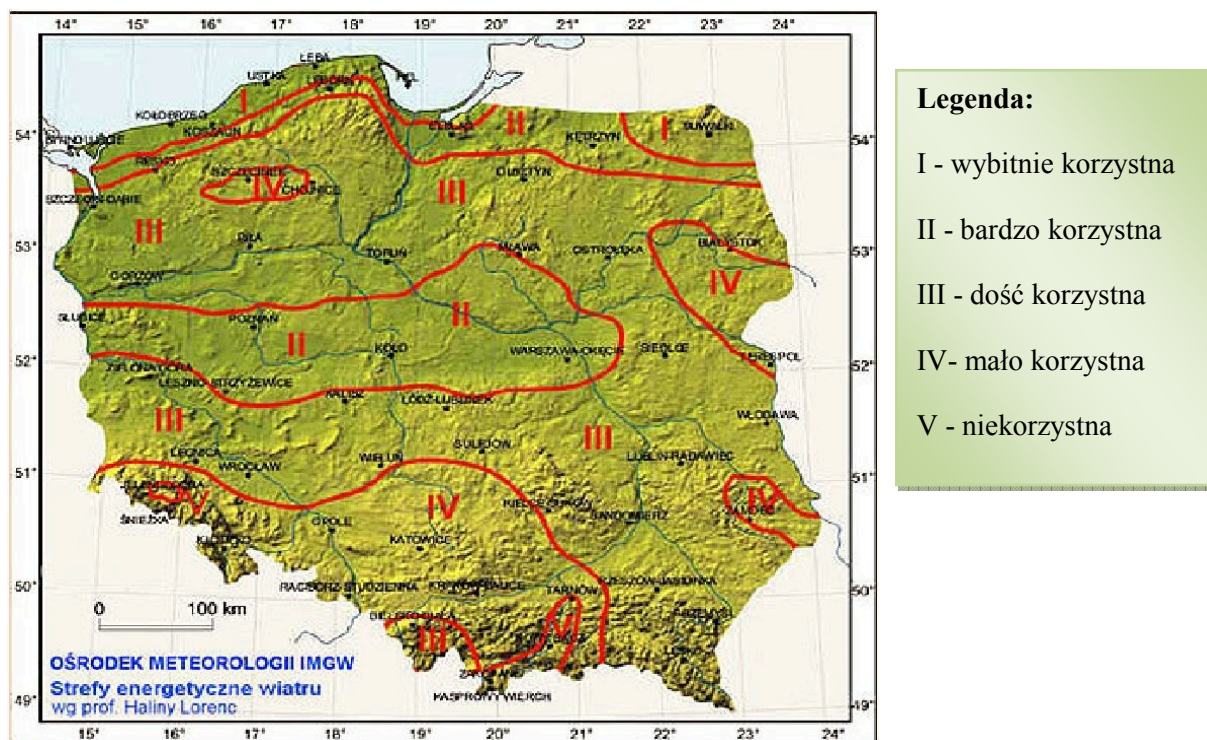
Średnie miesięczne temperatury powietrza z wielolecia (1950-1994) dla położonej na pn-wschód od Debrzna stacji w Chojnicach, wskazują, że najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 16,7°C. Najniższe temperatury występują w lutym (śr. - 4,0°C) i są zdecydowanie niższe niż na północy województwa. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,6°C i jest taka sama, jak w innych częściach województwa. Na południu wyraźnie cieplejsze są miesiące wiosenne, co należy wiązać z szybszym nagrzewaniem się lądu. Jest to obszar, gdzie występuje relatywnie najwięcej dni gorących.

Na południu województwa, a więc i w rejonie Gminy Debrzno, występują najniższe w województwie średnie roczne sumy opadów atmosferycznych, tj. około 620 mm. Największe opady występują w lipcu - ok. 90 mm, a najniższe w okresie luty - kwiecień, ok. 30 -35 mm/miesiąc.

Na podstawie danych z dziesięciolecia 1967-76, zima zaczyna się w okolicach Debrzno najczęściej ok. 21 XI, a kończy pomiędzy 12- 15 III, trwa przeciętnie 110-115 dni (ok. 10 dni dłużej niż na północy). Pokrywa śnieżna w zachodniej części gminy pojawia się zazwyczaj przed 20 XI, a nieco później - bo ok. 30 XI, we wschodniej jej części. Zanika najczęściej pomiędzy 10 a 15 III. Leży przeciętnie 55 - 60 dni (dłużej na zachodzie), lecz okres ten zazwyczaj nie jest ciągły.

W regionie południowym dominują wiatry z sektora zachodniego. Najwyższy jest udział kierunku zachodniego. Najsilniejsze bywają przede wszystkim w okresie zimowym, osiągając przeciętnie prędkość do 4 m/s.

Według mapy „Zasoby energii wiatru w Polsce” sygnowanej przez IMGW Oddział Warszawski Ośrodek Meteorologii Autor Halina Lorenc, obszar Gminy Debrzno leży w strefie III „dość korzystnej”.

Rysunek 7. Strefy energetyczne wiatru wg Haliny Lorenc

Źródło: <http://www.baza-oze.pl>

3.1.7 FAUNA I FLORA

Wśród licznych gatunków roślin występujących na terenie gminy na szczególną uwagę zasługują gatunki zachodnie występujące w lasach: janowiec włosisty, żarnowiec rozesłany, śmiałka goździkowa. Od południa wnikają gatunki kserotermiczne: goździk piaskowy, łyszczec baldachograniasty, traganek piaskowy, sasanka wiosenna. Z drzew reprezentujących tą grupę należy wymienić jarzab brekinię. Spotyka się tu stosunkowo często gatunki atlantyckie związane z klimatem morskim. Na odosobnionych stanowiskach w lasach w dolinach rzek z roślin należących do tej grupy występują: wiciokrzew pomorski i żarnowiec miotłasty. Reprezentowane są także gatunki północne. Z roślin pospolicie spotykanych wymienić należy m. in. bagno zwyczajne, modrzewnicę zwyczajną, żurawinę błotną, arcydzięgiel nadbrzeżny.

Spośród wielu gatunków fauny zamieszkującej teren gminy na szczególną uwagę zasługują:

- Bóbr europejski (*Castor fiber*)
- Jaszczurka zwinka
- Bocian czarny (*Ciconia nigra*)

- Bażant (*Phasianus colchius*)
- Żuraw (*Grus grus*)
- Puszczyk (*Strix aluco*)
- Derkacz (*Crex crex*).

Zagrożenia dla świata zwierząt są następujące:

- 1) postępująca eutrofizacja jezior,
- 2) hałas komunikacyjny i wzmożony ruch pojazdów, przecinający główne szlaki przemieszczania się zwierząt – szczególnie dużych ssaków,
- 3) dewastacja i utrata tarlisk ryb,
- 4) kłusownictwo.

3.2 ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

ROLNICTWO

Duże znaczenie dla gospodarki Miasta i Gminy Debrzno ma sektor rolny. Przydatność rolnicza gleb Gminy Debrzno jest wyższa od średniej dla powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego. Na większości obszaru gminy wykształciły się urodzajne gleby brunatne właściwe, brunatne wylugowane i brunatne kwaśne, dla których skałą macierzystą jest polodowcowa glina zwałowa oraz piaski gliniaste występujące w wysoczyźnie morenowej.

Rolnictwo - pod względem tradycji, znaczenia i zajmowanej przestrzeni, pozostaje główną funkcją w gminie. Na obszarze gminy działalność rolniczą prowadzą trzy wielkoobszarowe spółki rolne: PPZ Przybkowo Sp. z o.o. - w Gniewnie, Poldanor SA - w Uniechówku i PRH Stawnica Sp. z o.o. - w Boboszewie, oraz duże i bardzo duże gospodarstwa prywatne w: Słupi, Starym Gronowie, Skowarnkach, Pokrzywach, Głównie, Stanisławce - są to przedsiębiorstwa rolne utworzone na bazie dawnych państwowych zakładów rolnych. Obok nich funkcjonują tradycyjne gospodarstwa indywidualne, skupiające się szczególnie we wsiach: Nowe Gronowo, Strieczona, Słupia, Uniechów, Rozwory, Myśligoszcz, Grzymisław i Cierzenie.

W strukturze agrarnej gospodarstw uwidoczniła się tendencja do polaryzacji gospodarstw w kierunku wzrostu udziału gospodarstw dużych oraz najmniejszych.

W produkcji rolnej dominuje kierunek produkcji roślinny, choć na obszarze gminy stosunkowo dobrze rozwinięta jest też hodowla trzody, zarówno w systemie tradycyjnym, jak też fermowym (przemysłowe fermy tuczu w Uniechówku, Gniewnie i w Barkowie II). Na terenie gminy znajdują się także dwa obiekty skoncentrowanej hodowli drobiu – ferma w Barkowie II i ferma w Buchowie (obie fermy powstały na bazie adaptowanych budynków hodowli bydła). W Słupi prowadzona jest hodowla bydła mlecznego.

Na obszarze gminy panują korzystne warunki do produkcji biomasy rolniczej na cele energetyczne. Gmina Debrzno jest wskazana jako obszar o potencjale dla produkcji biogazu według aktualizacji Regionalnej Strategii Energetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w Województwie Pomorskim do roku 2025 w zakresie elektroenergetyki.

Wysoki udział w strukturze zasiewów zbóż i rzepaku gwarantuje powstawanie nadwyżek słomy - trudnej do zagospodarowania, przy stosunkowo jej małym lokalnym zapotrzebowaniu na cele hodowlane. Ponadto korzystne warunki klimatyczno – glebowe umożliwiają uprawę różnorodnych roślin energetycznych, w tym roślin jednorocznych służących do produkcji biopaliw płynnych (rzepak, żyto, kukurydza), a także plantacji roślin energetycznych służących do produkcji biomasy stałej. Większość roślin energetycznych została od 1 stycznia 2007 r. objęta unijnym systemem pomocy do upraw energetycznych (dopłaty obszarowe).

Grunty orne o odpowiednio wysokim i ustabilizowanym poziomie wód gruntowych, podobnie jak mineralne użytki zielone (zwłaszcza leżące w sąsiedztwie wód płynących i stojących), stanowią bardzo dobre naturalne siedliska dla wierzby i topoli energetycznej oraz miskanta i mozgi trzcinowatej. Słabsze i suchsze gleby nadają się pod uprawę róży wielokwiatowej, robinii akacjowej oraz – przy odpowiednim nawożeniu – malwy pensylwańskiej (ślazowca) i rdestów. Jednakże warunkiem powodzenia uprawy roślin na plantacjach energetycznych jest staranny dobór gatunku, odmiany lub genotypu rośliny do danego stanowiska. Obecność fermowych ośrodków hodowlanych sprawia, że gmina dysponuje także znaczącymi możliwościami produkcji biogazu rolniczego i wykorzystania go na cele energetyczne.

Biogazownia rolnicza o mocy elektrycznej 1063 kWe i cieplnej 1088 kWt w Uniechówku otwarta została w 2011 roku przy zakładzie rolnym Poldanor SA.

Biogazownia służy do produkcji biogazu i wytwarzania energii elektrycznej oraz cieplnej w wyniku spalania biogazu w module kogeneracyjnym. Jako surowiec energetyczny

stosowana jest gnojowica trzody chlewnej wymieszana z komponentami uzupełniającymi: kiszonka kukurydziana oraz produkty i półprodukty produkcji roślinnej. Wyprodukowana energia elektryczna jest w części wykorzystywana na potrzeby technologiczne biogazowni i pobliskiej fermy trzody chlewnej, natomiast pozostała część jest sprzedawana do koncernu energetycznego. Energia cieplna uzyskiwana z chłodzenia silnika służy do procesów technologicznych biogazowni oraz będzie używana przez fermę oraz ewentualnych odbiorców zewnętrznych.

LEŚNICTWO

Lasy Gminy Debrzno należą do Krainy Wielkopolsko-Pomorskiej. Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej, teren gminy rozciąga się w obrębie następujących jednostek regionalnych: mezoregionu Wysoczyzny Krajeńskiej w Dzielnicy Pojezierza Krajeńskiego, w zasięgu III Krainy Wielkopolsko-Pomorskiej. Pod względem wskaźnika lesistości obszar Gminy Debrzno należy do słabiej zalesionych w województwie pomorskim. Lasy i grunty leśne zajmują 6249 ha, co stanowi 28% obszaru gminy. W zdecydowanej większości lasy są własnością Skarbu Państwa, a administruje nimi Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku. Tylko ok. 400 ha należy do pozostałych właścicieli (lasy komunalne, prywatne).

Lasy podlegają głównie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, która decyduje o kierunkach kształtowania przestrzeni leśnej. Za ich realizację odpowiada w zachodniej części Gminy Debrzno - Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie, a w części centralnej i wschodniej - Nadleśnictwo Człuchów. Niewielki fragment administrowany jest przez Nadleśnictwo Lipka z siedzibą w Lipce (woj. wielkopolskie). Na obszarze gminy przeważają lasy na siedlisku boru świeżego, ze zwiększonym udziałem boru mieszanego świeżego w części południowo-zachodniej. Największy udział powierzchniowy mają drzewostany sosnowe z domieszką brzozy, dębu i świerka. W podszyciu występują: jałowiec, jarzębina, leszczyna, a w runie - borówka czarna i brusznica, konwalijka, wrzos pospolity, śmiałek pogięty, rókiet pospolity i in. Oba wymienione typy lasu towarzyszą również dolinie Chrzastawy.

W miejscach o wysokim poziomie wód gruntowych występuje bór mieszany wilgotny oraz bór wilgotny. W drzewostanie dominuje sosna z dębem i świerkiem, a w domieszce: brzoza, osika, buk, lipa, olcha. Runo jest bogate i dobrze rozwinięte.

Bory, zwłaszcza w okolicach Buki, Gronowa oraz w dolinie Chrząstawy, to bardzo młode lasy na siedliskach porolnych, w wieku najczęściej poniżej 40 lat.

Natomiast na urodzajnych glebach, głównie w sąsiedztwie doliny Debrzynki, a także w rejonie wzgórz morenowych na północny-wschód od jeziora Czarnowo i wokół niego, występują cenne pod względem przyrodniczym, lasy liściaste na siedliskach lasu mieszanego i lasu świeżego. W lesie mieszanym charakterystyczny jest zbliżony udział drzewostanów iglastych i liściastych, z panującymi: sosną, bukiem, dębem, oraz domieszką modrzewia, świerka, osiki, brzozy, lipy, klonu i grabu. Podszyt i runo jest bogate. W lesie świeżym gatunkiem panującym i współpanującym jest buk i dąb. Domieszkę stanowią: modrzew, daglezwja, świerk, osika, brzoza, lipa, klon, jawor, grab. W podszytce występują: jarzębina, trzmielina, głóg, bez, a w runie charakterystyczny jest m. in. szczawik zajęczy i przyłasczka pospolita.

W dolinach rzecznych, wzdłuż cieków, najczęściej występują olsy, w których dominują olcha i jesion z dom mieszkają wiąz, dębu i brzozy.

Kompleksy leśne zachodniej części gminy tworzą drzewostany sosnowe na siedliskach boru świeżego, często porolnego pochodzenia. W części południowo-zachodniej większy jest udział żyźniejszych siedlisk boru mieszanego i tu spotyka się domieszkę gatunków liściastych w drzewostanie: dębu lub brzozy. Przeważają drzewostany młodszych klas wieku, do ok. 60 lat, starodrzewy sosnowe w wieku ok. 100 lat i więcej zachowały się jedynie w południowo-zachodnich i zachodnich fragmentach kompleksu.

Często spotyka się dwugatunkowe i dwupiętrowe fragmenty starodrzewów, zwykle sosnowo-dębowe, z bujnie rozwiniętą warstwą krzewów, złożoną z kruszyny, leszczyny, brzozy i dębu.

Miejscami, w obrębie dolin rzecznych, na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych występują niewielkie powierzchnie boru mieszanego wilgotnego lub lasu mieszanego wilgotnego oraz żyznych siedlisk lasów mieszanych świeżych i lasów świeżych, lecz są prawie całkowicie zniekształcone drzewostanem sosnowym lub świerkowym.

Większe kompleksy siedlisk lasu świeżego zachowały się na północ od jeziora Czarnowo, przeważają tu drzewostany bukowe, jednak przede wszystkim młodszych klas wieku. Stosunkowo liczne powierzchnie lasu zachowały naturalny charakter i większość reprezentuje płaty kwaśnej buczyny niżowej, miejscami żyznej buczyny niżowej.

Wzdłuż doliny Chrząstawy rozciągają się niewielkie kompleksy leśne, przeważnie drzewostanów sosnowych lub świerkowych i brzozowych na siedliskach boru świeżego oraz

boru mieszanego świeżego. Głównie w sąsiedztwie koryta rzeki występują fragmenty siedlisk olsowych, łągowych lub lasu świeżego, tu także zachowały się stosunkowo liczne, naturalne fragmenty pasm łągu jesionowo-olszowego.

Żyzne siedliska lasu świeżego oraz mieszanego świeżego związane są także z całą doliną Debrzynki. Największy, ok. 200 hektarowy kompleks żyznych siedlisk usytuowany jest na zachód od miasta Debrzno, tworząc tzw. „Las Debrzneński”. Występują tu największe w gminie powierzchnie drzewostanów bukowych i dębowych, reprezentujące w miarę dobrze zachowane płaty zbiorowisk: żyznej buczyny, kwaśnej buczyny oraz kwaśnej dąbrowy.

Kompleksy leśne we wschodniej części gminy budują drzewostany sosnowe na siedliskach boru mieszanego świeżego oraz zajmującego mniejsze powierzchnie boru świeżego. W większości są to drzewostany pochodzenia porolnego, w młodszych klasach wieku – do ok. 50 lat. Miejscami występują tu niewielkie powierzchnie żyznych siedlisk lasu świeżego oraz łągu. Lasy na siedlisku lasu świeżego są zniekształcone dominacją sosny w drzewostanie, natomiast na wilgotnych siedliskach łągu, związanych z dolinkami Kamionki i Łobzonki, zachowały się naturalne fragmenty łągu jesionowo-olszowego.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ochronie prawnej podlegają zasoby dziedzictwa kulturowego rozumiane, jako trwałe elementy zagospodarowania obszaru bądź struktury przestrzennej o walorach historycznych, zabytkowych, estetycznych lub artystycznych. Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią istotny element tożsamości świadczący o zachowaniu ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej.

Zabytek - według Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (*Dz.U. 2014 poz. 1446*) - to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zabytkami nieruchomymi są krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa

obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zieleni zaprojektowanej, także miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji. Zabytkami nieruchomymi są także stanowiska archeologiczne.

Formami ochrony prawnej zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków,
- uznanie za pomnik historii,
- utworzenie parku kulturowego,
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Obecnie obowiązuje podział na:

- zabytki nieruchome – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości,
- zabytki ruchome – rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych,
- zabytki archeologiczne – zabytek nieruchomy będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Wszystkie zabytki łącznie z dziedziny budownictwa, rzemiosła, sztuki, archeologii i zabytkowej zieleni stanowią zasoby dziedzictwa kulturowego.

Na podstawie pisma Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku Delegatura w Słupsku na terenie Gminy Debrzno znajdują się obiekty zabytkowe:

I. ARCHEOLOGICZNE:

Na obszarze Miasta i Gminy Debrzno znajduje się 282 stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską oraz wymagających objęcia ochroną. Wyznaczono 141 stref archeologicznej ochrony konserwatorskiej w tym: obiekty objęte prawną ochroną konserwatorską w rejestrze zabytków archeologicznych województwa pomorskiego.

Tabela 11. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie Gminy Debrzno

1	Debrzno	Debrzno	28-30	1	obozowisko okres wpływów rzymskich k. przeworska , osada późnośredniowieczna	W. II
2	Debrzno	Strzeczona	28-30	2	śląd osadniczy, wczesne średniowiecze	nie objęte strefą ochrony
3	Debrzno	Strzeczona	28-30	3	ślądy osadnicze epoka brązu - wczesna epoka żelaza, k. łużycka i k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
4	Debrzno	Debrzno	28-30	4	obozowisko okres wpływów rzymskich k. przeworska, obozowisko późnośredniowieczne	W. II
5	Debrzno	Debrzno	28-30	5	obozowisko wczesnośredniowieczne	W. III
6	Debrzno	Debrzno	28-30	6	śląd osadniczy, późne średniowiecze	W. III
7	Debrzno	Debrzno	28-30	7	śląd osadniczy	W. III
8	Debrzno	Debrzno	28-30	8	ślądy osadnicze, epoka brązu - wczesna epoka żelaza, k. łużycka i k. pomorska oraz z późnego średniowiecza	W. III
9	Debrzno	Debrzno	28-30	9	obozowisko, późne średniowiecze	W. III
10	Debrzno	Debrzno	28-30	10	śląd osadniczy okres wpływów rzymskich, k. przeworska, obozowisko z późnego średniowiecza	W. II
11	Debrzno	Debrzno	28-30	11	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
12	Debrzno	Debrzno	28-30	12	ślądy osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wpływów rzymskich, k. łużycka - k. pomorska, k. przeworska, obozowisko z późnego średniowiecza	W. II
13	Debrzno	Strzeczona	28-30	13	osada późnośredniowieczna	W. II
14	Debrzno	Debrzno	28-30	14	śląd osadniczy	nie objęte strefą ochrony
15	Debrzno	Debrzno	28-30	15	śląd osadniczy, wczesne średniowiecze	nie objęte strefą ochrony
16	Debrzno	Debrzno	28-30	16	śląd osadniczy, okres wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
17	Debrzno	Roz wory	28-30	17	śląd osadniczy	nie objęte strefą ochrony
18	Debrzno	Rozwory	28-30	18	śląd osadniczy	nie objęte strefą ochrony
19	Debrzno	Strzeczona	28-30	19	śląd osadniczy	nie objęte strefą ochrony
20	Debrzno	Strzeczona	28-30	20	obozowisko, okres wpływów rzymskich, k. przeworska, śląd osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
21	Debrzno	Strzeczona	28-30	21	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, kultura łużycka, k. pomorska, k. przeworska	W. II
22	Debrzno	Strzeczona	28-30	22	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
23	Debrzno	Debrzno	28-30	23	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, k. łużycka, k. pomorska, k. przeworska, obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. I
24	Debrzno	Debrzno	28-30	24	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska, osada z wczesnego średniowiecza	W. II
25	Debrzno	Debrzno	28-30	25	osada z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy z późnego średniowiecza	W. I
26	Debrzno	Debrzno	28-30	26	ementarzysko kurhanowe	W. I
27	Debrzno	Rozwory	28-30	27	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
28	Debrzno	Rozwory	28-30	28	ementarzysko kurhanowe	W. I
29	Debrzno	Rozwory	28-30	29	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III
30	Debrzno	Rozwory	28-30	30	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony

31	Debrzno	Rozwory	28-30	31	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
32	Debrzno	Debrzno	28-30	32	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka - k. pomorska, obozowisko z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
33	Debrzno	Strieczona	28-30	33	obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III
34	Debrzno	Debrzno	28-30	34	ślady osadnicze z wczesnego i późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
35	Debrzno	Rozwory	28-30	35	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, kultura łużycka, k. pomorska, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. II
36	Debrzno	Uniechów	28-30	36	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III
37	Debrzno	Uniechów	28-30	37	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza, k. łużycka, k. pomorska	W. I
38	Debrzno	Strieczona	28-30	38	cmmentarzysko kurhanowe z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	W. I
39	Debrzno	Strieczona	28-30	39	osada wczesnośredniowieczna	W. II
40	Debrzno	Debrzno	28-30	40	obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III
41	Debrzno	Rozwory	28-30	41	cmmentarzysko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, ślad osadniczy nieokreślony	W. III
42	Debrzno	Debrzno	28-30	42	ślad osadniczy z epoki neolitu?	W. III
43	Debrzno	Rozwory	28-30	43	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka i k. pomorska	W. I
44	Debrzno	Uniechów	28-29	1	ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	nie objęte strefą ochrony
45	Debrzno	Uniechów	28-29	2	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, kultura łużycka, k. pomorska, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. II
46	Debrzno	Uniechów	28-29	3	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, kultura łużycka, k. pomorska	W. III
47	Debrzno	Uniechów	28-29	4	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, k. łużycka - k. pomorska, k. przeworska	W. III
48	Debrzno	Rozwory	28-29	5	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka i k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II
49	Debrzno	Rozwory	28-29	6	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, ślady osadnicze z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza	W. II
50	Debrzno	Rozwory	28-29	7	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska	W. III
64	Debrzno	Rozwory	28-29	21	ślad osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
65	Debrzno	Cierznie	28-29	22	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz późnego średniowiecza	W. III
66	Debrzno	Cierznie	28-29	23	ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
67	Debrzno	Cierznie	28-29	24	obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III
68	Debrzno	Cierznie	28-29	25	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska,	W. II

					osada wczesnośredniowieczna	
69	Debrzno	Cierznie	28-29	26	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
70	Debrzno	Cierznie	28-29	27	obozowisko z wczesnego oraz średniowiecza	W. III
71	Debrzno	Cierznie	28-29	28	ślady osadnicze z późnego średniowiecza i nieokreślone	nie objęte strefą ochrony
72	Debrzno	Cierznie	28-29	29	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
73	Debrzno	Cierznie	28-29	30	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
74	Debrzno	Rozwory	28-29	31	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
75	Debrzno	Cierznie	28-29	32	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, osada z okresu wpływów rzymskich	W. II
76	Debrzno	Cierznie	28-29	33	śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
77	Debrzno	Cierznie	28-29	34	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
78	Debrzno	Cierznie	28-29	35	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III
79	Debrzno	Cierznie	28-29	36	ślady osadnicze z okresu wpływów rzymskich oraz nieokreślone, k. przeworska, obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III
80	Debrzno	Cierznie	28-29	37	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
81	Debrzno	Cierznie	28-29	38	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza	W. II
83	Debrzno	Cierznie	28-29	40	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
84	Debrzno	Cierznie	28-29	41	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. II
85	Debrzno	Cierznie	28-29	42	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III
86	Debrzno	Cierznie	28-29	43	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
87	Debrzno	Cierznie	28-29	44	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich	nie objęte strefą ochrony
88	Debrzno	Cierznie	28-29	45	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
89	Debrzno	Cierznie	28-29	46	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
90	Debrzno	Rozwory	28-29	47	ślady osadnicze z okresu wpływów rzymskich, wczesnego średniowiecza oraz nieokreślone, k. przeworska	W. III
91	Debrzno	Rozwory	28-29	48	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, k. łużycka - k. pomorska, k. przeworska	nie objęte strefą ochrony
92	Debrzno	Rozwory	28-29	49	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony

93	Debrzno	Rozwory		50	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich	nie objęte strefą ochrony
94	Debrzno	Rozwory		51	śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
95	Debrzno	Rozwory		52	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
96	Debrzno	Prusinowo	28-29	53	osada późnośredniowieczna	W. II
97	Debrzno	Prusinowo	28-29	54	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
98	Debrzno	Rozwory	28-29	67	osada wczesno i późnośredniowieczna	W. II
99	Debrzno	Prusinowo	28-29	68	materiał zaginął	nie objęte strefą ochrony
100	Debrzno	Prusinowo	28-29	69	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz okresu wpływów rzymskich, kultura łużycka, k. pomorska, k. przeworska, osada wczesno i późnośredniowieczna	W. II
101	Debrzno	Prusinowo	28-29	70	obozowisko wczesno i późnośredniowieczne	W. III
102	Debrzno	Prusinowo	28-29	71	obozowisko późnośredniowieczne	W. III
103	Debrzno	Prusinowo	28-29	72	ślądy osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, osada z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II
104	Debrzno	Prusinowo	28-29	77	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II
105	Debrzno	Prusinowo	28-29	78	osada z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II
106	Debrzno	Prusinowo	28-29	79	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
107	Debrzno	Prusinowo	28-29	80	ślądy osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza, k. łużycka, k. pomorska, k. przeworska	W. III
108	Debrzno	Rozwory	28-29	81	śląd osadniczy z epoki brązu- wczesnej epoki żelaza?, k. łużycka ?	nie objęte strefą ochrony
109	Debrzno	Rozwory	28-29	82	ślądy osadnicze z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	nie objęte strefą ochrony
110	Debrzno	Rozwory	28-29	83	obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
111	Debrzno	Rozwory	28-29	84	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, k. pomorska, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska i okr. późnego średniowiecza	W. II
112	Debrzno	Rozwory	28-29	85	obozowisko z okresu mezolitu, k. chojnicko- pieńkowska, ślądy osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz późnego średniowiecza, k. łużycka, k. pomorska, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II
113	Debrzno	Debrzno	28-31	2	śląd osadniczy z epoki kamienia	nie objęte strefą ochrony
114	Debrzno	Debrzno	28-31	3	ślądy osadnicze z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
115	Debrzno	Debrzno	28-31	4	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
116	Debrzno	Debrzno	28-31	10	ślądy osadnicze z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
117	Debrzno	Debrzno	28-31	1	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wiel barska	nie objęte strefą ochrony
118	Debrzno	Debrzno	28-31	5	śląd osadniczy z epoki nowożytnej	nie objęte strefą ochrony
119	Debrzno	Debrzno	28-31	6	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony

120	Debrzno	Debrzno	28-31	7	śląd osadniczy z wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
121	Debrzno	Debrzno	28-31	8	ślady osadnicze z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz epoki nowożytniej, k. łużycka	nie objęte strefą ochrony
122	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	12	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka	nie objęte strefą ochrony
123	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	13	ślady osadnicze z późnego średniowiecza i epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
124	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	14	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
125	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	15	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
126	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	16	osada? wczesno i późnośredniowieczna?	W. III
127	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	17	grodzisko pierścieniowate z wczesnego średniowiecza IX-X w.	wpisane do rejestru zabytków
128	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	18	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka	W. III
129	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	19	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	W. III
130	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	20	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III
131	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	21	ślady osadnicze z wczesnego oraz późnego średniowiecza i epoki nowożytniej	W. III
132	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	22	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytniej	W. III
134	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	24	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
135	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	25	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
136	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	26	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytniej	W. III
137	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	27	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	nie objęte strefą ochrony
138	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	28		
139	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	29	obozowisko z okresu eneolitu, kultura pucharów lejkowatych	W. III
140	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	30	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. II
141	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	31	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. II
142	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	32	obozowisko z epoki eneolitu, kultura amfor kulistych, punkt osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka	W. III
143	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	33	osada z epoki żelaza i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. II
144	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	34	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. II
145	Debrzno	Uniechów	27-30	30	obozowisko wczesnośredniowieczne	W. III
146	Debrzno	Uniechów	27-30	31	obozowisko wczesnośredniowieczne, śląd osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
147	Debrzno	Uniechów	27-30	32	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
148	Debrzno	Uniechów	27-30	35	cmentarzisko kurhanowe, brak chronologii, obiekty kultowe, brak chronologii	W. I
149	Debrzno	Uniechów	27-30	36	śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
150	Debrzno	Strieczona	27-30	37	osada z epoki brązu i wczesnej epoki	W. II

					żelaza, k. łużycka, k. pomorska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	
151	Debrzno	Strieczona	27-30	46	obozowisko neolit/eneolit, obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. II
153	Debrzno	Strieczona	27-30	48	ślad osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, obozowisko z wczesnego i późnego średniowiecza, ślad osadniczy nieokreślony	W. II
154	Debrzno	Strieczona	27-30	49	ślad osadniczy nieokreślony, schyłkowy neolit/eneolit, osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, obozowisko z wczesnego średniowiecza, ślad osadniczy nieokreślony	W. I
155	Debrzno	Strieczona	27-30	50	ślad osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, osada z okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z wczesnego średniowiecza oraz nieokreślonej epoki	W. I
156	Debrzno	Uniechów	27-30	51	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
157	Debrzno	Uniechów	27-30	52	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
158	Debrzno	Uniechów	27-30	53	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
159	Debrzno	Uniechów	27-30	54	ślad osadniczy z okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich	nie objęte strefą ochrony
160	Debrzno	Uniechów	27-30	55	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
161	Debrzno	Uniechów	27-30	56	ślad osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
162	Debrzno	Uniechów	27-30	57	obozowisko z późnego średniowiecza	w. III
163	Debrzno	Uniechów	27-30	58	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
164	Debrzno	Uniechów	27-30	59	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, ślad osadniczy z okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
165	Debrzno	Uniechów	27-30	60	ślad osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
166	Debrzno	Uniechów	27-30	61	ślad osadniczy z neolitu	nie objęte strefą ochrony
167	Debrzno	Uniechów	27-30	62	ślad osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka	nie objęte strefą ochrony
168	Debrzno	Uniechów	27-30	63	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
169	Debrzno	Uniechów	27-30	64	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
170	Debrzno	Strieczona	27-30	66	ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
171	Debrzno	Strieczona	27-30	67	ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
172	Debrzno	Strieczona	27-30	68	ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska, ślad osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
173	Debrzno	Strieczona	27-30	69	ślad osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, ślad osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
174	Debrzno	Strieczona	27-30	70	ślad osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
175	Debrzno	Strieczona	27-30	71	ślad osadniczy z wczesnego i późnego średniowiecza	W. III
176	Debrzno	Barkowo	27-30	78	obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
177	Debrzno	Barkowo	27-30	79	ślad osadniczy z wczesnego	nie objęte strefą ochrony

					średniowiecza	
178	Debrzno	Uniechów	27-30	80	śląd osadniczy z epoki mezolitu	nie objęte strefą ochrony
179	Debrzno	Uniechów	27-30	91	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. I
180	Debrzno	Uniechów	27-30	92	obozowisko z epoki brązu i wczesnego średniowiecza, k. łużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. I
181	Debrzno	Uniechów	27-30	93	osada wczesnośredniowieczna	W. I
182	Debrzno	Uniechów	27-30	94	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III
183	Debrzno	Uniechów	27-30	95	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, osada wczesnośredniowieczna	W. I
184	Debrzno	Uniechów	27-30	96	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
185	Debrzno	Strieczona	27-30	97	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
186	Debrzno	Strieczona	27-30	98	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka	W. III
187	Debrzno	Strieczona	27-30	99	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka	W. III
188	Debrzno	Strieczona	27-30	100	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, śląd osadniczy z okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich, k. przeworska, śląd osadniczy z późnego średniowiecza	W. III
189	Debrzno	Strieczona	27-30	101	śląd osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, osada z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska, śląd osadniczy z późnego średniowiecza	W. II
190	Debrzno	Strieczona	27-30	102	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. III
191	Debrzno	Strieczona	27-30	103	osada z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. I
192	Debrzno	Strieczona	27-30	104	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
193	Debrzno	Strieczona	27-30	105	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III
194	Debrzno	Strieczona	27-30	106	obozowisko z późnego średniowiecza	W. III
195	Debrzno	Strieczona	27-30	107	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
196	Debrzno	Strieczona	27-30	108	obozowisko z wczesnego średniowiecza	W. III
197	Debrzno	Strieczona	27-30	109	osada wczesnośredniowieczna	W. I
198	Debrzno	Strieczona	27-30	110	śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
199	Debrzno	Strieczona	27-30	111	ementarzisko kurhanowe, brak chronologii, jednostki kulturowej	W. I
200	Debrzno	Strieczona	27-30	112	śląd osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka	W. II
201	Debrzno	Strieczona	27-30	113	obozowisko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, obozowisko z okresu wpływów rzymskich, k. przeworska	W. II

202	Debrzno	Strieczona	27-31	18	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska, śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
203	Debrzno	Strieczona	27-31	19	śląd osadniczy z epoki eneolitu i wczesnej epoki brązu?	W. III
204	Debrzno	Strieczona	27-31	20	śląd osadniczy z okresu mezolitu i neolitu	W. III
205	Debrzno	Słupia	27-31	21	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
206	Debrzno	Słupia	27-31	22	śląd osadniczy z epoki kamienia	W. III
207	Debrzno	Słupia	27-31	23	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
208	Debrzno	Słupia	27-31	24	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka	W. III
209	Debrzno	Słupia	27-31	25	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. III
210	Debrzno	Słupia	27-31	26	osada wczesnośredniowieczna?	W. III
211	Debrzno	Słupia	27-31	27	śląd osadniczy z epoki kamienia	W. III
212	Debrzno	Słupia	27-31	28	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka?	nie objęte strefą ochrony
213	Debrzno	Słupia	27-31	29	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
214	Debrzno	Słupia	27-31	30	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
215	Debrzno	Słupia	27-31	31	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
216	Debrzno	Słupia	27-31	32	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
217	Debrzno	Słupia	27-31	33	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	W. III
218	Debrzno	Słupia	27-31	34	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza?	nie objęte strefą ochrony
219	Debrzno	Słupia	27-31	35	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
220	Debrzno	Słupia	27-31	36	śląd osadniczy z epoki kamienia, śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	W. III
221	Debrzno	Słupia	27-31	37	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
222	Debrzno	Słupia	27-31	38	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	nie objęte strefą ochrony
223	Debrzno	Słupia	27-31	39	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
224	Debrzno	Słupia	27-31	40	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka,	nie objęte strefą ochrony
225	Debrzno	Słupia	27-31	41	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
226	Debrzno	Słupia	27-31	42	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska, śląd osadniczy nieokreślony	nie objęte strefą ochrony
227	Debrzno	Słupia	27-31	43	śląd osadniczy z epoki mezolitu-neolitu	nie objęte strefą ochrony
228	Debrzno	Cierznie	27-29	4	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	W. III
229	Debrzno	Uniechów	27-29	5	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
230	Debrzno	Uniechów	27-29	6	osada wczesnośredniowieczna	W. II
231	Debrzno	Uniechów	27-29	7	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	W. II
232	Debrzno	Uniechów	27-29	8	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy pradziejowy, śląd osadniczy z epoki nowożytniej	W. III

233	Debrzno	Uniechów	27-29	9	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, śląd osadniczy z epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
234	Debrzno	Uniechów	27-29	10	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy z epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
235	Debrzno	Uniechów	27-29	11	śląd osadniczy z epoki brązu/wczesnej epoki żelaza, k. łużycka/k. pomorska	nie objęte strefą ochrony
236	Debrzno	Uniechów	27-29	12	śląd osadniczy z epoki eneolitu/wczesnej epoki brązu	nie objęte strefą ochrony
237	Debrzno	Uniechów	27-29	13	śląd osadniczy pradziejowy, śląd osadniczy z epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
238	Debrzno	Uniechów	27-29	16	cmentarzysko kurhanowe, nieokreślona chronologia i kultura	W. I
239	Debrzno	Uniechów	27-29	22	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza i epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
240	Debrzno	Uniechów	27-29	23	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz wczesnego średniowiecza	W. III
242	Debrzno	Uniechów	27-29	25	śląd osadniczy z eneolitu/wczesnej epoki brązu, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wiel barska	W. III
243	Debrzno	Uniechów	27-29	26	śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
244	Debrzno	Uniechów	27-29	27	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	W. III
245	Debrzno	Krzemieniewo	27-29	28	ślady osadnicze pradziejowy, wczesnośredniowieczny i późnośredniowieczny	nie objęte strefą ochrony
246	Debrzno	Uniechów	27-29	29	śląd osadniczy wczesnośredniowieczny, śląd osadniczy z epoki nowożytniej	W. III
247	Debrzno	Uniechów	27-29	30	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	W. III
248	Debrzno	Uniechów	27-29	31	śląd osadniczy wczesnośredniowieczny,	nie objęte strefą ochrony
249	Debrzno	Uniechów	27-29	34	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
250	Debrzno	Uniechów	27-29	35	cmentarzysko kurhanowe, chronologia i jednostka kulturowa nie ustalona	W. I
251	Debrzno	Debrzno	28-31	1	śląd osadniczy, okres wpływów rzymskich, k. wielbarska	nie objęte strefą ochrony
252	Debrzno	Debrzno	28-31	35 (daw. 28)	cmentarzysko kurhanowe z wczesnej epoki żelaza, k. pomorska	W. I
253	Debrzno	Myśligoszcz	28-31	34	osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, osada wczesnośredniowieczna	W. II
254	Debrzno	Drozdowo	29-31	1	osada z wczesnej epoki żelaza, k. pomorska, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
255	Debrzno	Buka	29-31	2	śląd osadniczy z epoki kamienia	W. III
256	Debrzno	Buka	29-31	3	śląd osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych	nie objęte strefą ochrony
257	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	1	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łużycka, śląd osadniczy z wczesnego średniowiecza, śląd osadniczy nieokreślony	W. III
258	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	2	punkt osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	W. III
259	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	3	śląd osadniczy z epoki kamienia	W. III
262	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	6	ślady osadnicze z epoki kamienia i nowożytniej, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	W. III
263	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	7	śląd osadniczy z późnego średniowiecza/epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
264	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	8	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
265	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	9	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony

266	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	10	śląd osadniczy z epoki eneolitu, kultura pucharów lejkowatych, śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	nie objęte strefą ochrony
267	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	11	śląd osadniczy z epoki eneolitu/wczesnej epoki brązu	nie objęte strefą ochrony
268	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	12	śląd osadniczy z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska	W. III
269	Debrzno	Stare Gronowo	29-32	13	śląd osadniczy z epoki wpływów rzymskich	nie objęte strefą ochrony
270	Debrzno	Nowe Gronowo	28-32	15	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
271	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	16	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, k. łuzicka	nie objęte strefą ochrony
272	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	17	śląd osadniczy z późnego średniowiecza/epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
273	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	18	śląd osadniczy z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	nie objęte strefą ochrony
274	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	19	śląd osadniczy z epoki późnego średniowiecza/nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
275	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	20	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
276	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	21	ślądy osadnicze z okresu wpływów rzymskich, k. wielbarska oraz epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
277	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	22	śląd osadniczy z epoki nowożytniej	W. III
278	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	23	osada z epoki nowożytniej	W. III
279	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	24	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
280	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	25	śląd osadniczy z późnego średniowiecza	nie objęte strefą ochrony
281	Debrzno	Stare Gronowo	28-32	26	śląd osadniczy z późnego średniowiecza/epoki nowożytniej	nie objęte strefą ochrony
282	Debrzno	Gronowo	28-32	27	eneolitu/wczesnej epoki brązu	ochrony

Dane: WUOZ w Słupsku.

Stanowiska archeologiczne objęte są ochroną w trzech strefach z uwagi na zróżnicowane warunki ochrony konserwatorskiej:

- a) Strefa „W” pełnej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej obejmująca stanowiska archeologiczne, o własnej formie krajobrazowej wraz ze strefą ochrony krajobrazowej, ujęte w rejestrze zabytków.

Na obszarze stanowisk w rejestrze zabytków wyklucza się wszelką działalność inwestycyjną zwłaszcza związaną z pracami ziemnymi bądź przekształceniem krajobrazu. Wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku Delegatura w Słupsku (Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, t. j. Dz. U. 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.).

- b) Strefa „W.I.” pełnej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej, obejmująca stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych archeologicznych, proponowane do wpisu do rejestru zabytków oraz układ urbanistyczny miasta lokacyjnego.

Na terenie stref obowiązuje:

- zakaz lokalizacji wszelkich inwestycji na terenach stanowisk o własnej formie krajobrazowej (cmentarzyska płaskie, osady, cmentarzyska kurhanowe) i na obszarach bezpośrednio do nich przylegających,
 - uczytelnienie i ekspozycja w krajobrazie gminy stanowisk posiadających własną formę krajobrazową,
 - zachowanie formy krajobrazowej i topograficznej,
 - adaptacja i włączenie w strukturę funkcjonalną gminy wartościowych elementów dziedzictwa archeologicznego,
 - wymóg uzgodnienia wszystkich planów i projektów dotyczących terenów wyznaczonych stref ochrony archeologicznej z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku - Delegaturą w Słupsku,
 - wszelkie prace ziemne winny być poprzedzone archeologicznymi badaniami ratowniczymi.
- c) Strefa W.II. częściowej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej, obejmująca stanowiska archeologiczne w wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych archeologicznych. Tereny przez niezajmowane są dostępne na cele inwestycyjne pod warunkiem przeprowadzenia archeologicznych badań ratowniczych wyprzedzających proces zainwestowania terenu, w zakresie określonym każdorazowo inwestorowi przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w wydanym zezwoleniu.
- d) Strefa W.III. ograniczonej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej, obejmująca stanowiska archeologiczne w wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych archeologicznych oraz obszar miasta polokacyjnego. Dla wszystkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych prac związanych z robotami ziemnymi na obszarze wyznaczonej strefy W.III. ustala się obowiązek przeprowadzenia archeologicznych badań interwencyjnych o charakterze nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi prowadzonego w trakcie realizacji inwestycji, w zakresie określonym każdorazowo inwestorowi przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w wydanym zezwoleniu, po zakończeniu, których teren może być trwale zainwestowany, przeprowadzenia

archeologicznych badań ratowniczych w przypadku stwierdzenia reliktyw archeologicznych.

II. ARCHITEKTONICZNE:

Na obszarze *Studium* znajdują się zabytki nieruchome architektoniczne (chronione ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - Dz.U. z 2014r. poz.1446 - tekst jednolity), które ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków, podzielone są na:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza Miasta w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zabytki nieruchome wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno zlokalizowanych jest 10 obiektów nieruchomych ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków jako obiekty nieruchome wpisane do Rejestru Zabytków chronione prawem zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz jeden zabytek archeologiczny, są to:

- zespół murów miejskich w Debrznie,
- kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP w Debrznie wraz z otoczeniem,
- zagroda / dom, budynki gospodarcze/ w miejscowości Cierznie nr 36,
- kościół filialny p.w. Św. Piotra i Pawła wraz z otoczeniem w Cierzniach,
- kościół filialny p.w. Św. Wawrzyńca wraz z otoczeniem w Strzeczonie,
- kościół filialny p.w. Św. Michała Archanioła wraz z otoczeniem w Słupi,
- zespół dworsko-parkowy (dwór, park, pawilony ogrodowe) w Starym Gronowie,
- kościół parafialny p.w. Św. Ap. Bartłomieja w Uniechowie wraz z otoczeniem i cmentarzem,
- kościół w obrysie budynku wraz z gruntem pod kościołem część działki 51 w Prusinowie,
- grodzisko nizinne, pierścieniowate w miejscowości Myśligoszcz.

Wszystkie obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego otoczone są ochroną konserwatorską w granicach określonych w decyzjach o wpisie.

Prowadzenie wszelkich działań inwestycji na terenach objętych decyzjami o wpisie do rejestru zabytków i/lub na samych obiektach musi odbywać się po uzyskaniu decyzji Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku.

Zabytki nieruchome znajdujące się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków Województwa Pomorskiego

Zabytki nieruchome znajdujące się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków dla terenu Miasta i Gminy Debrzno, stanowią podstawę do ustalania zapisów formy ochrony zabytków w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ewidencja powinna podlegać okresowej aktualizacji, polegającej m.in. na uzupełnianiu jej o kolejne budynki oraz na wykreśleniu z ewidencji obiektów nieistniejących oraz gruntownie przebudowanych (zmiana bryły budynku, układu i wielkości otworów okiennych, skucie wystroju elewacji itp).

Dla obiektów ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków oraz posiadających zapisy w m.p.z.p. ochronie podlega między innymi forma, architektoniczna obiektu (gabaryty wysokościowe, forma dachu i rodzaj pokrycia, kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki okiennej i drzwiowej).

Zabytki ruchome wpisane do Rejestru i Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków Województwa Pomorskiego

LP	Nr Rejestru B -	Nr Decyzji	Data wpisu	Miejscowość	Miejsce położenia lub przechowywania zabytku	Przedmiot ochrony - rodzaj zabytku	Przedmiot ochrony - określenie szczegółowe zabytku	Data	Uw.w	Data pow	Autor, warsztat	Technika
1.	9	Kl. IV - 0 a/R/2/65	9-07-1965	Debrzno	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie	obraz	obraz: "Najświętsza Maria Panna na smoku"	17 w			prawdopodobnie ze szkoły Hermanna Hana	malowany, olejno
2.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie	wyposażenie kościoła	wyposażenie kościoła					
3.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie	ambona	ambona	18 w				plaskorzeź biona polichromowana
4.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie	empora chóru muzycznego	empora chóru muzycznego					polichromowana
5.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie, 77 - 312 Cierznie	ławy	ławy	18 i 19 w				malowane
6.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie, 77 - 312 Cierznie	drzwi	drzwi zewnętrzne	18 w	2 poł.			plaskorzeź biona, malowane
7.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie	obraz	obraz: "Św. Rodzina"	18 w		1758		malowany, olejno
8.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie, 77 - 312 Cierznie	obraz	obraz: "Św. Jan Chrzyciel"	18 w		1758		malowany, olejno
9.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie, 77 - 312 Cierznie	obraz	obraz: "Św. Hieronim"	18 w		1758		malowany, olejno
10.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie	obraz	obraz: "Nauczanie N.M.P."	18 w		1758		malowany, olejno
11.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie	krzyż procesyjny	krzyż procesyjny	18 i 19 w				rzeźbiony, polichromowany
12.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie	złotnictwo	łódka na kadzidło	18 i 19 w				stop

13.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolick i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie, 77 - 312 Cierznie	złotnictwo	tacka	18 w					stop
14.	29	Kl. IV-660/6/71	18-02-1971	Cierznie	Kościół Filialny Rzymskokatolick i pw. Św. Piotra i Pawła w Cierznie, 77 - 312 Cierznie	złotnictwo	świeczniki	18 w					
15.	138	Kl. IV-660/13/74	23-02-1974	Uniechów	Kościół Parafialny Rzymskokatolick i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	wyposażeni e kościoła	wyposażenie kościola						
16.	138	Kl. IV-660/13/74	23-02-1974	Uniechów	Kościół Parafialny Rzymskokatolick i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	chrzcielnica	chrzcielnica	18 w	2 poł				
17.	138	Kl. IV-660/13/74	23-02-1974	Uniechów	Kościół Parafialny Rzymskokatolick i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	krzyż procesyjny	krzyż procesyjny	19 w					
18.	138	Kl. IV-660/13/74	23-02-1974	Uniechów	Kościół Parafialny Rzymskokatolick i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	złotnictwo	świeczniki	18 w	kon				odlew
19.	138	Kl. IV-660/13/74	23-02-1974	Uniechów	Kościół Parafialny Rzymskokatolick i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	ludwisarstw o	dzwon	16 w		1524			
20.	138	ZRD.5140.36-5.2014.KB	22-12-2014	Uniechów	Kościół Parafialny Rzymskokatolick i pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	ambona		2 poł. XVIII w.					drewno rzeźbione, polichrom owane
21.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30-09-1994	Debrzno	Kościół Parafialny Rzymskokatolick i pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	wyposażeni e kościoła	wyposażenie kościola						
22.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30-09-1994	Debrzno	Kościół Parafialny Rzymskokatolick i pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	obraz	obraz: "Ukrzyżowanie "	17 w		1694	Jerzy Baranowski	malowany olejno	

23.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30-09-1994	Debrzno	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	złotnictwo	monstrancja	18 w		1765		
24.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30-09-1994	Debrzno	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	złotnictwo	kielich	18 w		1741	J. G. Schlaubitz	
25.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30-09-1994	Debrzno	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	złotnictwo	kielich	18 w		1714	J. Jode	
26.	9	PSOZ-I-5330/6/94	30-09-1994	Debrzno	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie, ul. Witosa 5, 77 - 310 Debrzno	złotnictwo	kielich	18 w		1755	H. Holl III	
27.	255	PSOZ-I-5330/7/94	30-09-1994	Strzeżona	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	wyposażenie kościoła	wyposażenie kościoła					
28.	255	PSOZ-I-5330/7/94	30-09-1994	Strzeżona	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	ołtarz	ołtarz główny	18 w	3 ćw			
29.	255	PSOZ-I-5330/7/94	30-09-1994	Strzeżona	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	ambona	ambona	18 w				
30.	255	PSOZ-I-5330/7/94	30-09-1994	Strzeżona	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	chrzcielnica	chrzcielnica	18 w				
31.	255	PSOZ-I-5330/7/94	30-09-1994	Strzeżona	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	kropielnica	kropielnica	15 w				

32.	255	PSOZ-I-5330/7/94	30-09-1994	Strzeżona	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	rzeźba	rzeźba: "Krucyfiks"	19 w					
33.	255	PSOZ-I-5330/7/94	30-09-1994	Strzeżona	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	złotnictwo	krzyż oltarzowy	19 w	poł				odlew
34.	255	PSOZ-I-5330/7/94	30-09-1994	Strzeżona	Kościół Parafialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Wawrzyńca w Strzeżonie, 77 - 313 Strzeżona	złotnictwo	świeczniki	19 w		1843			odlew
35.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Stupia	Kościół Filarialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Stupiu, 77 - 310 Stupia	wyposażenie kościoła	wyposażenie kościoła						
36.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Stupia	Kościół Filarialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Stupiu, 77 - 310 Stupia	ołtarz	ołtarz główny	18 w	2 poł				
37.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Stupia	Kościół Filarialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Stupiu, 77 - 310 Stupia	ambona	ambona	17 w					
38.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Stupia	Kościół Filarialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Stupiu, 77 - 310 Stupia	rzeźba	rzeźba: "Św. Dorota"	15 w					
39.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Stupia	Kościół Filarialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Stupiu, 77 - 310 Stupia	rzeźba	rzeźba: "Matka Boska"	17 i 18 w					
40.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Stupia	Kościół Filarialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Stupiu, 77 - 310 Stupia	empora (chór muzyczny)	empora (chór muzyczny)	19 w					

41.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Słupia	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Słupi, 77 - 310 Słupia	konfesjonal	konfesjonal	19 w					
42.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Słupia	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Słupi, 77 - 310 Słupia	złotnictwo	świeczniki ołtarzowe	19 w					
43.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Słupia	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Słupi, 77 - 310 Słupia	złotnictwo	kociołek	18 w					
44.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Słupia	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Słupi, 77 - 310 Słupia	ludwisarstwo	dzwon	16 w					
45.	256	PSOZ-I-5330/2/95	21-11-1994	Słupia	Kościół Filialny Rzymskokatolicki i pw. Św. Michała Archaniola w Słupi, 77 - 310 Słupia	ludwisarstwo	dzwon	19 w		1881			
46.	138	PWKZ.ZR/4190/1272/475/2011	2-03-2011	Uniechów	kościół rzymskokatolicki parafialny pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	wyposażenie kościoła	wyposażenie kościoła - ołtarze						
47.	138	PWKZ.ZR/4190/1272/475/2011	2-03-2011	Uniechów	kościół rzymskokatolicki parafialny pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	ołtarz	ołtarz główny z obrazem Św. Bartłomieja	19 w	koniec		nieznany	drewno polichromowane, snycerka	
48.	138	PWKZ.ZR/4190/1272/475/2011	2-03-2011	Uniechów	kościół rzymskokatolicki parafialny pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	ołtarz	ołtarz boczny z obrazem Ecce Homo	19 w	koniec		nieznany	drewno polichromowane, snycerka	

49.	138	PWKZ.ZR/4190/1272/475/2011	2-03-2011	Uniechów	kościół rzymskokatolicki parafialny pw. Św. Bartłomieja w Uniechowie, 77 - 312 Uniechów	oltarz	oltarz boczny z obrazem Wniebowzięcia MB	19 w	koniec		nieznany	drewno polichromowane, snycerka
50.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	oltarz główny	Ołtarz główny z obrazem Matka Boska - Immaculata , rzeźby – św. Jan Ewangelista i św. Paweł	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno polichromowane, rzeźbione snycerka, obraz malowany olejno na płótnie
51.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	oltarz boczny	Ołtarz boczny p.w. św. Józefa, obraz św. Józef	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno polichromowane, rzeźbione snycerka, obraz malowany olejno na płótnie
52.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	oltarz boczny	Ołtarz boczny p.w. św. Antoniego, obraz św. Antonii	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno polichromowane, rzeźbione snycerka, obraz malowany olejno na płótnie
53.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	Prospekt organowy	Prospekt organowy	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno polichromowane, rzeźbione snycerka,
54.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	empora	empora	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno polichromowane, rzeźbione snycerka, polichromowana
55.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	chrzcielnica	chrzcielnica	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione, snycerka
56.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	konfesjonał	konfesjonał	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione, snycerka, polichromowane
57.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	konfesjonał	konfesjonał	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione, snycerka, polichromowane
58.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	ławki	ławki	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione, snycerka,

59.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	więźba dachowa półotwarta	więźba dachowa półotwarta	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione, snycerka, polichromowane
60.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	witraże	witraże	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		
61.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	rzeźba	rzeźba "Chrystus"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione polichromowane
62.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	rzeźba	rzeźba "św. Agnieszka"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione polichromowane
63.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	rzeźba	rzeźba "św. Dominik"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione polichromowane
64.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	rzeźba	rzeźba "św. Dorota"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione polichromowane
65.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	rzeźba	rzeźba "św. Stanisław"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione polichromowane
66.	9	PWKZ.ZR.5140.40.2013 K.B.	12-03-2013	Debrzno	Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. WNMP	rzeźba	rzeźba "Krucyfik"	19 w	k. XIX w.	1894-1895 r.		drewno rzeźbione polichromowane

Dane: WUOZ w Słupsku.

III. RURALISTYCZNE, PARKI I CMENTARZE:

Na terenie Gminy Debrzno występuje zabudowa zagrodowa w formie rozproszonej i zwartej. Zabudowę rozproszoną reprezentują zagrody o bardzo wysokich zachowanych walorach zabytkowych, charakteryzujące się tradycyjnym układem budynków wokół podwórza. Budynki w przeważającej mierze zachowały swoją oryginalną formę, materiał oraz bardzo często detal architektoniczny. Nie wszystkie są w dobrym stanie technicznym. Występuje niewielki procent zagród opuszczonych i mocno przebudowanych. Zwarta zabudowa powstawała jako kolonia mieszkalna dla pracowników folwarcznych przy dworach lub jako zabudowa indywidualnych gospodarstw rolnych. Później także zabudowa mieszkaniowa folwarczna uzupełniana była zabudową indywidualnych gospodarstw.

Elementy środowiska kulturowego wymagające ochrony w obrębie poszczególnych wsi:

Miejscowość	Obiekt	
Boboszewo	- budynki w ewidencji zabytków - budynek gospodarczy /stajnia/ z pocz. XX w. i wielofunkcyjny budynek gospodarczy z 1936 r., w obrębie dawnego zespołu folwarcznego	
Bolesławowo	- zespół dworsko-folwarczny w ewidencji zabytków (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /obecnie dom mieszkalny nr 6/ XIX/XX w., budynek inwentarski z pocz. XX w, spichlerz z 1912 r., domy robotników folwarcznych /3 obiekty, w tym dom nr 3, 5 oraz obiekt zrujnowany/ - z drugiego ćwierćwiecza XX w., chlewiki z drugiego ćwierćwiecza XX w.)	
Bolesławowo - Kostrzyca	- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dom robotników folwarcznych /obecnie dom mieszkalny nr 2/ lata 30-te XX w., stajnia /obecnie stodoła/ z pierwszego ćwierćwiecza XX w., obora z pierwszego ćwierćwiecza XX w., chlewik /tylko fragmenty murów/)	
Buchowo	- zespół folwarczny w ewidencji zabytków, ok. początek XX wieku. (Zabudowa w obrębie zespołu: z budynkami: dwór /obecnie dom mieszkalny nr 17/ XIX/XX w., stajnia /obecnie obora/ lata 30-te XX w, 2 domy mieszkalne robotników folwarcznych /nr 18 a i bez numeracji/ XIX/XX w, chlewik przy domu XIX/XX w, obora /fundamenty/)	

<p>Buszkowo</p>	<p>- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, pocz. XX w., pow. 0,10 ha</p>	
<p>Cierznie</p>	<p>- przestrzenny układ owalnicowy wsi, - obiekty w rejestrze zabytków: kościół filialny pod wezwaniem Świętych Piotra i Pawła wraz z otoczeniem w rejestrze zabytków /pozycja A-95 data wpisu 21.02.1959/, - chałupa podcieniowa nr 31 /pozycja A-52, data wpisu 13.05.1955/, - cmentarz z poł. XIX w. w ewidencji zabytków /obecnie katolicki czynny/, pow. 2,62 ha, - budynki w ewidencji zabytków - domy nr 15, 17,18, 20, 21, 24, 26, 29, 30, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 47</p>	
<p>Drozdowo</p>	<p>- cmentarze w ewidencji zabytków: cmentarz ewangelicki, poł XIX w., pow. 0,16 ha i cmentarz ewangelicki pocz. XX w, pow. 0,20 ha, - aleja lipowa ok. 70 lat, na pn-zachód od wsi, - budynki w ewidencji zabytków - dom i obora w zagrodzie nr 8, domy nr 21, 26;</p>	
<p>Gniewno</p>	<p>- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór lub rządcówka /nr 1/, druga połowa XIX w. /przebudowa lata 50-te/, pralnia-dom mieszkalny-chlew /obecnie budynek inwentarski/ XIX/XX w., stajnia-spichlerz /obecnie budynek inwentarsko-magazynowy/ XIX/XX w., transformator z pocz. XX w., domy robotników folwarcznych nr 2, 4, 5, chlewiki XIX/XX w., stajnia /obecnie stodoła/ z pierwszego ćwierćwiecza XX w., obora z pierwszego ćwierćwiecza XX w., chlewik /tylko fundamenty/. W skład zespołu wchodzi również park w ewidencji zabytków);</p>	

Grzymisław	- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, koniec XIX w., pow. 0,10 ha,	
Jeleniec	- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /tylko ślady ruin/, XIX/XX w., chlewik XIX/XX w., 2 domy robotników folwarcznych /nr 2 pocz. XX w., nr 3 z 1907 r./, chlewik przy domu nr 2 pocz. XX w., obora, stodoła, chlewnia /tylko ślady ruin/ XIX/XX w.);	
Kamień	- zespół pałacowo-folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: pałac /obecnie budynek mieszkalny/ XIX/XX w, stajnia /obecnie budynek gospodarczy/ pocz. XX w., gorzelnia z XIX/XX w. W skład zespołu wchodzi również park z XIX/XX w, (w ewidencji zabytków);	
Michałow	- zespół dworsko-folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dom robotników folwarcznych nr 2, pocz. XX w, chlewik drugie ćwierćwiecze XX w., dwór /tylko ruiny piwnic/ druga połowa XIX w.);	
Myślizszcz	- cmentarze w ewidencji zabytków: cmentarz ewangelicki, XVIII w, pow. 0,09 ha i cmentarz ewangelicki, z poł. XIX w, pow. 0,63 ha /na południe od wsi/;	
Nowe Gronowo	- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, poł. XIX w., pow. 0,54 ha, - budynki w ewidencji zabytków: dom i obora w zagrodach nr 1, 36;	

Ostrza	- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, pocz. XIX w., pow. 0,16 ha,	
Pędziszewo	- cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, pocz. XX w., pow. 0,28 ha,	
Poreba /Stare Gronowo/	- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: budynek inwentarski /obecnie dom mieszkalny nr 90/ początek XX w, budynek inwentarski);	
Prusinowo	- przestrzenny układ wsi na osi północ – południe, z czytelnym fragmentem owalnicowym, - cmentarz ewangelicki poł. XIX w. w ewidencji zabytków /obecnie cmentarz parafialny/, pow. 0,5 ha, - budynki w ewidencji zabytków: dom murowany nr 19, kuźnia nr 21, dom nr 23, 24, 25; kościół filialny pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski w rejestrze zabytków WP.	
Rozdoły	- zespół folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /tylko ślady fundamentów i ścian/, dom dwojak XIX/XX w., dom sześciorak nr 3, chlewik przydomowy, budynek inwentarski /ruina/, hydrofornia XIX/XX w.);	
Rozwory	- przestrzenny układ owalnicowy wsi, - cmentarz ewangelicki poł. XIX w. w ewidencji zabytków, pow. 0,49 ha, - aleja prowadząca z Rozworów do Debrzna, ok. 80 lat, - budynki w ewidencji zabytków - domy nr 1, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 15, 20 /szkoła/;	

<p>Rożankowo /Główna/</p>	<p>- zespół dworsko-folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /obecnie dom mieszkalny nr 1/ XIX/XX w, obora XIX/XX, dom robotników folwarcznych z częścią inwentarską /obecnie dom mieszkalny nr 11/ koniec XIX w.);</p>	
<p>Słupia</p>	<p>- przestrzenny układ ulicowy wsi, - kościół filialny pod wezwaniem Św. Michała Archanioła wraz z otoczeniem w rejestrze zabytków, /pozycja A- 178 data wpisu 05.04.1960/, - cmentarze w ewidencji zabytków: cmentarz katolicki z drugiej poł. XIX w., pow. 0,37 ha, cmentarz katolicki z poł. XVIII w., pow. 0,16 ha i cmentarz ewangelicki koniec XIX w., pow. 0,35 ha, - zespół folwarczny w ewidencji zabytków z początku XX w, (Zabudowa w obrębie zespołu: 2 budynki mieszkalne, 1 budynek mieszkalny z chlewikiem, obora, chlewnia, stodoła, 2 chlewiki), - budynki w ewidencji zabytków - domy nr 36, 49;</p>	
<p>Skowarnki</p>	<p>- zespół folwarczny w XIX w. złożony z dworu usytuowanego w parku o zatartym układzie, domu mieszkalnego i zabudowań gospodarczych, - cmentarz ewangelicki koniec XIX w., pow. 0,12 ha, w ewidencji zabytków,</p>	
<p>Stanisławka</p>	<p>- zespół folwarczny z końca XIX w. w tym z domem mieszkalnym z początku XX w. w ewidencji zabytków,</p>	

<p>Stare Gronowo</p>	<p>- przestrzenny układ wsi, - zespół pałacowo-parkowy /pałac, park, pawilony ogrodowe/ - wpis do rejestru zabytków /pozycja A-409, data wpisu 30.08.1966/, - cmentarz katolicki, dawniej ewangelicki z pierwszej poł. XIX w. w ewidencji zabytków, pow. 1,75 ha, - zespół folwarczny w ewidencji zabytków z końca XIX w. – lata 30-te XX w, (Zabudowa w obrębie zespołu: obora , chlewnia z pocz. XX w., kuźnia, 3 domy mieszkalne, w tym dom z 1930 r., chlewiki, wiata), - budynki w ewidencji zabytków;- gorzelnia z 1936 r., dom nr 39, budynek domu kultury;</p>	
<p>Strieczona</p>	<p>- zabytkowy układ wsi, - kościół filialny pod wezwaniem Św. Wawrzyńca wraz z otoczeniem /wpis do rejestru zabytków; pozycja A- 103 data wpisu 23.02.1959/, - cmentarz ewangelicki poł. XIX w. w ewidencji zabytków /obecnie cmentarz katolicki/, pow. 0,72 ha, - obiekty w ewidencji zabytków - dzwonnica drewniana, szkoła murowana, domy nr 7, 15,16, 18, 29, 32;</p>	
<p>Uniechów</p>	<p>- przestrzenny układ wsi – widlicowy, - kościół parafialny pod wezwaniem Św. Apostoła Bartłomieja - wieża i korpus, wpisane do rejestru zabytków; pozycja A-390, data wpisu 20.12.1965 i 8.10.2007, - cmentarze w ewidencji zabytków: cmentarz przykościelny z XVIII w, pow. 0,24 ha i cmentarz z pocz. XX w. w zachodniej części wsi pow. 0,82 ha, - budynki w ewidencji zabytków - mleczarnia z początku XX w., domy nr 19, 21, 22, 23, 29, 41,45, 46, 47, 51;</p>	
<p>Uniechówek</p>	<p>- zespół dworsko-folwarczny w ewidencji zabytków. (Zabudowa w obrębie zespołu: dwór /obecnie blok mieszkalny nr 6/ druga połowa XIX w., obora XIX/XX w, domy robotników folwarcznych nr 1, 2, 3, 4 XIX w., dom robotników folwarcznych /lub obora, obecnie sklep spożywczy/ początek XX w.; - cmentarz ewangelicki w ewidencji zabytków, początek XX w., pow. 0,35 ha</p>	

Parki

Na terenie gminy najcenniejszy park znajduje się w miejscowości Stare Gronowo i podlega ochronie w ramach zespołu dworsko-parkowego wpisanego do rejestru zabytków /pozycja A-409 data wpisu 30.08.1966/. Chronić należy cały zabytkowy układ przestrzenny i cenny drzewostan w obrębie zespołu pałacowo-parkowego w Starym Gronowie.

Ochronie konserwatorskiej podlegają również parki znajdujące się w Ewidencji Zabytków Województwa Pomorskiego. Na terenie Miasta i Gminy Debrzno są to parki w miejscowościach: Debrzno, Kamień, Gniewno, Buchowo. W trosce o zachowanie wartości kulturowej, historycznej i przestrzennej parków należy zadbać o ich uporządkowanie i utrzymanie charakteru parkowego, traktując je jako obiekty cennej zieleni z oczywistym zakazem możliwości inwestowania.

Cmentarze

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno są cmentarze znajdujące się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Są to miejsca pamięci o szczególnej wartości dla społeczności lokalnych. W związku z tym w trosce o zachowanie ich wartości kulturowej, historycznej i przestrzennej należy uczynić w przestrzeni obecność cmentarza oraz zadbać o jego uporządkowanie. Konieczne jest utrzymanie ich charakteru, traktując je jako obiekty zieleni z oczywistym zakazem możliwości inwestowania. Zieleń na cmentarzu (drzewa, krzewy, trawniki i kwiaty) podlega ochronie przed niszczeniem. Sadzenie lub wycinanie drzew na cmentarzach może nastąpić tylko w wypadkach uzasadnionych racjonalną gospodarką zadrzewieniem oraz zgodnie z planem zagospodarowania terenu cmentarza.

Tabela 12. Cmentarze w wojewódzkiej ewidencji zabytków w Mieście i Gminie Debrzno

Lp	Miejscowość	Opis
1.	Debrzno	Cmentarz z I poł. XX w. - komunalny przy ul. Sportowej 3
2.	Buszkowo	Cmentarz ewangelicki, dz. 201
3.	Drozdowo,	Cmentarz ewangelicki, dz. 51
4.	Drozdowo	Cmentarz ewangelicki, dz. 29
5.	Grzymisław	Cmentarz ewangelicki, drzewostan: przewaga buków, dęby, brzozy, świerki /w obrębie lasu/.
6.	Myśligruszcz	Cmentarz ewangelicki, dz. 160
7.	Nowe Gronowo	Cmentarz ewangelicki, dz. 145
8.	Ostrza	Cmentarz ewangelicki, oddz. 330d nadl. Czarne
9.	Pędziszewo	Cmentarz ewangelicki, dz. 362 /w obrębie lasu/
10	Rozwory	Cmentarz ewangelicki, dz. 135

11.	Strieczona	Cmentarz katolicki, dz. 114/2
12.	Stare Gronowo	Cmentarz katolicki, dz. 233
13.	Uniechów	Cmentarz katolicki koniec XIX w.
14.	Uniechów- Skowarnki	Cmentarz ewangelicki, fragment działki 413
15.	Skowarnki	Cmentarz ewangelicki, dz. 385

Dane: WUOZ w Słupsku.

4.1 OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ

Dla oceny stanu i perspektyw dziedzictwa kulturowego Gminy Debrzno oraz możliwości gminy w tym zakresie, przeprowadzono analizę SWOT.

Analiza SWOT jest podstawowym i powszechnie stosowanym narzędziem diagnostycznym, który stanowi zestawienie takich cech, jak: silne strony – Strengths, słabe strony – Weaknesses, szanse – Opportunities, zagrożenia – Threats.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> występowanie cennych obiektów o walorach historycznych i kulturowych na terenie miasta Debrzno oraz w Gminie, 	<ul style="list-style-type: none"> nadal brak środków finansowych na konserwację i rewaloryzację obiektów zabytkowych w tym obiektów ruchomych,
<ul style="list-style-type: none"> atrakcyjny krajobraz kulturowy miasta, posiadający liczne cenne zasoby zabytkowe, 	<ul style="list-style-type: none"> ciągle niewystarczająca świadomość społeczna o konieczności dbania o zabytki jako niezbędnego elementu dziedzictwa kulturowego i tożsamości narodowej,
<ul style="list-style-type: none"> dobrze rozpoznanie zasobów dziedzictwa kulturowego z terenu gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> brak popularyzacji wiedzy o wartości chronionych obiektów oraz idei ochrony zabytków,
<ul style="list-style-type: none"> liczne działania władz gminnych oraz Stowarzyszenia NRRMiGD na rzecz promocji regionu, rozwoju turystyki, ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, 	<ul style="list-style-type: none"> brak mechanizmów kontroli i zarządzania zabytkowymi budynkami mieszkalnymi z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań związanych z koniecznością ochrony ich wartości,
<ul style="list-style-type: none"> działania parafii na rzecz ochrony sakralnego dziedzictwa kulturowego, promocji regionu, i rozwoju turystyki, 	<ul style="list-style-type: none"> niezadowalający stan techniczny obiektów zabytkowych,
<ul style="list-style-type: none"> zmiany w postawie mieszkańców – budzenie się poczucia lokalnej tożsamości, 	<ul style="list-style-type: none"> brak inwestorów zainteresowanych ochroną zabytków,
<ul style="list-style-type: none"> wysoka atrakcyjność turystyczna regionu i gminy związana z bogactwem kulturowym i przyrodniczym, 	<ul style="list-style-type: none"> brak elektronicznej bazy danych o zabytkach i dziedzictwie kulturowo – przyrodniczym,
<ul style="list-style-type: none"> liczne działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, 	<ul style="list-style-type: none"> zaniedbania w sferze estetyki architektonicznej i urbanistycznej społeczności lokalnych.
<ul style="list-style-type: none"> liczne zabytki i stanowiska 	

archeologiczne w gminie,	
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na obiekty zabytkowe przez instytucje pozasamorządowe, 	
<ul style="list-style-type: none"> • znaczący wzrost aktywności społecznej w sferze dziedzictwa kulturowego, 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania właścicieli obiektów zabytkowych ochroną i pracami konserwatorskimi, 	<ul style="list-style-type: none"> • pogarszający się stan techniczny obiektów zabytkowych spowodowany ich niewłaściwym użytkowaniem,
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość finansowania prac konserwatorskich i remontowych obiektów zabytkowych ze środków pochodzących z różnych źródeł: państwowe, samorządowe, środki UE, 	<ul style="list-style-type: none"> • pogarszający się stan cennych murów miejskich w Debrznie,
<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnianie problemów ochrony dziedzictwa kulturowego w dokumentach strategicznych gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> • częste samowolne działania przy zabytkach bez uzgodnień i pozwoleń konserwatorskich,
<ul style="list-style-type: none"> • promocja przykładów dobrej praktyki w zakresie ochrony zabytków, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak środków finansowych na skuteczną ochronę i zabezpieczenie zabytków,
<ul style="list-style-type: none"> • coraz intensywniejszy rozwój turystyki i agroturystyki, 	<ul style="list-style-type: none"> • niestabilność i powszechna niezajomość przepisów prawa w zakresie ochrony zabytków i ochrony przyrody,
<ul style="list-style-type: none"> • edukacja w dziedzinie ochrony i zarządzania dziedzictwem kulturowym, 	<ul style="list-style-type: none"> • pogorszająca się polityka gospodarcza i finansowa
<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego, 	<ul style="list-style-type: none"> • perspektywa ograniczenia możliwości finansowania działań ze środków UE
<ul style="list-style-type: none"> • coraz lepsza popularyzacja zabytków i ochrony nad zabytkami (wystawy, konkursy, wydawnictwa i publikacje) jako elementów dziedzictwa kulturowego, 	
<ul style="list-style-type: none"> • dobra współpraca właścicieli zabytków z władzami oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków 	

4a. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Aktualnie nie został sporządzony audyt krajobrazowy. W związku z powyższym w zakresie obszaru objętego opracowaniem *Studium* zgodnie z uchwałą Nr 05.XXVI.2016 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 29 lutego 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta i Gminy

Debrzno nie określa się uwarunkowań wynikających z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

5.1 POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

W poniższej tabeli przedstawiono główne wskaźniki demograficzne Gminy Debrzno. Dane dotyczą okresu 2006 – 2015. Na ich podstawie zaobserwowano, że gęstość zaludnienia przez analizowany okres oscylowała na poziomie 41 osób na km². Na przestrzeni lat 2006 – 2015 przyrost naturalny przyjmował różne wartości. I tak, w 2015 roku osiągnął najmniejszą wartość i kształtował się na poziomie -0,9. Najkorzystniejszy pod tym względem był 2008 rok, kiedy przyrost naturalny osiągnął wartość 5,5. W analizowanym okresie, liczba urodzeń żywych przewyższała liczbę zgonów, za wyjątkiem roku 2011 i 2015. Wskaźnik dotyczący liczby par zawierających małżeństwa na 1000 ludności przyjmował różne wartości. Najwyższą wartość osiągnął w 2008 roku – 7,2; zaś najniższą w 2013 roku – 4,5.

Tabela 13. Zestawienie głównych wskaźników demograficznych dla gminy Debrzno

Rok	Jedn.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	42	42	42	42	42	42	42	41	41	41
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	102	102	102	103	103	103	103	103	103	103
małżeństwa na 1000 ludności	para	5,3	7,1	7,2	6,3	5,2	6,8	5,5	4,5	5,1	5,9
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	11,6	11,5	12,6	12,3	11,9	10,6	11,1	9,7	9,6	8,3
zgony na 1000 ludności	osoba	7,39	8,24	7,12	8,34	9,37	10,27	9,43	8,71	8,97	9,13
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	4,2	3,3	5,5	3,9	2,6	0,3	1,7	1,0	0,6	-0,9

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Jak wynika z zestawionych poniżej informacji, pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku teren gminy zamieszkiwało 9 208 osób, z czego 4 546 osób reprezentowało płeć męską. W analizowanych latach można obserwować systematyczny spadek liczby ludności w gminie, co jest zjawiskiem negatywnym. Niezmiennie w latach

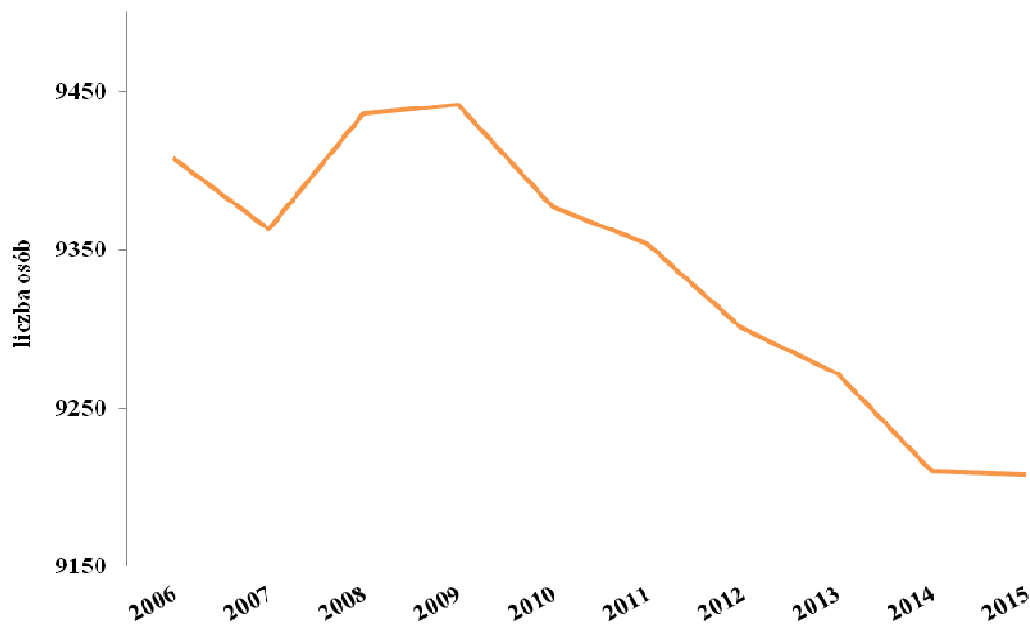
2006 -2015, występuje przewaga kobiet w strukturze demograficznej, co jest zjawiskiem dość powszechnym.

Tabela 14. Liczba ludności Gminy Debrzno w latach 2006 – 2015

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	9 408	9 363	9 436	9 442	9 377	9 354	9 301	9 272	9 210	9 208
mężczyźni	4 646	4 628	4 666	4 658	4 619	4 611	4 585	4 568	4 543	4 546
kobiety	4 762	4 735	4 770	4 784	4 758	4 743	4 716	4 704	4 667	4 662

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 5. Ludność Gminy Debrzno w latach 2006 – 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 15. Ruch naturalny według płci w latach 2006 – 2015 w Gminie Debrzno

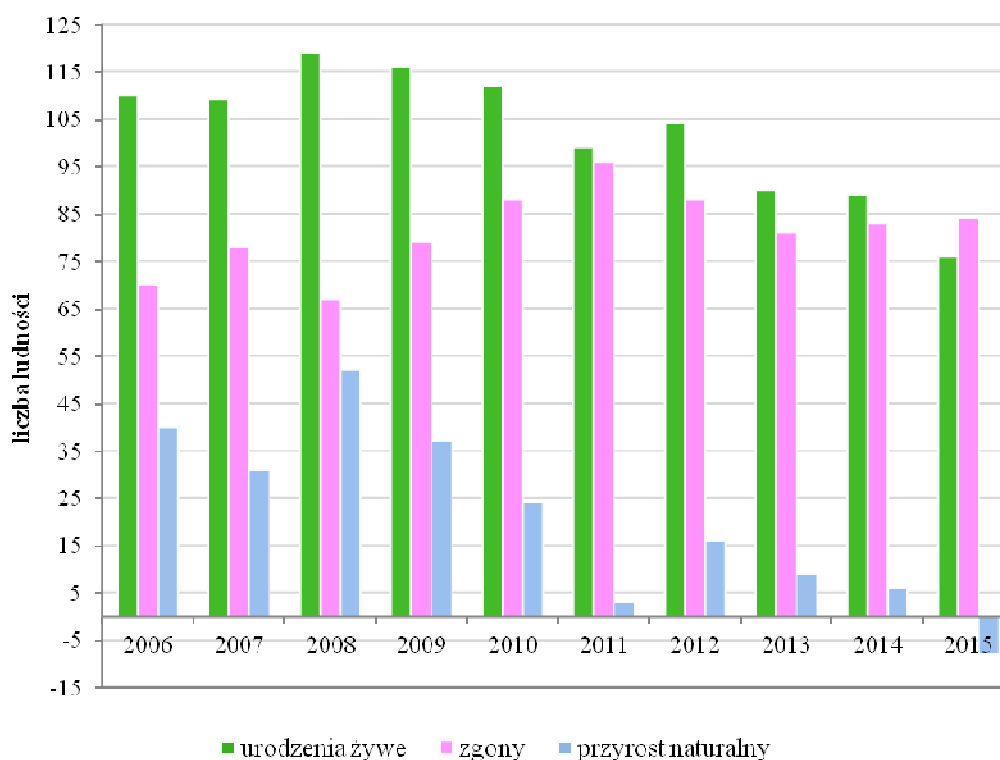
Rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urodzenia żywe											
ogółem	osoba	110	109	119	116	112	99	104	90	89	76
mężczyźni	osoba	55	49	60	52	56	55	57	44	49	35
kobiety	osoba	55	60	59	64	56	44	47	46	40	41
Zgony ogółem											
ogółem	osoba	70	78	67	79	88	96	88	81	83	84
mężczyźni	osoba	33	42	41	40	43	51	48	41	46	36
kobiety	osoba	37	36	26	39	45	45	40	40	37	48

Przyrost naturalny											
ogółem	osoba	40	31	52	37	24	3	16	9	6	-8
mężczyźni	osoba	22	7	19	12	13	4	9	3	3	-1
kobiety	osoba	18	24	33	25	11	-1	7	6	3	-7

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najkorzystniejszym okresem pod względem wysokiego przyrostu naturalnego dla Gminy Debrzno były lata 2007-2009. Ujemny przyrost wystąpił w 2011 r., a także w 2015 r.

Wykres 6. Ruch naturalny w Gminie Debrzno w latach 2006 – 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób w poszczególnych grupach wiekowych ulegała zmianom. Do najliczniejszej grupy należały osoby w wieku 20-24 lata, gdzie w roku 2008 znalazły się 884 osoby. Dużą liczbę ludności stanowiły również grupy wiekowe: 25-29, 15-19 oraz 50-54 lata. Fakt ten może mieć duże znaczenie z punktu widzenia potencjalnych możliwości rozwoju gminy. Najmniejszą grupę ludności stanowią osoby w wieku powyżej 85 lat. W badanych latach 2006 – 2015, grupa ta średnio liczyła 112 osób.

Tabela 16. Ludność według grup wiekowych w latach 2006 – 2015 w gminie Debrzno

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0-4	552	533	545	540	539	544	514	489	469	437
5-9	563	544	516	509	513	508	526	559	538	532
10-14	696	695	694	648	607	559	547	517	534	547
15-19	844	810	776	765	732	725	681	625	562	568
20-24	875	853	884	864	736	727	720	699	703	683
25-29	708	725	785	813	763	779	737	741	714	712
30-34	629	630	613	624	670	669	686	721	727	721
35-39	570	566	581	594	631	637	661	625	626	636
40-44	640	596	570	551	545	558	543	580	599	606
45-49	713	693	671	665	649	623	587	559	523	521
50-54	693	722	727	732	746	706	684	665	644	615
55-59	631	642	657	653	676	672	703	711	727	719
60-64	311	363	404	470	544	601	620	638	641	636
65-69	281	254	254	251	250	293	341	385	443	506
70-74	305	309	295	274	269	250	229	235	228	223
75-79	191	204	233	253	252	242	249	236	221	220
80-84	144	153	155	151	155	154	158	165	178	191
85 i więcej	62	71	76	85	100	107	115	122	133	135

Zródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

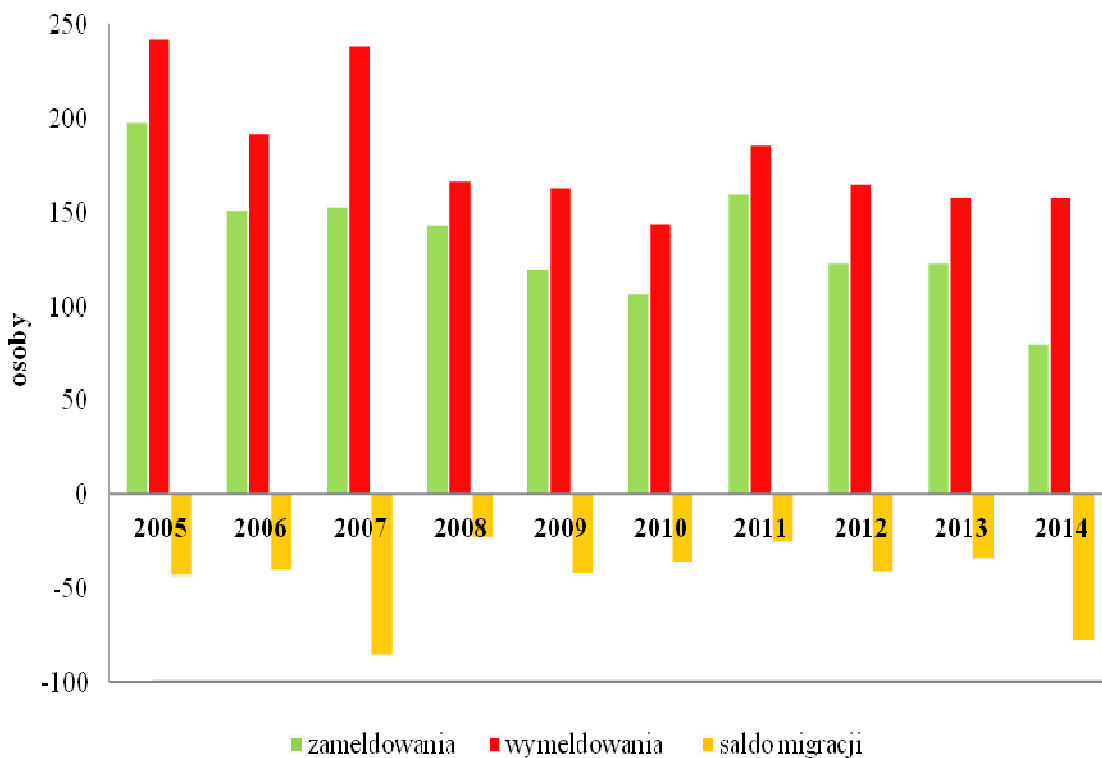
5.2 RUCH MIGRACYJNY

Z demograficznego punktu widzenia istotne są wskaźniki salda migracji ludności. Na podstawie zestawienia przedstawionego w tabeli i na wykresie poniżej w latach 2005 – 2014 trudno jest prognozować wzrost liczby ludności mieszkańców gminy. Szansą zwiększenia liczby mieszkańców może być jedynie wzrost wskaźnika przyrostu naturalnego i dodatnie saldo migracji. Od roku 2005 do 2014 saldo migracji było ujemne. W okresie analizowanych 10 lat na terenie Miasta i Gminy Debrzno dokonano 1160 zameldowań, a wymeldowano 1572 osoby.

Tabela 17. Ruchy migracyjne latach 2005 – 2014 w gminie Debrzno

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania	198	151	153	143	120	107	160	123	123	80
Wymeldowania	242	192	239	167	163	144	186	165	158	158
Saldo migracji	-44	-41	-86	-24	-43	-37	-26	-42	-35	-78

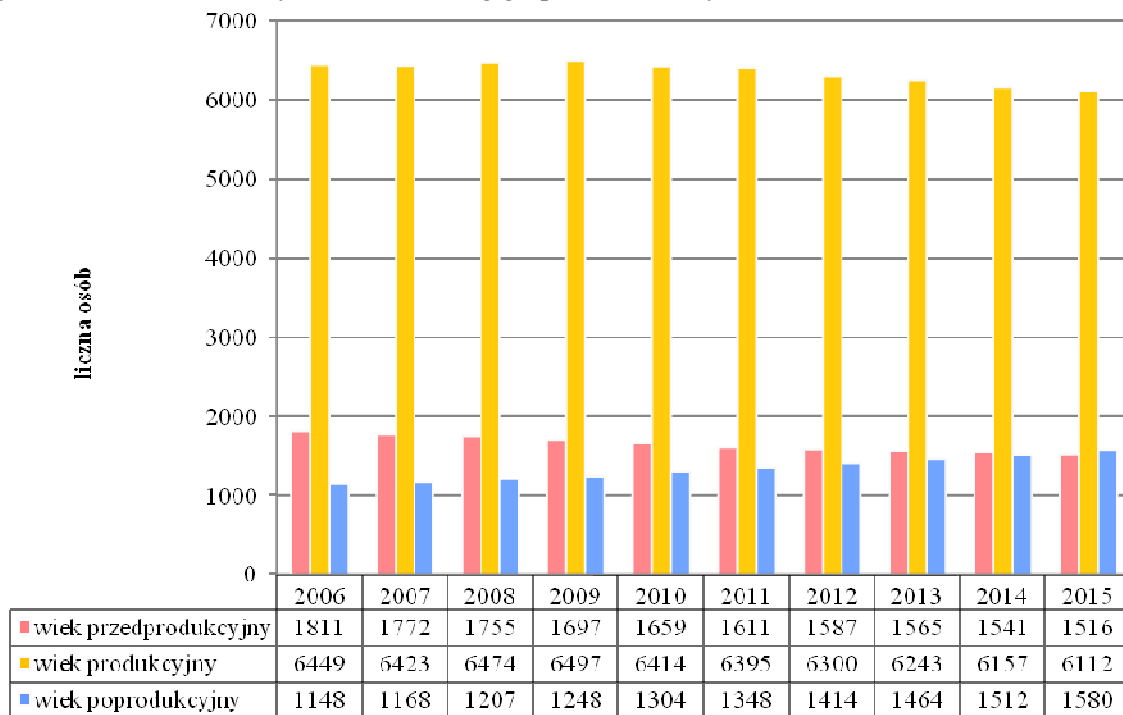
Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 7. Ruchy migracyjne latach 2005 – 2014 w gminie Debrzno

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

5.3 STRUKTURY WIEKU I PŁCI

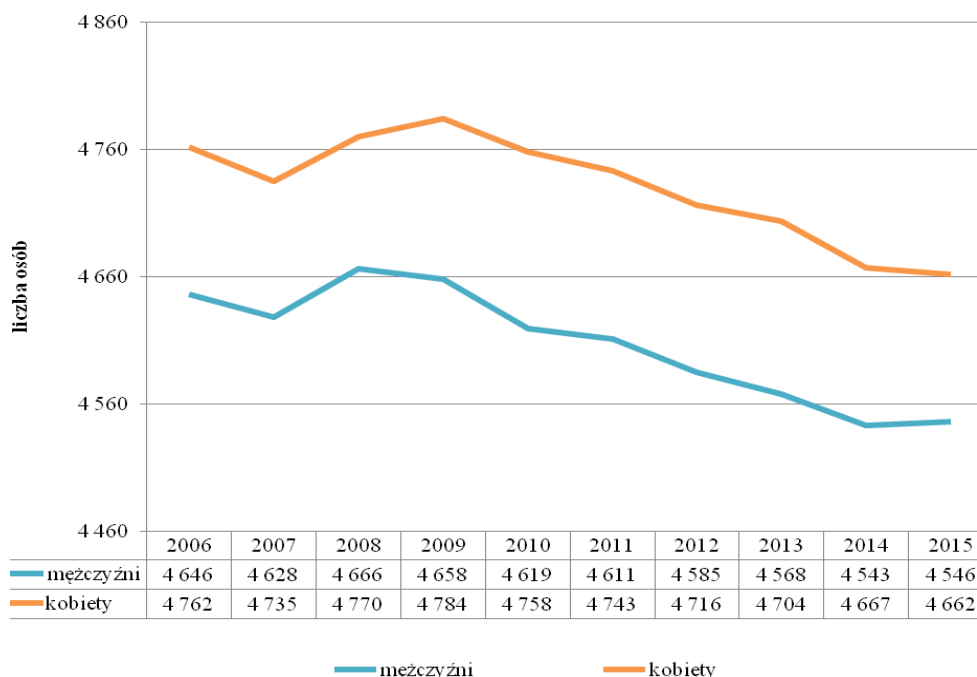
Analiza struktury wiekowej ludności Gminy Debrzno w aspekcie ekonomicznych grup wieku wykazuje, że przeważająca część ludności gminy jest w wieku produkcyjnym. Najmniejszą grupę ekonomiczną w latach 2006 - 2015 stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Zjawisko tego typu należy uznać, jako korzystne z punktu widzenia możliwości rozwoju działalności gospodarczej na terenie gminy. Będzie to również powodować utrzymywanie presji na rynku pracy, objawiającą się we wzroście konkurencyjności oraz podwyższaniu kwalifikacji pracowników.

Wykres 8. Ludność Gminy Debrzno według grup ekonomicznych w latach 2006 – 2015

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W strukturze płci na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się wyższą liczbę kobiet, w stosunku do liczby mężczyzn, co widoczne jest na poniższym wykresie.

Wykres 9. Ludność Miasta i Gminy Debrzno według płci w latach 2006 – 2015

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

5.4 RYNEK PRACY

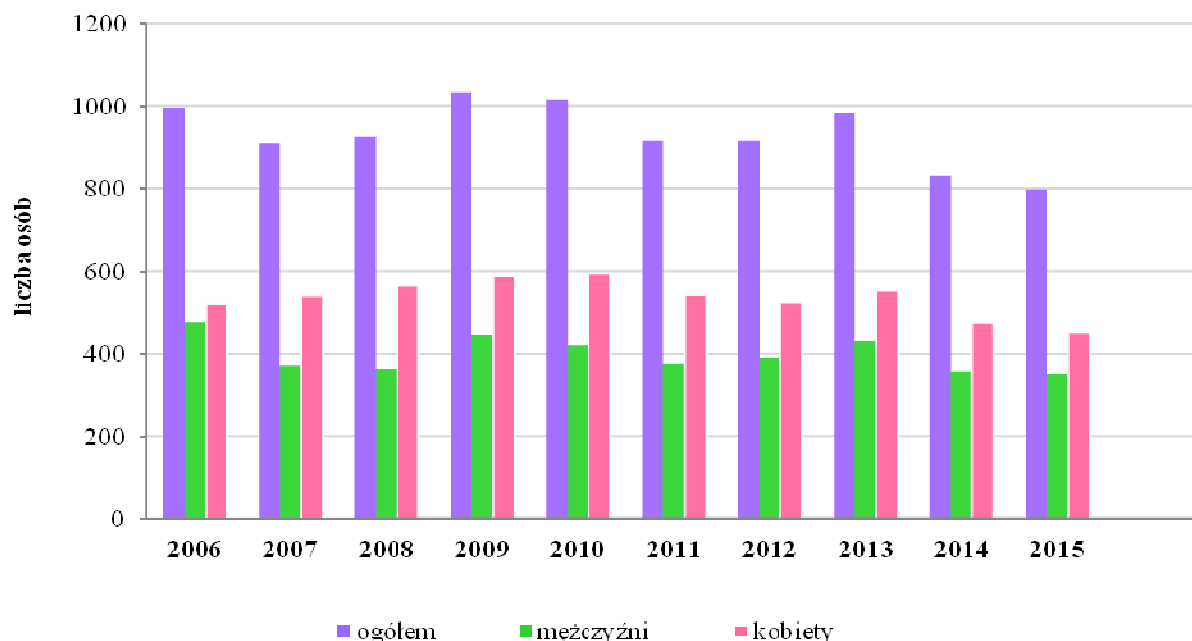
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, wskaźnik osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy i zamieszkujących Miasto i Gminę Debrzno w latach 2006 – 2015 miał różne tendencje. W latach 2006 – 2007 nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych. W następnych latach 2008 – 2010 wskaźnik ten wzrósł, później spadł i utrzymywał się przez dwa lata na tym samym poziomie. W 2013 r. znowu wzrósł, a przez ostatnie dwa lata liczba bezrobotnych malała.

Tabela 18. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminie Debrzno

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	996	909	925	1 032	1 014	916	916	981	830	798
mężczyźni	476	369	361	444	420	374	391	429	356	349
kobiety	520	540	564	588	594	542	525	552	474	449

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W analizowanych latach biorąc pod uwagę płeć zauważono, iż występuje przewaga bezrobotnych kobiet. Najwięcej bezrobotnych mężczyzn było w 2006 r. - 476, a kobiet w 2010 r. - 594. Najniższą stopę bezrobocia zarejestrowano w 2015 r., gdzie zarejestrowano 349 bezrobotnych mężczyzn i 449 kobiet bezrobotnych.

Wykres 10. Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Debrzno w latach 2006 – 2015

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

5.5 GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Zasoby mieszkaniowe w gminie Debrzno, przedstawione w tabeli poniżej, zwiększyły się od roku 2006. Największy wzrost wystąpił w roku 2010, kiedy oddano do użytku 49 mieszkań. W latach 2006 - 2015 na 1000 mieszkańców przypadało średnio 318 mieszkań, natomiast powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wyniosła w roku 2015 – 22,9 m². Ponadto powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2006 – 2015 sukcesywnie wzrastała.

Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Debrzno w latach 2006 – 2015

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mieszkania	2 906	2 907	2 911	2 927	2 976	2 987	2 993	2 997	2 999	3 012
Izby	10 911	10 930	10 967	11 013	11 324	11 386	11 437	11 459	11 471	11 545
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	196 390	196 772	197 442	198 552	205 205	206 795	208 138	208 621	208 870	210 531
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	67,6	67,7	67,8	67,8	69,0	69,2	69,5	69,6	69,6	69,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	20,9	21,0	20,9	21,0	21,9	22,1	22,4	22,5	22,7	22,9
Mieszkania na 1000 mieszkańców	308,9	310,5	308,5	310,0	317,4	319,3	321,8	323,2	325,6	327,1

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Poniższa tabela przedstawia zasoby mieszkaniowe według form własności. Dane dotyczą okresu 2002 – 2007. Zdecydowana większość mieszkań jest w posiadaniu prywatnym. W 2007 roku w zasobie zakładów pracy było 82 mieszkań o łącznej powierzchni 4 701 m². W zasobach gminy znajduje się 385 mieszkań. Przez cały analizowany okres, spośród wymienionych kategorii jedynie ilość mieszkań należąca do osób prywatnych podlegała systematycznemu wzrostowi, w roku 2007 zasoby osób prywatnych wynosiły 2 360 mieszkań.

Tabela 20. Zasoby mieszkaniowe według form własności

ZASOBY MIESZKANIOWE						
ROK	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zasoby gminy (komunalne)						
mieszkania	455	416	416	448	448	385
izby	1 333	1 219	1 219	1 295	1 295	1 113
powierzchnia użytkowa mieszkań (m²)	22 013	20 179	20 179	22 293	22 293	18 815
Zasoby zakładów pracy						
mieszkania	671	671	671	347	347	82
izby	2 343	2 343	2 343	1 254	1 254	292
powierzchnia użytkowa mieszkań (m²)	37 045	37 045	37 045	20 164	20 164	4 701
Zasoby osób fizycznych						
mieszkania	1 389	1 588	1 589	1 882	1 887	2 360
izby	5 610	6 398	6 404	7 422	7 459	9 215
powierzchnia użytkowa mieszkań (m²)	112 293	124 605	124 725	139 597	140 597	167 960
Zasoby pozostałych podmiotów						
mieszkania	7	7	7	7	7	7
izby	10	10	10	10	10	10
powierzchnia użytkowa mieszkań (m²)	125	125	125	125	125	125

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 21. Wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje w Gminie Debrzno na tle terenów wiejskich powiatu człuchowskiego

Mieszkania wyposażone w instalacje	Powiat człuchowski wieś (%)	Gmina Debrzno (%)
wodociąg	97,4	96,8
łazienka	88,9	83,8
centralne ogrzewanie	64,4	51,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Analizując powyższe zestawienie należy stwierdzić, iż bardzo korzystnie przedstawia się wyposażenie mieszkań w instalacje typu: wodociąg, łazienka, centralne ogrzewanie na tle terenów wiejskich powiatu człuchowskiego. Wyposażenie w wodociąg kształtuje się na poziomie 96,8%, łazienkę posiada 83,8%, a centralne ogrzewanie 51,09%.

5.6 EDUKACJA

Zapewnienie kształcenia na poziomie podstawowym, należące do zadań własnych samorządu realizowane jest w mieście przez szkołę typu podstawowego: szkołę podstawową i gimnazjum. Ponadto, na obszarze gminy funkcjonują 4 szkoły podstawowe: w Debrznie, Uniechowie, Starym Gronowie i Myśligoszcy.

Wychowanie przedszkolne realizowane jest w jedynym przedszkolu położonym na terenie miasta. W szkołach podstawowych w roku szkolnym 2014/2015 kształciło się 685 uczniów. Ponadto w mieście znajdują się 2 gimnazja, w których w roku szkolnym 2014/2015 kształciło się 324 uczniów.

Tabela 22. Wykaz szkół w mieście i gminie Debrzno

Nazwa Szkoły		Adres
Debrzno	Zespół Szkół w Debrznie	Gimnazjum w Debrznie
		Szkoła Podstawowa
	Gimnazjum nr 2 w Debrznie	
	Szkoła Podstawowa nr 2 w Debrznie	

Uniechów	Szkoła Podstawowa w Uniechowie	Uniechów 16 77-310 Debrzno
Myśligoszcz	Szkoła Podstawowa w Myśligoszczy	Myśligoszcz 42 77-310 Debrzno
Stare Gronowo	Szkoła Podstawowa w Starym Gronowie	Stare Gronowo 2 77-310 Debrzno

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Debrzno

Ważnymi wskaźnikami rozwoju szkolnictwa jest dostępność w placówkach szkolnych komputerów z dostępem do Internetu. Ww. wskaźniki zostały zestawione w tabelach poniżej.

Tabela 23. Udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu

Jednostka terytorialna	Udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych									
Gmina Debrzno	60,00	60,00	75,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Powiat człuchowski	65,22	63,64	60,00	75,00	90,00	90,00	80,00	90,00	85,71	85,71
Województwo pomorskie	60,00	60,00	75,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych									
Gmina Debrzno	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Powiat człuchowski	87,50	87,50	87,50	75,00	87,50	87,50	87,50	77,78	77,78	77,78
Województwo pomorskie	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 24. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów

Jednostka terytorialna	Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych									
Gmina Debrzno	0,00	44,00	42,70	40,70	19,85	18,65	14,21	13,92	12,92	12,83

Powiat człuchowski	113,76	43,40	37,94	20,72	17,21	14,30	14,18	12,19	10,86	10,19
Województwo pomorskie	47,01	34,95	28,49	19,01	15,73	13,18	12,38	11,90	11,63	11,03
	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych									
Gmina Debrzno	25,50	25,30	24,30	24,10	25,89	24,44	25,11	22,78	22,44	19,33
Powiat człuchowski	33,96	29,39	29,17	22,81	19,83	16,69	15,19	15,00	15,30	14,31
Województwo pomorskie	32,07	27,93	26,39	21,54	18,21	14,22	13,57	12,64	12,25	11,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W Gminie Debrzno 100% szkół podstawowych jest wyposażonych w komputery z dostępem do Internetu. Sytuacja w gimnazjach jest identyczna – wszystkie placówki są wyposażone w komputery z dostępem do internetu.

Wskaźnik wyposażenia szkół w komputery na 1 ucznia w porównaniu do powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego kształtują się na dość wysokim poziomie, co wyraźnie widać w powyższej tabeli.

5.7 OCHRONA ZDROWIA

Opieka zdrowotna na terenie Miasta i Gminy Debrzno realizowana jest przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Almus” Debrzno, Indywidualna Praktyka Lekarska oraz gabinety prywatne. Budynek przychodni znajduje się na ul. Strzeleckiej 2 w Debrznie. W budynku znajdują się gabinety lekarskie, pielęgniarskie, zabiegowe, rehabilitacyjne, gabinet szczepień, rejestracja, poczekalnia, apteka, pomieszczenia socjalne i sanitarne.

NZOZ „ALMUS” posiada następujące wyposażenie:

- aparaty: EKG, do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, poziomu cukru i cholesterolu,
- sprzęt zabiegowy: strzykawki, igły, opatrunki, leki, wagi oraz inny drobny sprzęt medyczny,
- biurka, szafy na leki, dokumentację i inne artykuły sanitarne oraz gospodarcze.

5.8 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W zakresie bezpieczeństwa publicznego Gmina Debrzno obsługiwana jest przez Posterunek Policji w Debrznie Adres: 77-310 Debrzno, ul. Wojska Polskiego 17.

Bezpieczeństwo przeciwpożarowe zapewniają jednostki OSP działające w: Debrznie, Słupia, Strieczona, Starym Gronowie. Sprawność jednostek oceniana jest bardzo wysoko.

5.9 KULTURA

Funkcję upowszechniania kultury na terenie gminy prowadzi Centrum Kultury, Sportu i Turystyki (CKSiT) w Debrznie, ul. Wojska Polskiego 2. W zespole dwóch budynków będących siedzibą CKSiT znajdują się:

- pracownie instruktorskie i merytoryczne,
- biblioteka z czytelnią i dwoma oddziałami dla dzieci i dorosłych,
- duża i mała sala kawiarniana,
- sala widowiskowa pełniąca funkcję sali kinowej,
- zagospodarowana piwnica ze strychem oraz zaplecze administracyjno-biurowe.

CKSiT posiada dwa obiekty sportowe z zapleczem, boiskiem w Debrznie i Uniechowie. Pozostałe obiekty na terenie gminy Debrzno, gdzie również prowadzona jest działalność kulturalna, sportowa i oświatowa CKSiT są administrowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Debrzno.

5.10 DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Gmina charakteryzuje się małą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych i niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości.

W 2015 r. na terenie Gminy Debrzno funkcjonowało 410 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Przeważającą formę własności stanowił sektor prywatny - 393 podmiotów gospodarczych, natomiast publiczny – 17.

Tabela 25. Podmioty wg sekcji PKD 2007

Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2007	Liczba jednostek gospodarczych	
	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Sekcja A - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	0	33
Sekcja B - Rybactwo	0	2
Sekcja C - Górnictwo	0	49
Sekcja D - Przetwórstwo przemysłowe	0	0
Sekcja E - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1	1
Sekcja F - Budownictwo	0	82

Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	0	74
Sekcja H - Hotele i restauracje	0	26
Sekcja I - Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1	20
Sekcja J - Pośrednictwo finansowe	0	3
Sekcja K - Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	0	7
Sekcja L - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	1	4
Sekcja M - Edukacja	0	14
Sekcja N - Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	0	4
Sekcja O - Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2	4
Sekcja P - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	6	8
Sekcja Q - Organizacje i zespoły eksterytorialne	3	18
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	12
Sekcja S - Pozostała działalność usługowa	0	32
Sekcja T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby		
Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Razem	17	393

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W strukturze zarejestrowanych podmiotów dominowały firmy prowadzące handel hurtowy i detaliczny, budownictwo i górnictwo.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie gminy nie występują obiekty, obszary i urządzenia, które mogą powodować potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia w myśl przepisów dotyczących ochrony osób i mienia.

Ważnym źródłem zagrożenia (w przypadku awarii) stanowi transport drogowy materiałów niebezpiecznych, w tym głównie przewóz paliw płynnych autocysternami. Natężenie ruchu drogowego w obrębie gminy jest zróżnicowane. Punktowymi źródłami skażenia środowiska przyrodniczego mogą być substancje ropopochodne, zagrożenie pożarem, w przypadkach awaryjnych zagrożeniem są także stacje paliw lokalizowane przy drogach.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

7.1 ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE

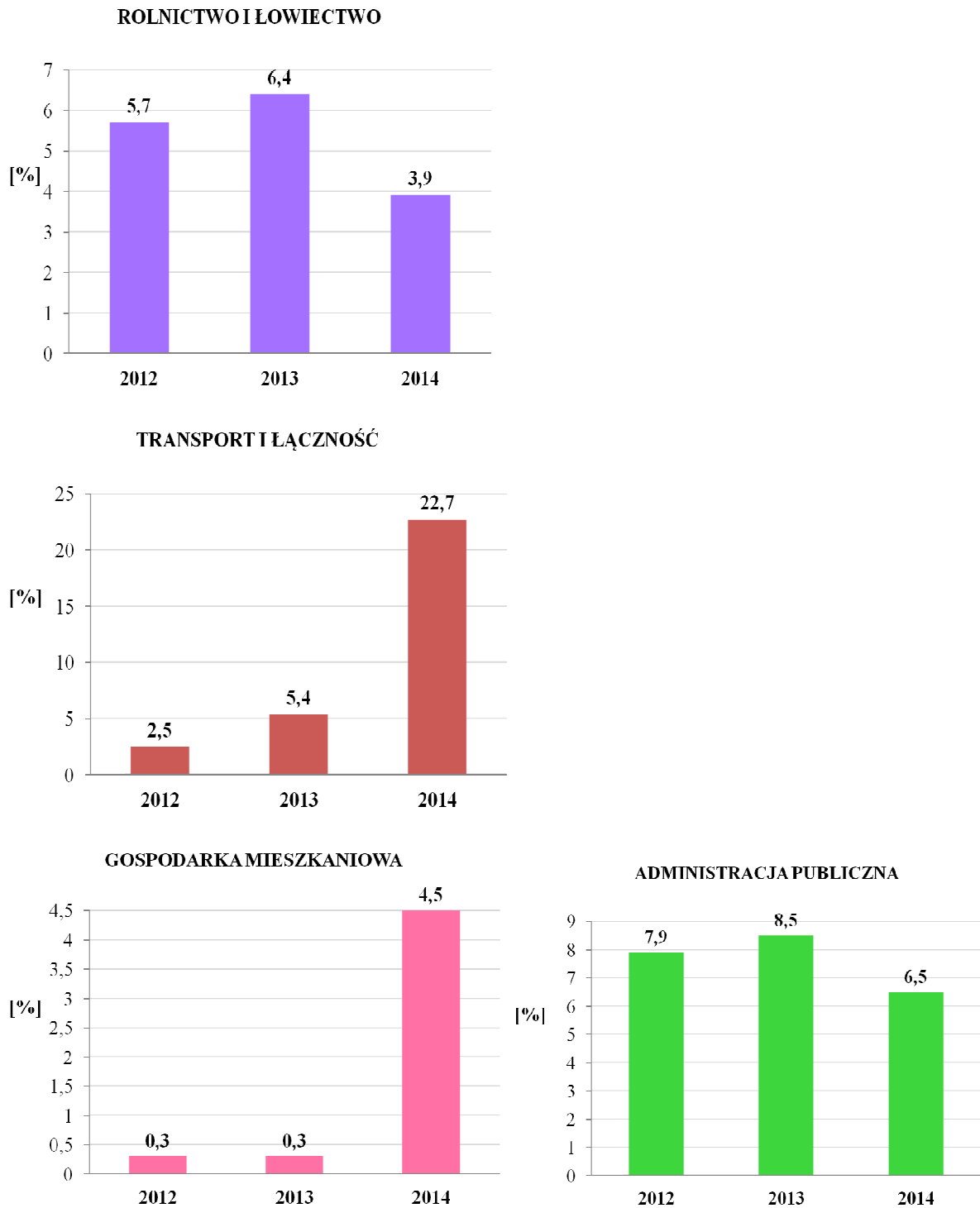
7.1.1 ANALIZA EKONOMICZNA

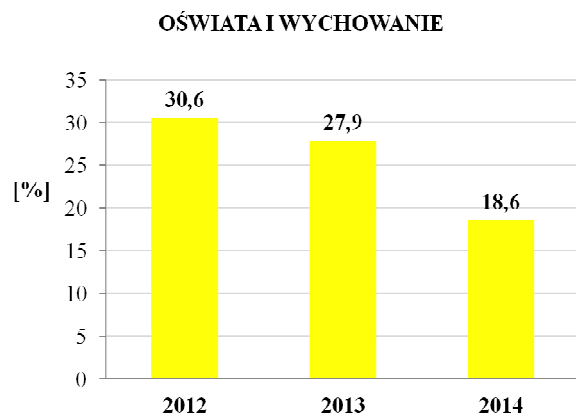
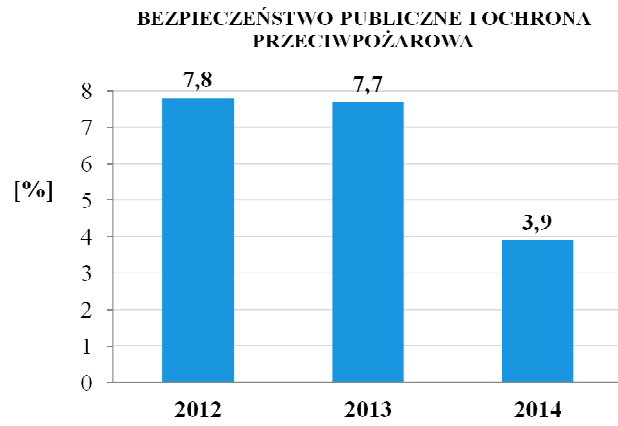
Rozwój lokalny - finansowanie

W procesie strategicznego zarządzania gminą finanse odgrywają podstawową rolę. Możliwości finansowe gminy w ścisłym powiązaniu z jakością zarządzania stanowią podstawę do wyznaczenia strategicznych celów jej rozwoju, rozumianego jako proces kształtowania zmian w kierunku jak najbardziej pożądanym, akceptowanym społecznie i ekonomicznie, zgodnie z wymogami racjonalnego gospodarowania przestrzenią.

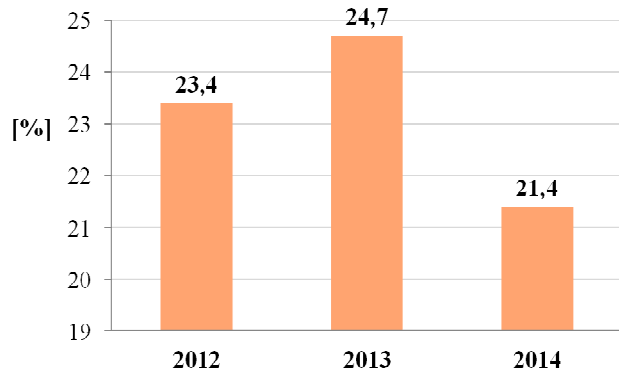
Między rozwojem lokalnym, a finansami gminy występują wzajemne powiązania i uwarunkowania. Gmina ponosi najpierw wydatki, w określonych działach, aby mógł dokonać się rozwój społeczno-gospodarczy. Na poniższych wykresach przedstawiono jak kształtowały się wydatki budżetu Miasta i Gminy Debrzno w latach 2012 - 2014.

Wykres 11. Wydatki budżetu Miasta i Gminy Debrzno wg działów w %

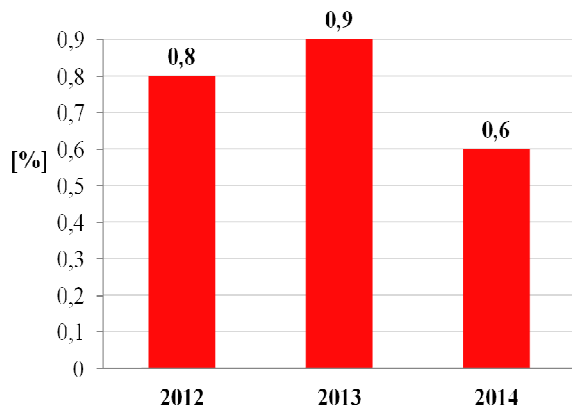

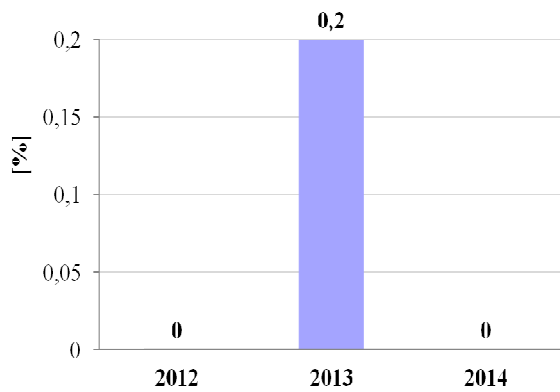
**POMOC SPOŁECZNA I POZOSTAŁE ZADANIA W
ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ**

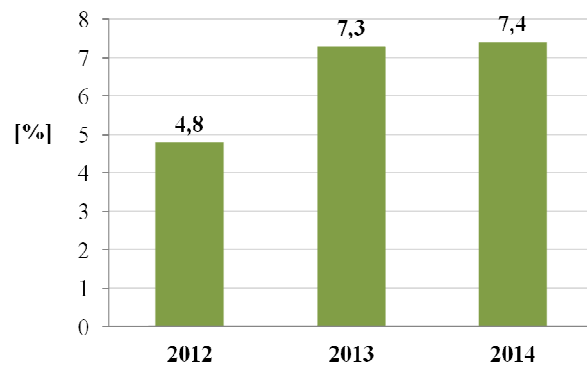
EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

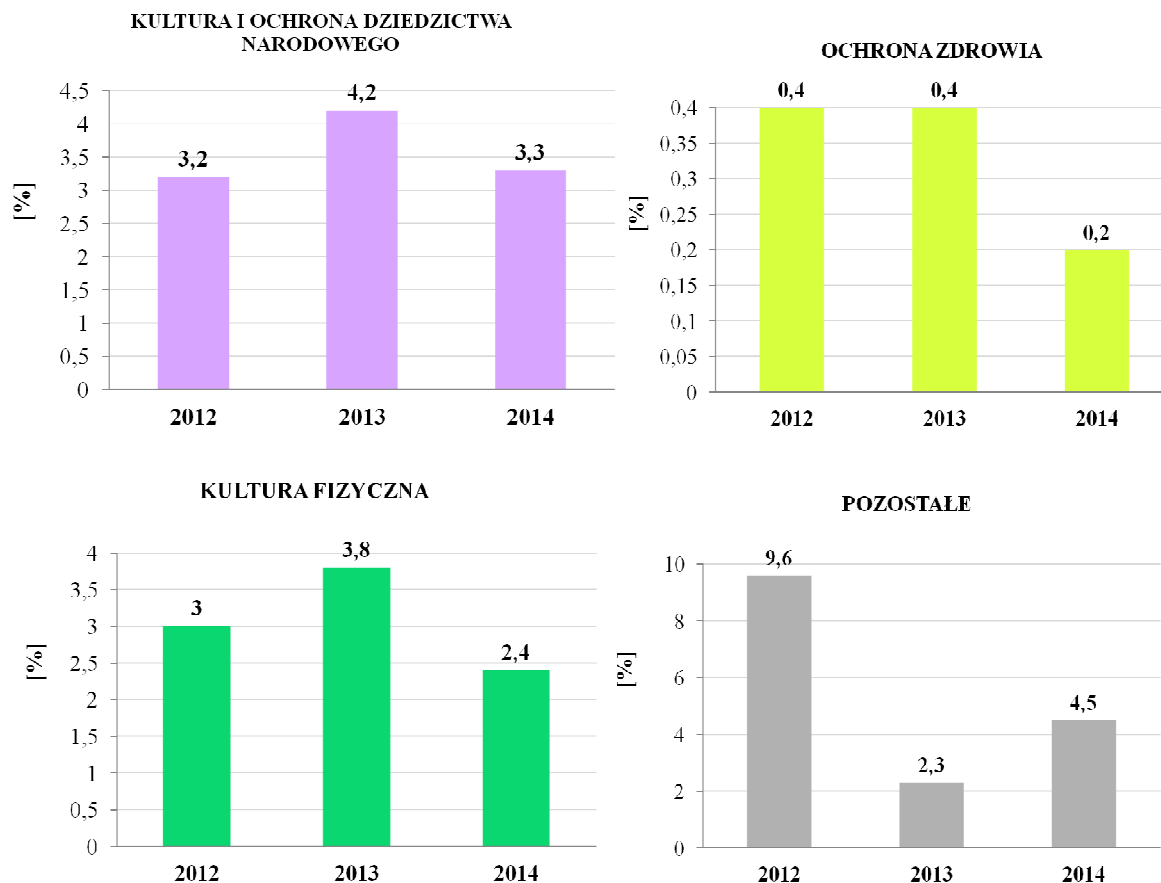

DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA

**GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA
ŚRODOWISKOWA**

Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2014 r. wzrosły w stosunku do roku 2013 r. i wynosiły w 2012 - 3 943,37 zł, w 2013 – 5 629,35 zł. W roku 2015 nastąpił spadek - 4 030,65 zł. W strukturze wydatków budżetowych Gminy Debrzno można zauważyć następujące relacje i proporcje:

- w 2012 - 2014 roku największy udział wydatków odnotowano na oświatę i wychowanie;
- najmniej wydatków w 2012 i 2013 roku zarejestrowano w działalności usługowej oraz w ochronie zdrowia;
- w 2014 roku na trzecim miejscu pod względem wydatków znalazła się pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej;
- znaczny udział w wydatkach gminy miały wydatki związane z funkcjonowaniem administracji publicznej, wynosiły one odpowiednio 7,9% w 2012 r., 8,5% w 2013 r. i 6,5% w 2014 r.;
- na uwagę zasługuje zwiększająca się kwota wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska. Udział tej grupy wydatków wzrósł z 4,8% w 2012 r. do 7,4% w 2014 r.;

- największy wzrost odnotowano w transporcie i łączności. W 2012 r. wydatki wynosiły 2,5%, a już w 2014 r. wynosiły 22,7%.

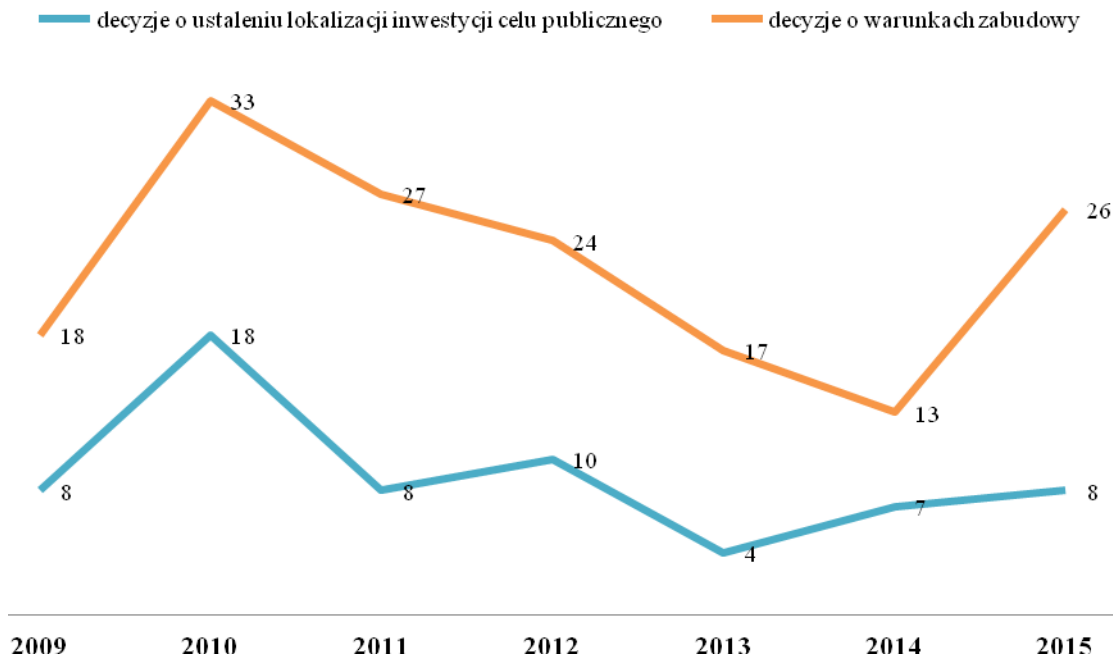
Z przeprowadzonej powyżej analizy wydatków budżetu gminy można wywnioskować, że Gmina rozwija się w zakresie transportu i łączności, ponieważ przeznaczana na nią coraz większą część swojego budżetu. Zdecydowanie coraz mniej nakładów kierowane jest na oświatę i wychowanie.

Gospodarowanie przestrzenią

Szczególnie istotną rolę na rozwój gminy odgrywa polityka przestrzenna. Na szczeblu gminnym instrumentem, dzięki któremu możliwe jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i zarządzanie nią, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na poniższym wykresie przedstawiono zmieniającą się liczbę wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji celu publicznego w latach 2009-2015.

Wykres 12. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w latach 2009 - 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Największą ilość decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2010 roku - 33, a najmniejszą w 2014 roku - 13. Ilość decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego kształtuje się na zbliżonym poziomie i w latach 2009 – 2015 wynosiła od 4 do

18 decyzji. Na podstawie wykresu przedstawionego powyżej można zaobserwować w ostatnich latach wzrost wydawanych decyzji zarówno o warunkach zabudowy jak i o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. W związku z powyższym można prognozować, że w najbliższych latach wzrost ten będzie się zwiększał i będzie spowodowany coraz większą liczbą mieszkańców, którzy będą chcieli budować nowe budynki, a także wzrostem potrzeb i wymagań społeczeństwa w zakresie usług i infrastruktury.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- rośnie liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON,- wspieranie rozwoju lokalnych firm,- korzystanie ze środków unijnych,- brak przemysłu uciążliwego, zanieczyszczającego środowisko,- wysoki poziom produkcji globalnej i towarowej rolnictwa,	<ul style="list-style-type: none">- zamaskowane bezrobocie w rolnictwie,- ograniczone możliwości intensyfikacji rolnictwa wynikające z niskiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,- wysoki udział sektora rolnictwa w gospodarce,

7.1.2 ANALIZA ŚRODOWISKOWA

Środowisko przyrodnicze Miasta i Gminy Debrzno ma duży wpływ na jej rozwój i zagospodarowanie przestrzenne.

Do pozytywnych elementów uwarunkowań środowiskowych można zaliczyć:

- duży udział gruntów rolnych (rozwój rolnictwa);
- możliwość wykorzystania naturalnych zasobów gminy dla rozwoju turystyki.

Elementami przyrodniczymi ograniczającymi lokalizację nowej zabudowy są:

- tereny leśne;
- grunty orne I-III klasy;
- formy ochrony przyrody.

Ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska jest niezależne od posiadania tytułu prawnego do nieruchomości, i podobnie jak inne ograniczenia, dotyczy także najsilniejszego prawa do nieruchomości jakim jest własność.

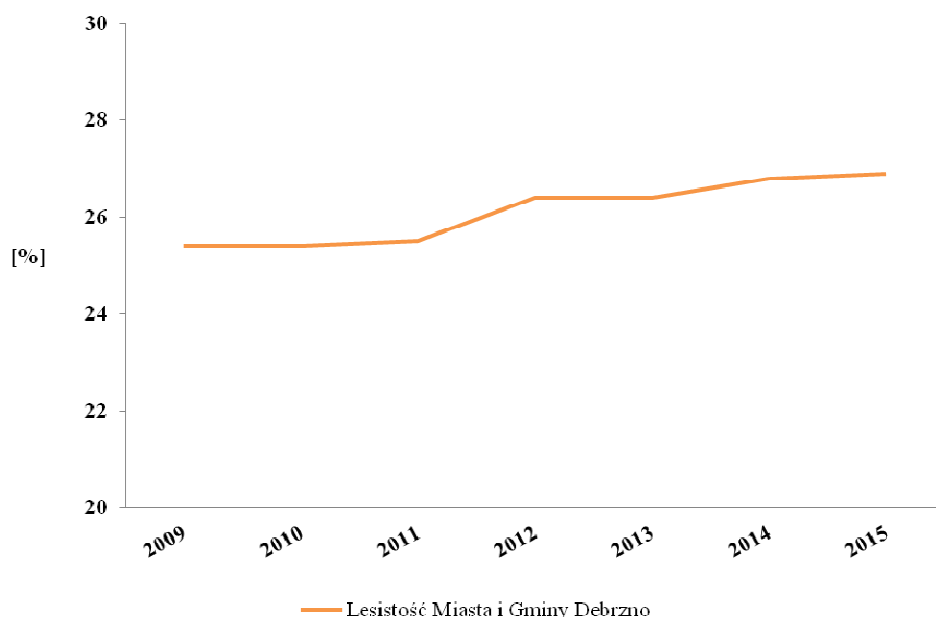
Należy w tym miejscu podkreślić, iż ograniczenia związane z ochroną środowiska potrafią w bardzo dotkliwy sposób ograniczyć korzystanie z nieruchomości, a w niektórych sytuacjach praktycznie uniemożliwić korzystanie z niej.

Grunty rolne i leśne

Ze względu na wysoki udział użytków rolnych w Gminie Debrzno ma ona charakter typowo rolniczy. Powierzchnia geodezyjna użytków rolnych wynosi 14 716 ha, co stanowi 66% powierzchni ogółu. Lasy i grunty leśne zajmują 6 249 ha, co stawia je na drugim miejscu w strukturze użytkowania gruntów w gminie, udział lasów stanowi 28% ogółu powierzchni gminy. Pozostałe grunty zajmują 1 366 ha, czyli 6% całkowitej powierzchni gminy.

Powierzchnia ogólna lasów na terenie Gminy Debrzno na przestrzeni lat 2009 – 2014 wzrosła 1,5%. Według danych z GUS powierzchnia lasów ogółem w 2014 roku wynosiła 6 255 ha, w roku 2013 – 6 219 ha, a w 2012 – 6 128 ha.

Wykres 13. Lesistość Miasta i Gminy Debrzno w latach 2009–2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Z powyższego wykresu wynika, że lesistość w Gminie Debrzno w latach 2009 – 2015 kształtowała się na stałym, niskim poziomie tj. 26,1%. Główne przyczyny zmniejszania się powierzchni lasów to procesy deforestacyjne (wylesiania) związane z: tworzeniem pól i

pastwisk, przetwórstwem drewna, opałem, przygotowywaniem terenów pod zabudowę głównie mieszkaniową jednorodzinną. Dodatkowo pożary oraz zmiany klimatyczne i zanieczyszczenia są źródłem kurczenia się powierzchni lasów. Fragmentaryzacja lasów prowadzi do: zmniejszenia bioróżnorodności, zakłóceń stosunków wodnych, wzmożenia erozji gleby.

Należy zastosować ochronę gruntów rolnych polegającą na: ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi; rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze; zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych; ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi. Natomiast ochrona gruntów leśnych powinna opierać się na: ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nieleśne lub nierolnicze; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi; przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej; poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych w skutek działalności nieleśnej; poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności; ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W Polsce lasy są chronione i wyklucza się w nich zabudowę, prócz budynków, budowli i urządzeń wymienionych w przepisach odrębnych. Zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 909 z późn. zm.) „w lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce”.

Zgodnie z ww. Ustawą przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby. Zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne następuje tylko w procedurze sporządzania miejscowego planu.

Ochrona gruntów rolnych realizowana jest na dwóch poziomach. Pierwszy poziom odbywa się z zastosowaniem procedury planistycznej, czyli przeznaczenia gruntów na cele

nierolnicze i nieleśne poprzez uchwalenie (lub zmianę) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Drugi poziom stanowi wydanie decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu rolnego z produkcji rolniczej.

Według ustawodawcy, na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczyć przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności rolniczej. Przepis ten wskazuje ogólne przesłanki, jakimi powinien kierować się organ administracji publicznej, przeznaczając określone grunty na cele nierolnicze i nieleśne. Stanowi on swoiste wytyczne dotyczące ochrony gruntów rolnych i leśnych, w tym odnośnie do ograniczania skutków ujemnego oddziaływania na grunty.

Przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych klasy I – III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W związku z wejściem nowelizacji Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, wówczas gdy spełnią łącznie poniższe warunki:

- co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;
- położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej;
- położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej;
- ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

Wprowadzona nowelizacja Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 2015 roku zmniejsza ochronę gruntów rolnych najbardziej wartościowych rolniczo, ale w praktyce łączne spełnienie ww. warunków jest trudne do zrealizowania, a warunki zostały tak skonstruowane, aby uzupełniać istniejącą już zabudowę.

Przytaczana Ustawa ma na celu ograniczenie do minimum działalności człowieka na terenach leśnych i rolnych wysokich klas bonitacyjnych i tym samym wprowadza duże ograniczenia w ich zabudowie.

Formy ochrony przyrody

Przyroda ze swej istoty stanowi element przestrzeni, stąd też racjonalne korzystanie z zasobów i walorów danego terenu musi uwzględniać potrzeby ochrony przyrody. Ochronie przyrody służą przede wszystkim formy ochrony przyrody, ustanowione w trybie i na zasadach ustawy o ochronie przyrody.

Różnorodność formy ochrony przyrody, występujących na terenie gminy również wpływa na ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy. W granicach gminy znajduje się:

- Obszar Natura 2000 - PLH300047 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Debrzynki,
- Obszar Natura 2000 - PLH220066 - Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina rzeki Szczyry,
- Rezerwat przyrody Miłachowo,
- Pomniki przyrody ożywionej.

Do każdej z form ochrony przyrody odnoszą się konkretne przepisy prawne, które wprowadzają określone ograniczenia mające zapewnić zamierzony efekt i cel tworzenia takiej formy ochrony przyrody.

Obszary Natura 2000

Zasady zagospodarowania na obszarach Natura 2000 dzielą się na ogólne (dotyczące wszystkich obszarów) i szczegółowe (dostosowane do wymogów ochronnych każdego obszaru). Zgodnie z zapisanymi w art. 33 ustawy o ochronie przyrody generalnymi zasadami postępowania na obszarach Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami (z pewnymi zastrzeżeniami, które rozwinięto poniżej).

W polskim systemie prawa ochrony przyrody obszary Natura 2000 zostały potraktowane tak jak inne formy ochrony przyrody w tym sensie, że tworzy się dla nich plany ochrony określające możliwości i zakazy podejmowania działań.

Istotnym ustaleniem odnoszącym się do ochrony obszarów Natura 2000 jest to, że rozpatrywanie negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 ma być dokonywane w szerszym kontekście – nie tylko poprzez ocenę wpływu pojedynczych działań, ale także poprzez rozpatrywanie kumulacji oddziaływań różnych planowanych działań.

Skutkiem zakazu negatywnego oddziaływania na siedliska i gatunki chronione na danym obszarze Natura 2000 jest konieczność każdorazowego poddawania projektowanych przedsięwzięć i projektowanych dokumentów strategicznych, procedurze nazywanej oceną oddziaływania na środowisko i dokonanie w niej oceny wpływu projektowanych przedsięwzięć i rozwiązań zapisanych w projektowanych dokumentach strategicznych na te siedliska i gatunki, dla ochrony których powołano obszar Natura 2000 oraz oceny integralności obszaru Natura 2000 i spójności sieci Natura 2000 (tzw. oceny habitatowej).

Umyślne nieprzestrzeżenie zakazów obowiązujących na obszarach Natura 2000 (sformułowane ogólnie w art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody lub w sposób szczegółowy opisane w planie zadań ochronnych albo planie ochrony danego obszaru Natura 2000) jest traktowane jako wykroczenie zagrożone karą aresztu lub grzywną. Orzekanie w tych sprawach następuje na podstawie przepisów *Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia*.

Dla obszaru Natura 2000 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Debrzynki oraz obszaru Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina rzeki Szczyry, nie został ustanowiony plan zadań ochronnych.

W zakresie ochrony przyrody na terenach Natura 2000 decydujące są zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Występowanie na terenie Gminy obszarów naturalnych wiąże się z pewnymi ograniczeniami w zakresie zabudowy lub koniecznością modyfikacji niektórych form gospodarowania, ale nie stanowią bariery dla rozwoju lokalnego.

Rezerwat przyrody

Na reżim prawny rezerwatu przyrody składają się zakazy i ograniczenia wprowadzone w akcie kreującym daną formę ochrony przyrody, które jako wydane z upoważnienia ustawy niewątpliwie mają moc powszechnie obowiązującą. Ponadto obowiązują powszechnie

zakazy i ograniczenia płynące wprost z ustawy o ochronie przyrody, np. zakazy budownictwa na terenach rezerwatów przyrody. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Rezerwat przyrody „Miłachowo” został utworzony 10.11.1976 r. Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w celu ochrony najlepiej wykształconych w regionie muraw i zarośli kserotermicznych.

Pomniki przyrody

Wzmoczona ochrona przysługuje drzewom i krzewom, które zostały uznane za pomnik przyrody bądź rosną na terenach nieruchomości uznanych za zabytki. Archetypem zabytku (pomnika) przyrody było „drzewo sędziwe i okazałe”. Pojęciem pomnika przyrody posługiwały się wszystkie powojenne ustawy o ochronie przyrody. Występuje ono także w obowiązującej Ustawie z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na terenie Gminy Debrzno znajduje się 10 pomników przyrody – głównie drzewa lub grupy drzew.

Zgodnie z art. 40 Ustawy o ochronie przyrody pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Kryteria uznania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomnik przyrody może określić Minister właściwy do spraw środowiska w drodze rozporządzenia kierując się potrzebą ochrony drzew i krzewów ze względu na ich wielkość, wiek, pokrój i znaczenia historyczne. Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Na terenach niezabudowanych nie można usunąć drzewa będącego pomnikiem przyrody jeżeli nie stanowi ono zagrożenia dla ludzi lub mienia, gdyż podlegają one ochronie, aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Ustawa o ochronie przyrody określa następujące zakazy, które mogą być wprowadzone w stosunku do użytków ekologicznych oraz pomników przyrody:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzania i zanieczyszczenia gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych.

Od przedstawionych powyżej zakazów ustawodawca wskazuje pewne odstępstwa wymienione w art. 45 ust. 2. Zgodnie z postanowieniami ustawy o ochronie przyrody użytki ekologiczne i pomniki przyrody podobnie jak wszystkie obiekty i tereny objęte ochroną, uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i tym samym ustala odrębne zasady zagospodarowania tymi obszarami, co zabezpiecza je przed niezgodnym z przeznaczeniem wykorzystaniem.

Wiele terenów osobliwych przyrodniczo pozostaje nadal w niewłaściwym wykorzystaniu. Przyczyną tego stanu rzeczy można upatrywać w pewnej uciążliwości przestrzegania nakazów, zakazów i stosowania się do nałożonych ograniczeń gospodarczych obejmujących niekiedy także tereny przyległe.

Obszary wyłączone z zabudowy - tereny szczególnego zagrożenia powodzią

Bezpośrednie ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów zalewowych wyznacza art. 88l. ust.1 Ustawy Prawo Wodne, który brzmi następująco: „na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych;
- sadzenia drzew i krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składania materiałów oraz wykonywania innych robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.

Zgodnie z art. 40 Ustawy Prawo Wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Ustawodawca zagwarantował respektowanie bezpośrednich zakazów na etapie planowania przestrzennego przez wprowadzenie nakazu uwzględniania ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym w koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Od kilku lat można zaobserwować wprowadzanie wielu zmian w przepisach dotyczących ochrony środowiska, które mają na celu skuteczniejsze rozwiązywanie problemów ekologicznych terenów cennych przyrodniczo. Przepisy prawne stanowią gwarancję formalną zadań ochrony środowiska w procedurze planistycznej. Zarówno studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i plany miejscowe muszą uwzględniać przepisy odrębne dotyczące m.in. ochrony przyrody, wód, gruntów

rolnych i leśnych. Organy administracyjne mają coraz większą świadomość ekologiczną co ma odzwierciedlenie w zmieniających się przepisach.

Utrzymanie cennych walorów przyrodniczych, czy krajobrazowych danego terenu wiąże się z pewnymi obostrzeniami, co powinno spotykać się ze zrozumieniem społeczeństwa, gdyż bez nich tereny chronione, które przyciągają swoją atrakcyjnością przyrodniczą i krajobrazową mogą stracić swoje największe walory. Walory przyrodnicze Gminy Debrzno jak i formy ochrony przyrody stanowią podstawę do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - występowanie na terenie gminy obszarów cennych przyrodniczo, - możliwości rozwoju funkcji turystycznej, 	<ul style="list-style-type: none"> - występowanie na terenie gminy terenów ograniczonych w zabudowie (tereny leśne, grunty orne klasy III, formy ochrony przyrody) i wyłączonych z zabudowy (tereny szczególnego zagrożenia powodzią).

7.1.3 ANALIZA SPOŁECZNA

Pracujący

W 2014 roku liczba zatrudnionych w Gminie Debrzno wynosiła 739 osób i było to o 8% więcej, niż w 2012 roku. Liczba zatrudnionych kobiet w Gminie Debrzno i w powiecie człuchowskim w latach 2012 - 2014 systematycznie zwiększała się i w roku 2014 wzrosła o 9,4% w gminie i o 5,2% w powiecie, w porównaniu z rokiem 2012. W kolejnych latach można przypuszczać, że nastąpi dalszy wzrost liczby pracujących kobiet w gminie.

Tabela 26. Liczba pracujących mieszkańców Gminy Debrzno w podziale na płeć na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego w latach 2012 - 2014

	2012	2013	2014	Zmiana 2014/2012
Liczba pracujących ogółem				
Gmina Debrzno	684	757	739	108,0
Powiat człuchowski	9 830	10 003	10 050	102,2
Województwo pomorskie	495 196	507 251	519 593	104,9
Mężczyźni				
Gmina Debrzno	311	354	331	106,4
Powiat człuchowski	5 018	5 049	4 987	99,4

Województwo pomorskie	245 258	250 091	254 551	103,8
Kobiety				
Gmina Debrzno	373	403	408	109,4
Powiat człuchowski	4 812	4 954	5 063	105,2
Województwo pomorskie	249 938	257 160	265 042	106,0

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Bezrobocie

Bezrobocie należy do głównych problemów społeczno – ekonomicznych w skali całego kraju. Problem ten nie ominął również Gminy Debrzno. Z danych statystycznych GUS dotyczącym rynku pracy wynika, że w latach 2013 – 2015 nastąpił spadek osób bezrobotnych z 981 do 798 osób. W 2014 roku procentowy udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym wynosił 17,4%. W celu dalszego zmniejszenia bezrobocia wśród mieszkańców należy podjąć następujące działania:

- aktywizacja bezrobotnych,
- prowadzenie prac interwencyjnych i robót publicznych,
- podejmowanie działalności gospodarczej przez mieszkańców.

Poziom życia oraz wielkość dochodów mieszkańców Gminy Debrzno są podstawowym determinantem przyszłego rozwoju. Możliwość osiągnięcia dochodów, warunki mieszkaniowe, dostęp do oświaty, ochrona zdrowia oraz dóbr kultury są o wiele mniejsze niż w skali województwa czy kraju. Dla bezpieczeństwa społecznego wymagane jest stworzenie takiego systemu zaspakajania potrzeb bytowych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających warunków społecznych.

Edukacja

Liczba placówek wychowania przedszkolnego w roku 2014/2015 wynosiła 5 i utrzymuje się na tym samym poziomie od trzech lat. Liczba przedszkoli w latach 2012 - 2015 wynosiła 1. Przedszkole na terenie gminy oferowały w roku szkolnym 2014/2015 łącznie 150 miejsc. Liczba miejsc wzrosła o 15 w porównaniu z rokiem 2012/2013. Liczba szkół gimnazjalnych utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi 2 placówki.

Tabela 27. Placówki szkolne i przedszkolne w Gminie Debrzno

Placówki oświaty	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Placówki wychowania przedszkolnego	5	5	5
w tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	135	135	150
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	247	255	236
w tym w przedszkolnych	132	134	140
Szkoły podstawowe	5	5	5
Uczniowie szkół podstawowych	657	660	685
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	405	356	324

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Dane GUS potwierdzają, że w Gminie Debrzno rośnie liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W 2014 roku do przedszkoli uczęszczało 60,0% dzieci w wieku 3 - 5 lat (wzrost o 13,5% od 2012 roku) oraz 65,6% dzieci w wieku 3 - 6 lat (wzrost o 10,0% od 2012 roku). Można zauważyć, że wskaźnik procentowy dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Debrzno jest mniejszy, niż w województwie pomorskim i w powiecie człuchowskim.

Tabela 28. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w latach 2012 - 2014 w %

	2012	2013	2014	Zmiana 2014/2012
Dzieci w wieku 3-5 lat				
Gmina Debrzno	46,5	50,0	60,0	13,5
Powiat człuchowski	57,5	60,5	67,1	9,6
Województwo pomorskie	66,1	70,4	75,1	9,0
Dzieci w wieku 3 -6 lat				
Gmina Debrzno	55,6	55,8	65,6	10,0
Powiat człuchowski	61,0	64,0	69,6	8,6
Województwo pomorskie	66,4	70,7	76,8	10,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W Gminie funkcjonuje 5 szkół podstawowych: w Debrznie, Uniechowie, Starym Gronowie i Myśligoszczy.

Tabela 29. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych Gminy Debrzno na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego

	2013	2014	2015
Uczniowie			
Gmina Debrzno	660	685	702
Powiat człuchowski	3 540	3 746	3 912
Województwo pomorskie	139 377	150 061	162 126
Absolwenci			
Gmina Debrzno	122	119	133
Powiat człuchowski	605	584	627
Województwo pomorskie	22 322	22 229	22 395

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2015 roku do szkół podstawowych w Gminie Debrzno uczęszczało 702 uczniów, a naukę ukończyło 122 absolwentów. We wszystkich jednostkach terytorialnych odnotowano ubytek absolwentów w latach 2013 – 2015. W Gminie Debrzno liczba uczniów w latach 2013 – 2015 wzrosła o 6,4%, w powiecie człuchowskim o 10,5%, a w województwie pomorskim o 16,3%.

Na terenie gminy funkcjonują dwie szkoły gimnazjalne w miejscowości Debrzno.

Tabela 30. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego

	2012	2013	2014
Uczniowie			
Gmina Debrzno	356	324	333
Powiat człuchowski	1 965	1 924	1 946
Województwo pomorskie	70 849	69 245	68 794
Absolwenci			
Gmina Debrzno	136	122	109
Powiat człuchowski	690	653	612
Województwo pomorskie	23 631	22 989	22 226

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Według GUS w 2014 roku do szkół gimnazjalnych w gminie Debrzno uczęszczało 333 uczniów i liczba uczniów zmalała w porównaniu z rokiem 2012 o 23 osoby. Takie same tendencje można zaobserwować zarówno w powiecie człuchowskim jak i województwie pomorskim. W

Gminie Debrzno liczba absolwentów spadła ze 122 w 2013 roku do 109 w 2014 roku. Liczba absolwentów we wszystkich jednostkach terytorialnych na przełomie analizowanych lat zmalała.

Ochrona zdrowia

Tabela 31. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w Gminie Debrzno na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego w latach 2012 - 2014

	2012	2013	2014	Zmiana 2014/2012
Gmina Debrzno	30 194	33 240	34 381	13,9
Powiat człuchowski	309 072	316 396	300 254	-2,9
Województwo pomorskie	15 107 343	15 473 312	15 806 679	4,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Według danych GUS w placówkach opieki zdrowotnej w Gminie Debrzno udzielono w 2014 roku 34 381 porad lekarskich i ich liczba wzrosła od 2012 roku o 13,9%, a w województwie pomorskim o 4,6%. W powiecie człuchowskim obserwuje się spadek liczby udzielonych porad w placówkach opieki zdrowotnej, którym wyniósł - 2,9%.

Pomoc społeczna

Wśród głównych powodów trudnej sytuacji społeczno – ekonomicznej mieszkańców Gminy Debrzno należy wymienić: bezrobocie, ubóstwo, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm oraz niepełnosprawność. Główną placówką, z której pomoc mogą czerpać dotknięci powyższymi problemami mieszkańcy, jest Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Debrznie.

Tabela 32. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Debrzno na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego w latach 2012 - 2014

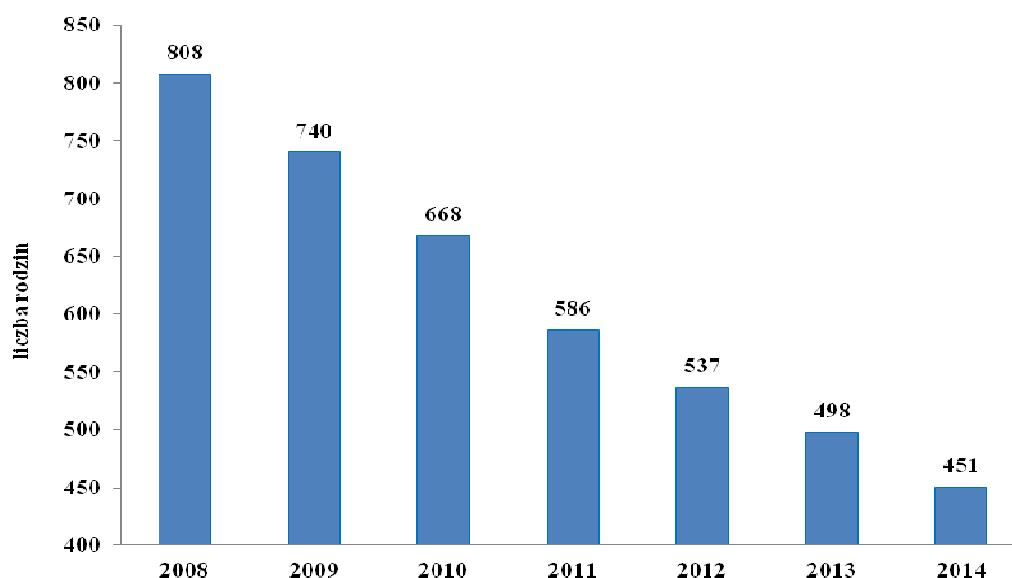
	2012	2013	2014	Zmiana 2014/2012
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej				
Gmina Debrzno	510	531	506	99,2
Powiat człuchowski	2 804	2 843	2 592	92,4
Województwo pomorskie	71 776	73 737	69 291	96,5
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej				
Gmina Debrzno	1 669	1 660	1 591	95,3
Powiat człuchowski	8 545	8 368	7 385	86,4

Województwo pomorskie	195 584	200 408	183 660	93,9
Udział osób w gospodarstwach korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem				
Gmina Debrzno	17,9	17,8	17,2	-0,7
Powiat człuchowski	14,9	14,6	12,9	-2
Województwo pomorskie	8,6	8,7	8,0	-0,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2014 roku ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Debrzno korzystało 506 gospodarstw domowych. W latach 2012 - 2014 nastąpił spadek rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej o 0,8%. Zmalała również wzrosła liczba osób w gospodarstwach domowych w gminie korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej aż o 4,7%. Spadek tych osób obserwuje się również w województwie pomorskim o 13,6%. Zarówno w powiecie człuchowskim, jak i w województwie pomorskim obserwuje się wzrost udziału osób w gospodarstwach korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

Wykres 14. Liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne dla dzieci w latach 2008 - 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Gmina Debrzno wpisuje się w ogólnopolską tendencję ograniczania dostępu do świadczeń. Liczba świadczeniobiorców utrzymuje tendencję spadkową z uwagi na nieadekwatne kwoty kryterium dochodowego. Coraz mniej jest osób, które zarabiają tak

mało, aby ich dochód mieścił się w kryterium dochodowym. W roku 2014 liczba rodzin korzystająca z zasiłków rodzinnych zmalała o 55,8% w porównaniu do roku 2008.

Kultura

Funkcję upowszechniania kultury na terenie gminy prowadzi Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie.

Infrastruktura techniczna

W Gminie Debrzno obserwuje się niedostateczny poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną jednostek osadniczych przy jednoczesnym rozdrobnieniu sieci osadniczej. Według GUS we wszystkich jednostkach terytorialnych można zauważyć systematyczny wzrost udziału mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w gminie jest mniejszy niż w powiecie człuchowskim i w województwie pomorskim. W przyszłości prognozuje się dalszy rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej. Miasto i gmina leżą poza zasięgiem gazyfikacji przewodowej.

Tabela 33. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2012 - 2014

	2012	2013	2014	Zmiana 2014/2012
Sieci wodociągowej				
Gmina Debrzno	87,4	87,4	99,9	12,5
Powiat człuchowski	90,4	90,5	95,1	4,7
Województwo pomorskie	93,0	93,1	96,1	3,1
Sieci kanalizacyjnej				
Gmina Debrzno	63,3	64,9	74,8	11,5
Powiat człuchowski	72,1	72,8	78,7	6,6
Województwo pomorskie	77,2	77,9	82,0	4,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Mocne strony	Słabe strony
Konkurencyjność na rynku pracy	
– w ostatnich latach obserwuje się spadek osób bezrobotnych,	– spadek liczby pracujących mieszkańców w gminie,

Kapitał ludzki	
<ul style="list-style-type: none">– wzrost liczby miejsc w przedszkolu,– wzrost liczby dzieci w wieku 3 - 5 lat i 3 - 6 lat uczęszczających do przedszkoli,	<ul style="list-style-type: none">– niepokojący jest znaczący ubytek uczniów i absolwentów szkół gimnazjalnych,
Kapitał społeczny	
<ul style="list-style-type: none">– wzrasta liczba porad lekarskich udzielonych przez placówki opieki zdrowotnej,– zmniejsza się liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej,– zmniejsza się liczba rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny,	<ul style="list-style-type: none">– liczba obiektów kulturalnych nie ulega zmianie,
Infrastruktura techniczna	
<ul style="list-style-type: none">– w ostatnich latach obserwuje się systematyczny wzrost liczby ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,– gmina prawie w 100% zaopatrywana jest w wodę z sieci wodociągowej,– ponad 74% mieszkańców nie jest podłączona do sieci kanalizacyjnej.	<ul style="list-style-type: none">– mieszkańcy gminy zaopatrują się w gaz z indywidualnych butli gazowych.

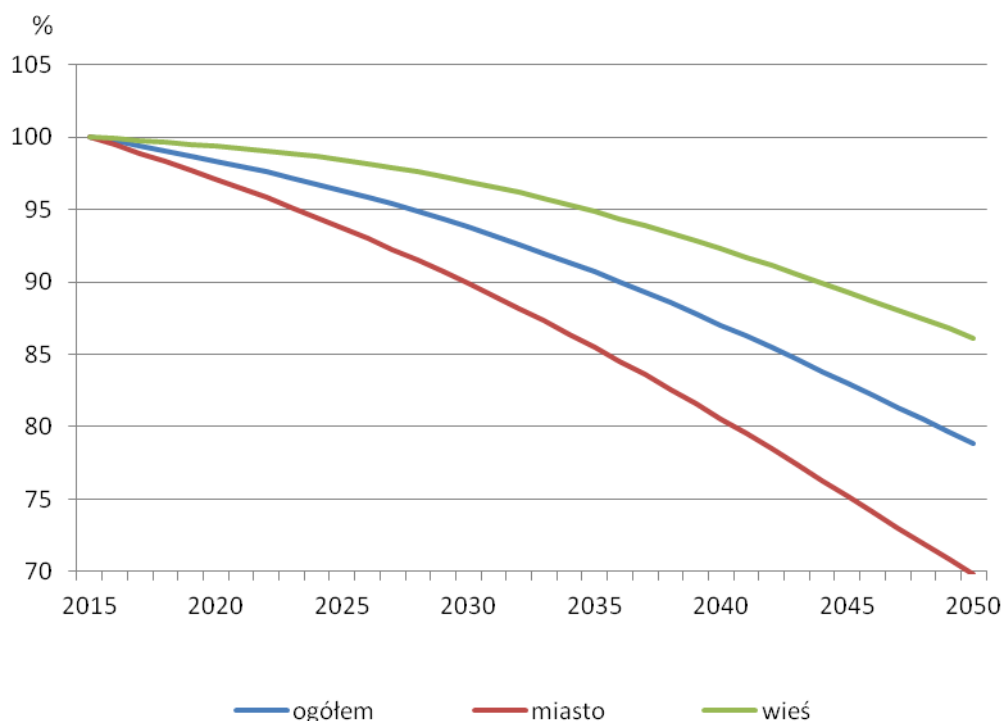
Reasumując należy stwierdzić, że w społeczności lokalnej zachodzą pozytywne zmiany. Tempo tych zmian w niektórych obszarach nie jest tak dynamiczne, jak w powiecie człuchowskim, czy województwie pomorskim, jednak zmiany te wpływają na rozwój społeczny Gminy Debrzno. Rosną oczekiwania, wymagania i aspiracje mieszkańców, a w gminie żyje się coraz lepiej. Z powyższej analizy społecznej Gminy Debrzno obserwuje się wzrost usług związanych z ochroną zdrowia i oświaty. W gminie systematycznie rośnie liczba dzieci w przedszkolach. Atrakcyjność na rynku pracy w Gminie Debrzno należy ocenić pozytywnie z punktu widzenia wzrostu zatrudnienia i przedsiębiorczości oraz spadku bezrobocia. Słabością gminy jest niewielka ilość obiektów kulturalnych i rekreacyjno - sportowych. Należy systematycznie dążyć do dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej.

7.2 PROGNOZY DEMOGRAFICZNE W TYM UWZGLĘDNIAJĄCE, TAM GDZIE TO UZASADNIONE, MIGRACJE W RAMACH MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO

Prognozę zmian liczby ludności i struktury ludności z uwagi na ograniczoną dostępność danych do analizy zostały przeprowadzone na poziomie powiatu człuchowskiego.

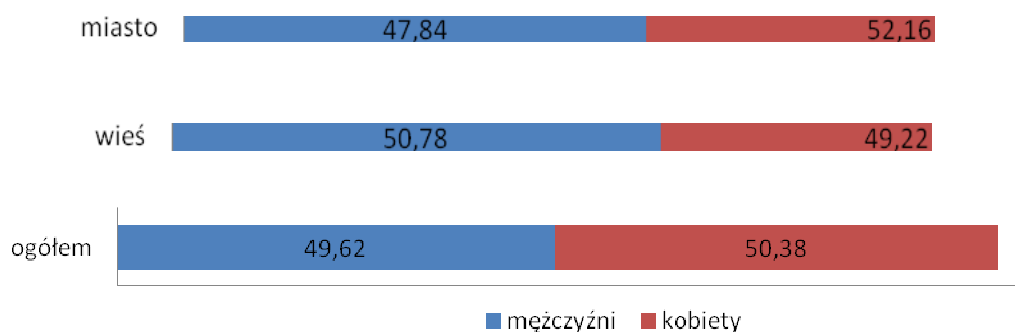
Poniżej przedstawiono udział ludności Gminy Debrzno w powiecie człuchowskim.

Wykres 15. Prognozowana zmiana liczby ludności w latach 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 w powiecie człuchowskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2015 roku na terenie powiatu człuchowskiego 49,3% ludności stanowią mężczyźni, a 50,7% stanowią kobiety. Obserwowana obecnie nadwyżka kobiet będzie systematycznie malała, jednak do 2050 roku, będzie ona wciąż zauważalna. Nadwyżka kobiet będzie większa w mieście - 52,16%, w porównaniu z wsią, gdzie liczba kobiet będzie stanowić 49,22%.

Wykres 16. Prognoza struktury ludności w 2050 roku w podziale na płeć w powiecie człuchowskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Prognozowane zmiany liczby ludności Gminy Debrzno do roku 2050

	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Gmina Debrzno	9208	8925	8790	8610	8330	8050	7640	7930

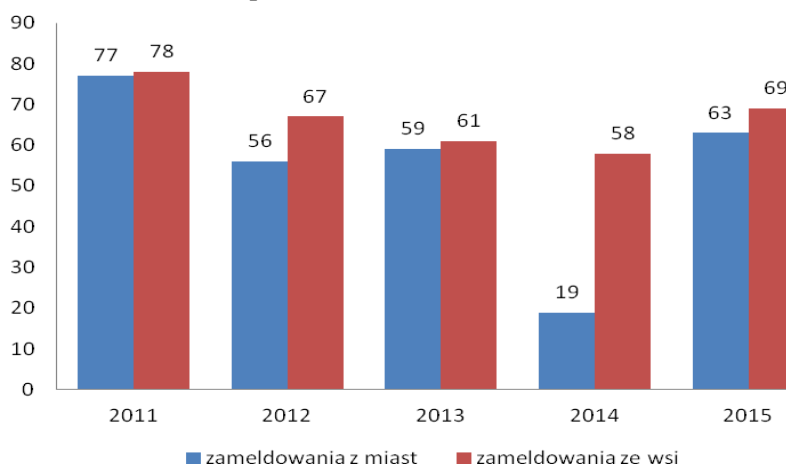
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Prognozuje się, iż do roku 2050 w Gminie Debrzno ogólna liczba ludności zmniejszy się o około 20% i będzie wynosiła 7930 osób. Zmianie ulegnie również struktura wiekowa, gdyż zapewne przybędzie ludności w wieku poprodukcyjnym w związku z wciąż wydłużającą się średnią długością życia oraz niską liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym i niskim przyrostem naturalnym, który obserwujemy obecnie.

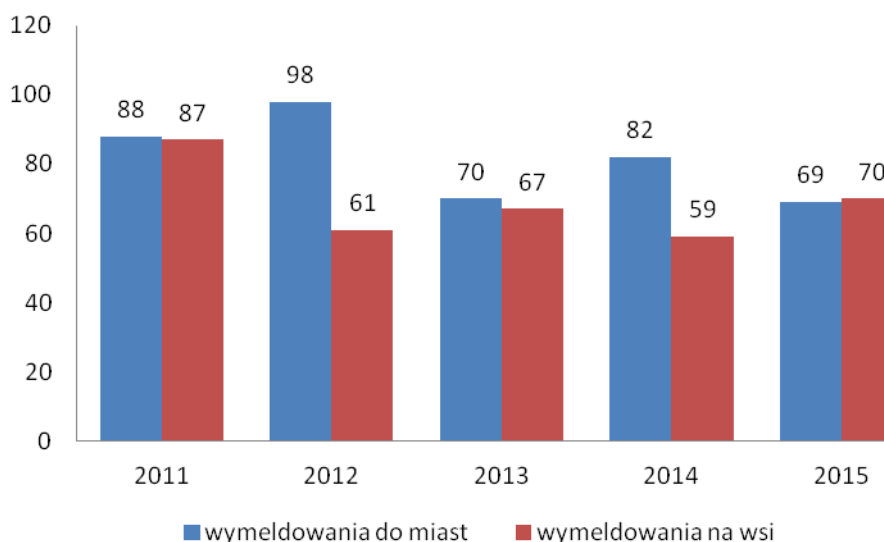
Migracje

W związku z położeniem gminy poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi ruch migracyjny jest niewielki. Duża odległość od głównych miast uniemożliwia codzienne dojazdy mieszkańców do pracy.

Poniższe wykresy ilustrują kierunki migracji w latach 2011 - 2015. Na przestrzeni lat największą grupę stanowiły wymeldowania do miast, a najmniejszą zameldowania ze wsi. W 2015 roku zameldowało się łącznie 132 osoby, a wymeldowało 139. Saldo migracji we wszystkich omawianych latach było ujemne. Główną przyczyną ujemnego salda jest brak atrakcyjnych miejsc pracy i możliwości podwyższania kwalifikacji, których istnienie mogłoby wpływać na wzrost dochodów oraz jakość życia mieszkańców.

Wykres 17. Liczba zameldowań w podziale na zameldowania ze wsi i z miast w Gminie Debrzno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 18. Liczba wymeldowań w podziale na wymeldowania na wieś i do miast w Gminie Debrzno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Miasto i Gmina Debrzno z racji swojego położenia nie ma silnych związków funkcjonalnych z większymi miastami. Wpływa to nie tylko na strukturę przestrzenną i zagospodarowania gminy, ale również na procesy społeczne. Od wielu lat zmienia się struktura społeczna i zawodowa mieszkańców. Na terenie gminy rolniczej jaką jest Debrzno napływ ludności jest niewielki. Wielu mieszkańców wyjeżdża do większych miast na stałe w poszukiwaniu pracy i dalszego kształcenia. Efektem migracji ludności do bardziej rozwiniętych gmin i miast jest spadek liczby mieszkańców i tym samym ujemne saldo migracji. Jest to obecnie jedna z głównych przyczyn nasilania procesów depopulacyjnych.

Projektowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową ma na celu wzmocnienie potencjału mieszkaniowego i przeciwdziałanie emigracji.

W Gminie Debrzn, pomimo dotychczasowego oraz prognozowanego spadku liczby ludności wciąż powstają nowe inwestycje. Wniosek, który można wysnuć z tego procesu jest taki, iż spadek liczby ludności danej jednostki administracyjnej nie przekłada się wprost proporcjonalnie na spadek liczby realizowanych inwestycji, czy też zapotrzebowanie na nowe tereny inwestycyjne. Polepszająca się sytuacja materialna społeczeństwa prowadzi do polepszenia warunków mieszkaniowych oraz wzrostu zapotrzebowania na tereny produkcyjne, usługowe, magazynowe, a czasem rekreacyjne. Szczególnie widoczne jest to również w ilości posiadanych dóbr materialnych, chociażby samochodów osobowych w gospodarstwach domowych. Wzrasta zamożność, a co za tym idzie, współczynnik mkw. powierzchni użytkowej mieszkalnej na mieszkańca. W dalszej konsekwencji wzrasta popyt na tereny inwestycyjne.

7.3 MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Gmina wykonuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców, odpowiadając tym samym za zapewnienie warunków życia miejscowej ludności i podstawową obsługę obywateli. Zadania własne wychodzą naprzeciw wymogom racjonalizacji wydatków publicznych, bowiem władze gminne mają najlepsze rozpoznanie lokalnych potrzeb, mogą ustalać hierarchię celów, na które wydatkowane są środki oraz mogą nadzorować ich wykorzystywanie. Budżet Miasta i Gminy Debrzno uwzględnia realizację zadań własnych, a na większości projektowanych terenów infrastruktura techniczna już istnieje. W kolejnych latach przewiduje się dalszą rozbudowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, energetycznej oraz budowę dróg.

Wyznaczanie nowych terenów pod zainwestowanie, a co za tym idzie zabudowa i zagospodarowanie tych terenów zgodnie z ustaloną polityką miasta, wiąże się nie tylko z wydatkami miasta, ale również dochodami. Są to dochody wynikające z:

- wpływu z podatku od nieruchomości,
- wpływu związanego z obrotem nieruchomościami gminy,

- wpływu z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (renta planistyczna – po uchwaleniu planu miejscowego),
- wpływu z opłat adiacenckich.

Dochody miasta i gminy można podzielić na bieżące (z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, podatki i opłaty [w tym z podatki od nieruchomości], subwencja ogólna oraz dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące) oraz majątkowe (ze sprzedaży majątków, z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje). Wg wieloletniej Prognozy Finansowej dla miasta i gminy Debrzno dochody miasta i gminy powinny w roku 2017 wzrosnąć. Następnie w 2018 r. prognozuje się ich nieznaczny spadek, który utrzyma się do roku 2025, poza rokiem 2021 gdzie przewiduje się nieznaczny wzrost.

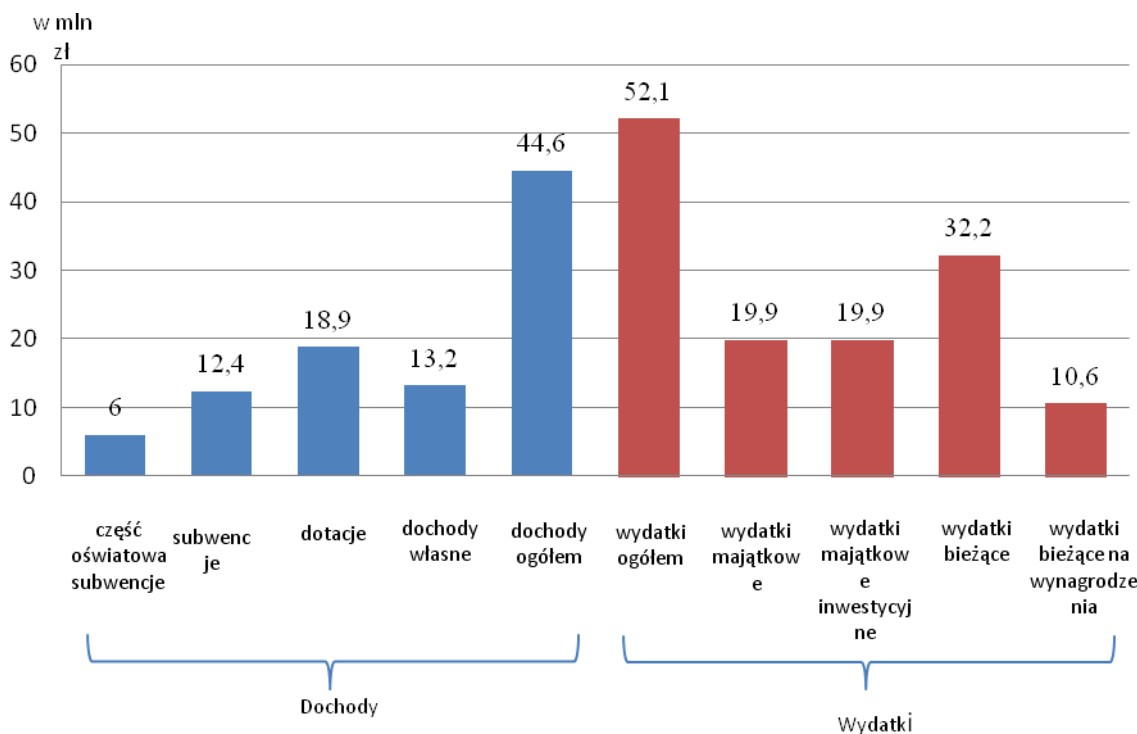
Tabela 34. Zestawienie dochodów miasta i gminy Debrzno na lata 2016-2025

Wyszczególnienie	Dochody ogółem*	z tego:										
		Dochody bieżące ¹⁾	w tym:							Dochody majątkowe ²⁾	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	podatki i opłaty ³⁾	z podatku od nieruchomości	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	ze sprzedaży majątku ⁴⁾		z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2	
Formuła	[1.1)-(1.2)]											
2016	32 208 878,46	31 398 188,48	3 147 258,00	22 400,00	8 787 870,00	2 816 449,00	12 667 822,00	5 736 408,00	691 889,00	571 145,00	309 000,00	
2017	34 717 716,28	33 917 716,28	3 434 775,00	21 000,00	5 919 250,00	2 252 266,00	17 667 822,00	6 400 000,00	980 000,00	571 500,00	0,00	
2018	34 613 678,00	34 038 276,00	3 520 644,00	21 000,00	5 144 733,00	2 308 571,00	12 100 404,00	6 400 000,00	574 100,00	574 400,00	0,00	
2019	33 385 066,88	32 810 666,88	3 606 660,00	22 000,00	5 273 309,00	2 398 200,00	12 100 404,00	6 400 000,00	574 400,00	574 400,00	0,00	
2020	32 984 006,48	32 410 506,48	3 598 876,00	22 000,00	5 405 100,00	2 425 443,00	12 100 404,00	6 400 000,00	574 400,00	574 400,00	0,00	
2021	33 023 792,54	32 448 392,54	3 781 310,00	22 000,00	5 540 300,00	2 484 000,00	12 100 404,00	6 400 000,00	574 400,00	574 400,00	0,00	
2022	32 055 497,05	32 031 097,05	3 888 133,00	21 000,00	5 678 000,00	2 548 200,00	12 100 404,00	6 400 000,00	574 400,00	574 400,00	0,00	
2023	31 353 076,27	30 779 276,27	250 700,00	21 000,00	5 820 800,00	2 611 900,00	12 100 404,00	6 400 000,00	574 400,00	574 400,00	0,00	
2024	31 262 006,00	30 788 406,00	4 082 000,00	21 000,00	5 968 300,00	2 677 235,00	12 100 404,00	6 400 000,00	574 400,00	574 400,00	0,00	
2025	31 120 873,00	30 546 073,00	4 082 000,00	21 000,00	5 968 300,00	2 677 235,00	12 100 404,00	6 400 000,00	574 400,00	574 400,00	0,00	

3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wydatki bieżące stanowią bezpośredni koszt funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego. Wydatki bieżące Gminy obejmują wydatki osobowe i wydatki rzeczowe. Do wydatków osobowych należą wynagrodzenia za pracę łącznie z pochodnymi. W ramach wydatków rzeczowych wyróżniamy wydatki między innymi na zakup towarów i usług, dotacje przekazywane jednostkom gospodarki pozabudżetowej, instytucjom kultury, a także stowarzyszeniom.

Wykres 19. Dochody i wydatki budżetu gminy według rodzajów w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Priorytetem polityki budżetowej Miasta i Gminy Debrzno w kolejnych latach będzie stopniowe ograniczanie deficytu budżetowego, jako różnicy między dochodami i wydatkami w celu wzmocnienia finansów gminy i tym samym wzmocnienia potencjału rozwojowego gminy w horyzoncie wieloletnim.

Realizacja celów polityki budżetowej przez gminę w kolejnych latach wymagać będzie determinacji związanej z koniecznością racjonalizacji wydatków bieżących. Jednocześnie w planowaniu wydatków w kolejnych latach uwzględniono konieczność pełnego zabezpieczenia środków na wydatki obligacyjne i objęte ustawami. Działania efektywnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące będą kontynuowane w szczególności w obszarach, które generują wysokie koszty, a gmina ma wpływ na ich kształtowanie.

7.4 BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Zabudowa zagrodowa

Gmina Debrzno posiada w swojej strukturze najwięcej użytków rolnych, które stanowią 66% całkowitej jej powierzchni oraz wyznaczają rolniczy charakter gminy.

Przydatność rolnicza gleb gminy Debrzno jest wyższa od średniej dla powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego. Na większości obszaru gminy wykształciły się urodzajne gleby brunatne właściwe, brunatne wylugowane i brunatne kwaśne, dla których skałą macierzystą jest polodowcowa glina zwałowa oraz piaski gliniaste występujące w wysoczyźnie morenowej.

Na terenie gminy rolniczej jaką jest Debrzno napływ ludności jest niewielki. Wielu mieszkańców wyjeżdża do większych miast na stałe w poszukiwaniu pracy i dalszego kształcenia. Efektem migracji ludności do bardziej rozwiniętych gmin i miast jest spadek liczby mieszkańców i tym samym ujemne saldo migracji. Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba ludności w Gminie Debrzno zmalała o 2,12% (200 osób – dane z GUS). Jest to obecnie jedna z głównych przyczyn nasilania procesów depopulacyjnych.

Wskazany trend spadku liczby ludności według prognoz społecznych ma zostać jednak odwrócony. Głównymi przesłankami do powyższego twierdzenia są prowadzona polityka prorodzinna, zakładanie rodzin przez roczniki „bumu” demograficznego lat 80-tych, a także rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenach wiejskich – swoista moda na „mieszkanie na wsi”.

Projektowanie nowych terenów pod zabudowę zagrodową i mieszkaniową ma na celu wzmocnienie potencjału mieszkaniowego i przeciwdziałanie emigracji.

W związku z rolniczym charakterem gminy oraz z korzystnymi, głównie glebowymi uwarunkowaniami Gminy Debrzno zdecydowanie przeważać będzie zapotrzebowanie na nową zabudowę zagrodową niż na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną czy wielorodzinną.

Do wyrażenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę zagrodową w ilości powierzchni użytkowej zabudowy posłużono się danymi pozyskanymi z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010r., a mianowicie średnią wielkością gospodarstwa rolnego w gminie – 25,35 ha oraz liczbą gospodarstw w gminie – 456.

Prognozuje się, że ze względu na korzystne warunki prowadzenia działalności rolniczej liczba oraz wielkość gospodarstw rolnych w gminie wzrośnie. Na potrzeby bilansu założono średnią wielkość gospodarstwa rolnego w gminie – 27 ha i liczbę gospodarstw w gminie – 463, co daje nam **941,4 ha** zapotrzebowania na nową zabudowę zagrodową [$27 \text{ ha} \times 463 = 12501 \text{ ha}$, $12\ 501 \text{ ha} - (456 \times 25,35 \text{ ha}) = 941,4 \text{ ha}$].

Zabudowa mieszkaniowa

Ze względu na duże zapotrzebowanie na nową zabudowę zagrodową w Gminie Debrzno oraz jej rolniczy charakter, zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową zarówno jednorodzinną jak i wielorodzinną jest niewielkie.

W związku z powyższym przewidywana liczba gospodarstw domowych w roku 2046 zwiększy się o 30 (prognozuje się, że w każdym roku przybędzie co najmniej 1 gospodarstwo domowe). Ze względu na brak definicji legalnej pojęcia powierzchni użytkowej zabudowy, przyjęto, że jest to teren, jaki zajmuje dana inwestycja, czyli działka gruntu, działki gruntu, lub części działki gruntu – które tworzą jednorodną całość, na których zrealizowana jest całość inwestycji. Do wyrażenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w ilości powierzchni użytkowej zabudowy przyjęto, że statystycznie 3 osoby przypadają na każde gospodarstwo domowe zajmujące teren inwestycji o powierzchni – 1200 m², co daje zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową równą **3,6 ha** (30 x 1200 m² = 3,6 ha).

Zabudowa usługowa

Analiza struktury wiekowej ludności gminy Debrzno w aspekcie ekonomicznych grup wiekowych wykazuje, że przeważająca część ludności gminy jest w wieku produkcyjnym. Najmniejszą grupę ekonomiczną w latach 2006 - 2015 stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Zjawisko tego typu należy uznać jako korzystne z punktu widzenia możliwości rozwoju działalności gospodarczej na terenie gminy.

W Debrznie zabudowa usługowa stanowi uzupełnienie struktur mieszkalnych. Są to przede wszystkim usługi związane z codziennym życiem mieszkańców (handel, poczta, apteka itd.), które w sposób naturalny odpowiadają na pojawiające się potrzeby ludzi.

Pomimo ujemnego wskaźnika przyrostu naturalnego usługi są niezwykle ważną gałęzią gospodarki, wpływającą na tworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym na rozwój społeczności lokalnych zarówno w wymiarze demograficznym jak również ekonomicznym i społecznym. Poprawiając komfort życia mieszkańców, szczególnie na obszarach wiejskich należy zadbać o ich łatwy dostęp do podstawowych usług.

Z powyższego przyjąć należy, że zapotrzebowanie na zabudowę usługową będzie stopniowo wzrastać i będzie stanowić 12 % powierzchni użytkowej nowej zabudowy

zagrodowej oraz mieszkaniowej. W związku z powyższym będzie wynosić **113,5 ha** powierzchni użytkowej zabudowy.

Zabudowy produkcyjna, składowa, magazynowa i usługowa

W gminie Debrzno główną zabudowę produkcyjną, składową oraz magazynową stanowi zabudowa znajdująca się w Uniechówku, Gniewnie, Buchowie oraz w Debrznie. W mieście Debrzno znajdują się m.in. budynki Imob. Sp. z o.o. (produkcja kontenerów, pojemników i palet ze stali) oraz "Beac" Sp. z o.o. (producent części metalowych).

Ze względu na stale wzrastającą liczbę podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, zgłaszane w Urzędzie zapotrzebowanie na nowe tereny umożliwiające realizację zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej zapotrzebowanie na wskazaną zabudowę jest duże.

W związku z powyższym oraz z tym, że zabudowa produkcyjna związana jest z zabudową usługową, wyznacza się w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy Debrzno **28 ha** zapotrzebowania na nową zabudowę produkcyjną, składową, magazynową i usługową (25 % powierzchni użytkowej z zabudowy usługowej).

Zabudowa rekreacji

Gmina Debrzno charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością i bogactwem zasobów przyrodniczych o stosunkowo niewielkim stopniu przekształcenia szaty roślinnej. Ze względu na węzłowe położenie gminy w układzie przyrodniczym kraju i regionu oraz duże walory przyrodniczo – krajobrazowe – ochrona tych wartości należy do priorytetowych celów polityki przestrzennej. Północna część Pojezierza Krajeńskiego z gm. Debrzno, charakteryzuje się niską jeziornością. Jednakże w granicach miasta i gminy znajduje się 8 jezior, z czego jedno, o powierzchni nieco powyżej 50 ha i pięć, o powierzchni powyżej 10 ha. W mieście Debrzno obowiązują plany miejscowe, które w znaczącym stopniu odpowiadają na naturalne zapotrzebowanie na zabudowę rekreacyjną w gminie.

W związku z powyższym zapotrzebowanie na nowe tereny rekreacyjne będzie niewielkie i stanowić będzie zaledwie 10% z powierzchni użytkowej nowej zabudowy usługowej, co daje zapotrzebowanie na nową zabudowę rekreacji równą **11,5 ha**.

Wykres 1. Zapotrzebowanie na nową zabudowę w Mieście i Gminie Debrzno

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

Funkcja terenu	Chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej [ha]	Chłonność położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę [ha]	Suma chłonności [ha]
Tereny zwartej zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej	1106,3	35	1141,3
Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	34,2	-	34,2

Przeprowadzając analizę chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej założono, że powierzchnia terenu przeznaczonego pod komunikację wynosi 20 % powierzchni terenu.

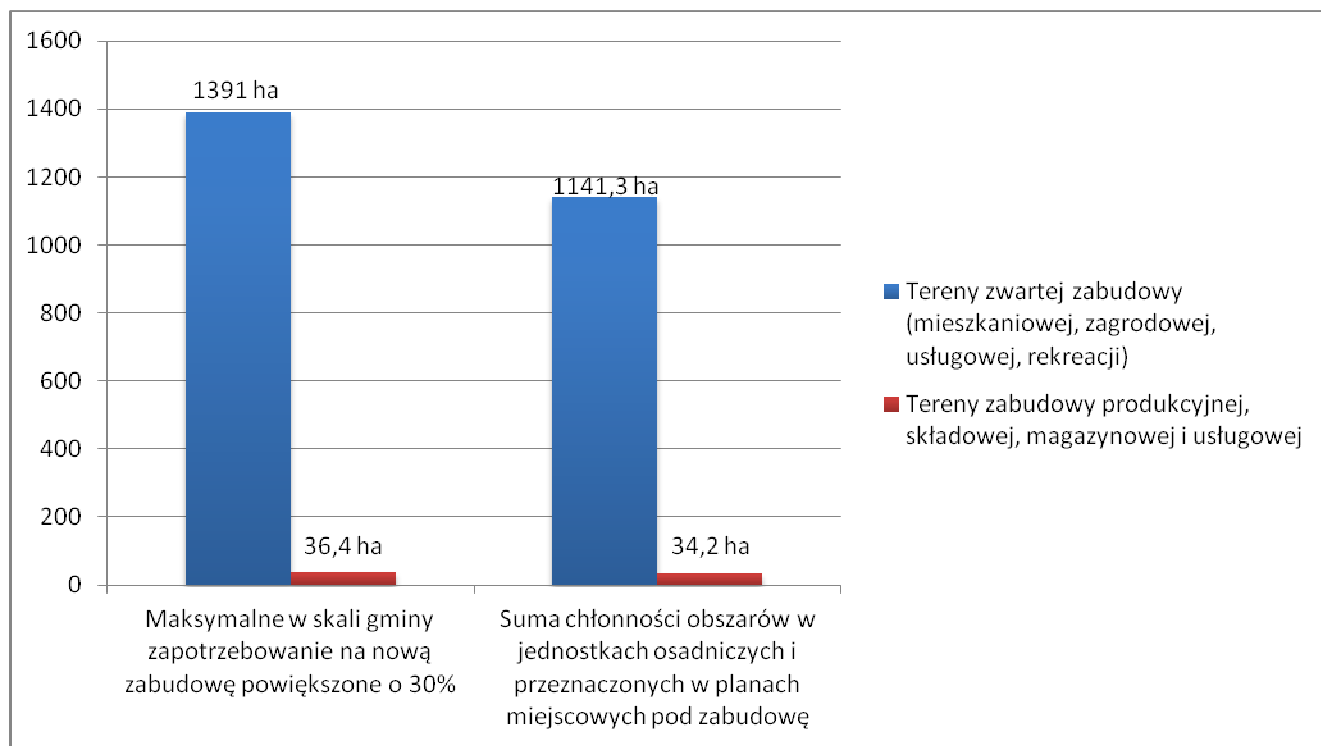
Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowej zabudowy, na której możliwe jest lokalizowanie nowej zabudowy.

Funkcja terenu	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę powiększone o 30%* [ha]	Suma chłonności obszarów w jednostkach osadniczych i przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę (suma powierzchni użytkowej zabudowy, na której możliwe jest lokalizowanie nowej zabudowy) [ha]
Tereny zabudowy zagrodowej	1223,82	1141,3
Tereny zabudowy mieszkaniowej	4,68	
Tereny zabudowy usługowej	147,55	
Tereny rekreacji	14,95	
Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	36,4	34,2
Suma	1427,4	1175,5

* w związku z niepewnością procesów rozwojowych

Jak wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego założone maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy na nową zabudowę jest większe niż suma terenów przewidzianych pod zabudowę w planach miejscowych oraz możliwych do zabudowy w jednostkach osadniczych. W związku z powyższym przewiduje się wyznaczenie nowej zabudowy poza obszarami wyznaczonymi w planach miejscowych oraz poza jednostkami osadniczymi.

Istotne jest jednak, aby w sposób racjonalny zagospodarowywać tereny pod nową zabudowę. W pierwszej kolejności należy zajmować tereny z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Wykres 2. Porównanie maksymalnego w skali gminy Debrzno zapotrzebowania na nową zabudowę powiększonego o 30% z sumą chłonności obszarów w jednostkach osadniczych i przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Możliwości finansowania przez gminę infrastruktury technicznej i potrzeby inwestycyjne wynikające z zadań własnych gminy.

Wynikające z analizy zapotrzebowanie na tereny nowej zabudowy wymaga zagospodarowania nowych obszarów, dotychczas nieurbanizowanych. Gmina, z racji konieczności realizacji zadań własnych, zobligowana jest do realizacji sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej związanej z lokalizacją nowej zabudowy. Wzrost możliwości finansowych gminy jest uwarunkowany zwiększeniem dochodów własnych, głównie z wpływów z podatków od nieruchomości oraz z udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (od podatników zamieszkałych na obszarze gminy) oraz od osób prawnych (podatników posiadających siedzibę na obszarze gminy).

Prognozowany wzrost gospodarczy będzie generował wzrost dochodów własnych gminy, które systematycznie i sukcesywnie będą kierowane na realizację infrastruktury w planowanych terenach urbanizacji. Szacuje się, że potrzeby inwestycyjne nie przekroczą

możliwości ich finansowania ze względu na prognozowany 30 - letni okres realizacji, który umożliwi rozłożenie działań w czasie oraz etapowanie realizacji inwestycji w zależności od możliwości budżetowych w poszczególnych latach.

Gmina wykonuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców, odpowiadając tym samym za zapewnienie warunków życia miejscowej ludności i podstawową obsługę obywateli. Zadania własne wychodzą naprzeciw wymogom racjonalizacji wydatków publicznych, bowiem władze gminne mają najlepsze rozpoznanie lokalnych potrzeb, mogą ustalać hierarchię celów, na które wydatkowane są środki oraz mogą nadzorować ich wykorzystywanie.

Wynikające z analizy zapotrzebowanie na tereny nowej zabudowy wymaga zagospodarowania nowych obszarów, dotychczas niezurbanizowanych (tzw. greenfield). Gmina, z racji konieczności realizacji zadań własnych, zobligowana jest do realizacji sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej związanej z lokalizacją nowej zabudowy. Wzrost możliwości finansowych gminy jest uwarunkowany zwiększeniem dochodów własnych, głównie z wpływów z podatków od nieruchomości oraz z udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (od podatników zamieszkałych na obszarze gminy) oraz od osób prawnych (podatników posiadających siedzibę na obszarze gminy).

Szacuje się, że potrzeby inwestycyjne nie przekroczą możliwości ich finansowania ze względu na prognozowany 30 - letni okres realizacji, który umożliwi rozłożenie działań w czasie oraz etapowanie realizacji inwestycji w zależności od możliwości budżetowych w poszczególnych latach.

Realizacja zadań przewidzianych w *Studium* wymaga zaangażowania środków finansowych. Funkcjonujący w Polsce system finansowania, stanowiący wielopoziomowe i zróżnicowane narzędzie finansowania, ma na celu ułatwić i wpłynąć na realizację wyznaczonych celów rozwojowych. System ten obejmuje finansowanie w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz zwrotnej (pożyczki). W jego zakres wchodzi również projekty dotyczące realizacji sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej i społecznej, które mają przyczynić się do osiągnięcia najważniejszych, krajowych i unijnych celów rozwojowych. Wśród celów dotyczących analizowanego zakresu można wyróżnić m.in. ustanowienie i rozwijanie sieci transeuropejskich (TEN) w dziedzinie transportu, energetyki

i telekomunikacji, wzrost spójności i konkurencyjności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, wspieranie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

Przedsięwzięcia infrastrukturalne inicjowane przez samorząd mogą być zatem zasilane zarówno z zasobów finansowych budżetu gminy, które są jednak ograniczone jak i ze źródeł zewnętrznych od prywatnych inwestorów czy publicznych instytucji finansowych. Do najważniejszych z wymienionych źródeł należą:

Źródła wewnętrzne

Dochody własne JST – dochodem własnym gminy jest każdy dochód niebędący subwencją ogólną lub dotacją z budżetu państwa.

Dotacje celowe – pochodzące z budżetu państwa w celu dofinansowanie zadań własnych JST, które mogą dotyczyć m.in.:

- inwestycji w szkoły i placówki oświatowe (do 50% planowanych wydatków na urzeczywistnienie podjętego zadania, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej),
- inicjatyw związanych ze wspieraniem oświaty na obszarach wiejskich,
- przedsięwzięć objęte mecenatem państwa w dziedzinie kultury.

Źródła zewnętrzne

Źródła finansowania regionalnego:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – narzędzie wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Zajmuje się m.in. współfinansowaniem ze środków państwowych projektów, które uzyskały lub przewidziane są do dofinansowania ze środków unijnych.

Źródła finansowania krajowego :

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wraz z wojewódzkimi funduszami tworzy system finansowania ochrony środowiska przyrodniczego i gospodarki wodnej w kraju;
- Fundusz Dopłat to rządowym programem wspomagania budownictwa socjalnego. Adresatami programu są podmioty podejmujące zadania z zakresu budowy zasobów lokali socjalnych, mieszkań chronionych oraz noclegowni i domów dla bezdomnych.

Wsparcia finansowego w ramach programu udziela Bank Gospodarstwa Krajowego na wniosek gminy, związku międzygminnego lub powiatu;

- Fundusz Leśny to fundusz celowy Lasów Państwowych stanowiący pomoc w wyrównywaniu deficytów finansowych w nadleśnictwach, prosperujących w niekorzystnych warunkach przyrodniczo–ekonomicznych dla realizowania celów gospodarki leśnej. Fundusz zasila także wspólne działania jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych dotyczących np. prowadzenia badań, tworzenie niezbędnej infrastruktury.

Źródła finansowania unijnego:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - jego istotą jest minimalizacja różnic w rozwoju regionów UE oraz wzmacnianie jedności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii jako wspólnoty. Poprzez fundusz można uzyskać wsparcie w m.in. realizacji inwestycji produkcyjnych i infrastrukturalnych oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;
- Europejski Fundusz Społeczny - stworzony do walki z bezrobociem (np. poprzez kształcenie) w krajach należących do UE. Z jego kapitału współfinansowane są inicjatywy mające na celu pomoc regionom i grupom społecznym, zwłaszcza dla osób zagrożonych ubóstwem oraz młodych stawiających pierwsze kroki na rynku pracy;
- Z EFRR oraz EFS obecnie finansowane są programy regionalne w tym dla województwa mazowieckiego na lata 2014-2020 szczególnie istotne przy finansowaniu inwestycji infrastrukturalnych;
- Europejski Fundusz Spójności – ustalony w celu redukcji różnic gospodarczych i społecznych oraz promowania zrównoważonego rozwoju szczególnie przez inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska;
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – oprócz przekształceń struktury rolnej danego państwa stanowi pomoc w rozwoju obszarów wiejskich;
- Fundusz „Łącząc Europę” - powstały w miejscu programu TEN-T. Wspiera rozwój trzech sektorów: sieci transportowej, energetycznej oraz telekomunikacyjnej.

Ograniczenia w swobodzie inwestowania infrastruktury z zasobów własnych, wzrastająca konkurencja wśród jednostek samorządowych, intensywne procesy

demograficzne, wzrastające wymagania użytkowników, niestanny postęp technologiczny wymuszają na włodarzach poszukiwanie alternatywnych sposobów urzeczywistniania potrzebnych inwestycji.

Przy poszukiwaniu możliwości realizacji celów infrastrukturalnych niezbędne jest także rozpoznanie w możliwościach zaangażowania obszaru prywatnego. Wśród najczęściej stosowanych form współpracy międzysektorowej wyróżniamy:

- partnerstwo publiczno-prywatne – rodzaj kooperacji podmiotu publicznego z prywatnym przy przedsięwzięciach mających na celu realizację zadań publicznych poprzez wykreowanie, niezbędnego do realizacji zamierzeń zaplecza finansowego, organizacyjnego i technicznego. Za zaangażowanie własnych środków prywatnemu partnerowi zapewnia się możliwość korzystania z inwestycji. Poprzez PPP obie strony zyskują korzyści zarówno w obszarze celów społecznych, jak i komercyjnych danego przedsięwzięcia;
- project finance – instytucja lub zespół instytucji finansowych oraz inwestorzy kapitałowi zapewniają środki na pokrycie nakładów związanych z urzeczywistnianiem przedsięwzięcia pod warunkiem, że zainwestowany kapitał zostanie zwrócony z nadwyżek płynących z eksploatacji inwestycji.
- leasing, najem, dzierżawa – polega na użyczeniu jednej stronie dobra do odpłatnego korzystania. Gmina w tym przypadku może obrać rolę korzystającego (leasingobiorcy) lub wyznaczyć do tego podległą jednostkę. Leasing oznacza zobowiązanie leasingodawcy do nabycia rzeczy od zbywającego w warunkach zamieszczonych w umowie i oddanie jej korzystającemu (np. gminie) do użytkowania przez dany czas, natomiast korzystający zgadza się spłacić finansującemu wynagrodzenie pieniężne równe minimum cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia dobra przez finansującego;
- fundusz venture capital – JST mogą z niego korzystać gdy stworzą spółkę o charakterze użyteczności publicznej. Jest to więc finansowanie z zewnątrz z zamiarem osiągnięcia długo i krótkoterminowych zysków z przyrostu wartości kapitału. Istota inwestycji venture capital dotyczy zasilania kapitałem przedsiębiorstwa we wczesnej fazie jego rozwoju poprzez objęcie jego akcji lub udziałów. Inwestor finansujący z tytułu finansowania w ramach venture capital (fundusz venture capital) zostaje współwłaścicielem spółki.

Budżet Gminy Debrzno uwzględnia realizację zadań własnych, a na większości projektowanych terenów infrastruktura już istnieje. W kolejnych latach przewiduje się dalszą rozbudowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, a także energetycznej oraz budowę dróg. Gmina uwzględnia w swoich wydatkach potrzeby w zakresie obsługi terenów inwestycyjnych w infrastrukturę społeczną i techniczną. Warto zauważyć, iż aktualnie gmina ma dobrze rozwiniętą sieć wodociągową i kanalizacyjną, ponadto sieć kanalizacyjna jest sukcesywnie rozbudowywana. Na tej podstawie można wyciągnąć wniosek, że gmina jest w stanie zapewniać obsługę komunikacyjną i infrastrukturalną projektowanym terenom inwestycyjnym.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

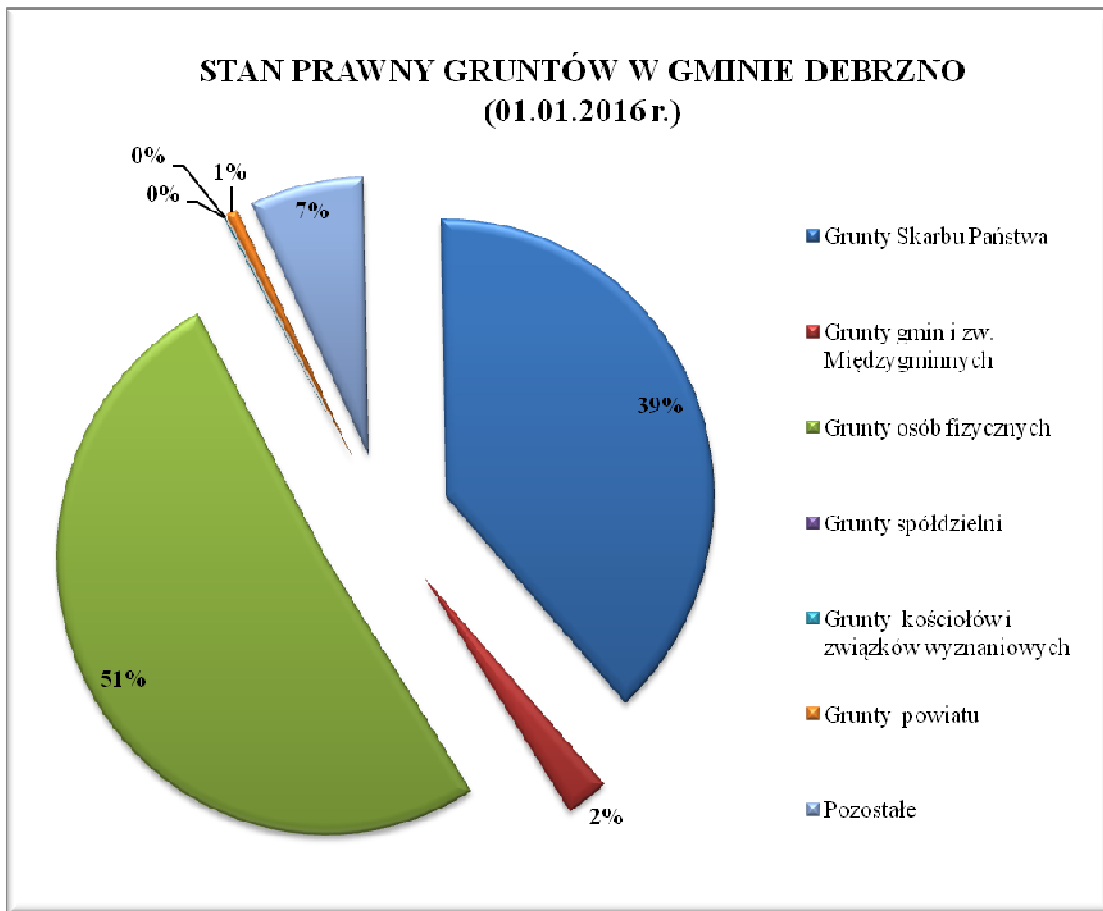
W poniższej tabeli i na wykresie zestawiono grunty według stanu prawnego. Dane pochodzą ze Starostwa Powiatowego w Człuchowie.

<u>Wyszczególnienie gruntów</u>	<u>Miasto Debrzno</u> <u>Powierzchnia w ha</u>	<u>Gmina Debrzno - obszar</u> <u>wiejski</u> <u>Powierzchnia w ha</u>
Grunty Skarbu Państwa	186	8 438
Grunty spółek SP, przeds. państwowych i innych państwowych osób prawnych	0	0
Grunty gmin i zw. Międzygminnych	116	460
Grunty osób fizycznych	425	11 004
Grunty spółdzielni	3	0
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	0	18
Grunty powiatu	14	145
Pozostałe	8	1514
RAZEM	752	21 579

Źródło: Starostwo Powiatowe w Człuchowie. Stan na 01.01.2016 r.

Według danych ze Starostwa Powiatowego w Człuchowie, w Gminie Debrzno najliczniejszą grupę stanowią grunty osób fizycznych – 11 429 ha. Najmniejszy odsetek

dotyczy, gruntów spółdzielni oraz gruntów spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Człuchowie. Stan na 01.01.2016 r.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W granicach Miasta i Gminy Debrzno występują następujące formy ochrony przyrody:

- pomniki przyrody ożywionej,
- Obszar Natura 2000 - PLH300047 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Debrzynki,
- Obszar Natura 2000 - PLH220066 - Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina rzeki Szczyry,
- Rezerwat Przyrody Miłachowo,

- korytarze ekologiczne.

Rezerwat Przyrody „Miłachowo”

Jest to rezerwat częściowy florystyczny. Położony jest ok. 1km na zachód od miejscowości Debrzno, na powierzchni 3,8 ha. Obejmuje stok o ekspozycji południowej, ograniczony od wschodu i zachodu jarami. Udokumentowano na jego obszarze wiele rzadko spotykanych roślin ciepłolubnych: ostrołódkę kosmatą, pępawę różyczkolistną, tymotkę Boemera, przetacznik pagórkowy, kłosownicę pierzastą. U podnóża stoku, w wąwozach występują zarośla kserotermiczne, wśród których dominuje głóg jednoszyjkowy.

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych muraw i zarośli kserotermicznych, tworzących w tej części Polski północną granicę zasięgu szeregu gatunków ciepłolubnych. Obszarem w zakresie ochrony przyrody administruje wojewoda. Rezerwat nie posiada planu ochrony.

Natura 2000 – Europejska Sieć Ekologiczna

Jest to kompleksowa sieć obszarów chronionych o znaczeniu europejskim stanowiąca główne narzędzie realizacji polityki ochrony UE. Tworzona jest w oparciu o dwie podstawowe Dyrektywy Rady – 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa siedliskowa) oraz Dyrektywa Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (Dyrektywa „ptasia”). Na podstawie Dyrektyw utworzono ekologiczną sieć Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO) oraz Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO).

Na terenie gminy Debrzno znajdują się dwa obszary objęte programem Natura 2000:

- PLH220066 Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina rzeki Szczyry,
- PLH300047 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Debrzynki.

Obszar Natura 2000 - PLH220066 - Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina rzeki Szczyry

Obszar Natura 2000 w części wschodniej dolina "wcina się" w krajobraz morenowy Pojezierza Krajeńskiego. Krajobraz ma charakter lekko falistej sandrowej równiny, ożywionej meandrującą doliną rzeki Szczyry, prawego dopływu rzeki Gwdy, należącej do

zlewni Odry. Siedliska chronione skupione są w zasadzie prawie wyłącznie na dnie doliny rzecznej. Jedynie w części wschodniej na stokach doliny występuje kompleks buczyn, miejscami dobrze zachowanych. Dolina rzeki Szczyry jest istotną ostoją torfowisk zasadowych i cennej entomofauny oraz flory z nimi związanych. Bogate populacje storczyków (*Dactylorhiza*) oraz czerwończyka nieparka są efektem bardzo ekstensywnej gospodarki rolnej prowadzonej na tych terenach oraz w dużej mierze - niezakłóconych warunków hydrologicznych. Na każdym kroku można tu spotkać ślady obecności bobrów, które bardzo pozytywnie wpływają na dobre uwodnienie ekosystemów. Nad Szczyrą stwierdzono również obecność rzadkiego mięczaka - poczwarówki zwężonej (*Vertigo angustior*). Ważna ostoja dla bezkręgowców - najdalej na pn. wysunięte stanowisko czerwończyka fioletka (gatunek motyla, silnie zagrożonego wyginięciem ze względu na ograniczoną powierzchnię środowisk lęgowych, zamieszkuje podmokłe łąki i torfowiska niskie.) oraz stanowisko ślimaka poczwarówki zwężonej. Występują tutaj również takie gatunki zwierząt wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, tj. bóbr europejski, wydra europejska, poczwarówka zwężona.

Obszar Natura 2000 - PLH300047 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Debrzynki

Dolina niewielkiej rzeki Dobrzynki ma wielkie znaczenie dla europejskiej przyrody przez wzgląd na występowanie na tej terenie priorytetowych siedlisk. Na zboczach doliny zachował się starodrzew bukowy (kompleks buczyn i grądów subatlantyckich) obok wiszących torfowisk źródłiskowych i przepływowych torfowisk alkalicznych. Większa część torfowisk charakteryzuje się doskonałymi warunkami wodnymi. Co ciekawe, w dolinie dobrze zachowała się naturalna strefowość roślinności.

Z gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej stwierdzono tu występowanie 4 gatunków bezkręgowców, w tym poczwarówki i czerwończyka nieparka oraz rośliny skalnicy torfowiskowej. Jest to drugie w całej północno-zachodniej Polsce znane stanowisko gatunku. Do szczególnie cennych, nie wymienionych w Załączniku II należą występujące na mechowiskach gatunki mchów brunatnych, takie jak: *Tomentypnum nitens*, *Helodium blandowii* oraz *Paludella squarosa* - o wyjątkowo wysokiej liczebności. Do osobliwości zaliczyć można również liczne populacje storczyka krwistego i szerokolistnego. Na uwagę zasługuje też licznie występująca na torfowiskach narecznica grzebieniasta.

Pomniki przyrody

Wśród ustanowionych pomników przyrody, których zestawienie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 35. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Debrzno

Lp.	gatunek	położenie	obwód cm	pierśnica /cm/	wysokość /m/	współrzędne geogr.
1.	lipa drobnolistna	szosa Debrzno-Rozwory	420	133	23	17° 12 15'' E 53° 32 20'' N
2.	wierzba krucha	Pędziszewo	520	165	16,5	17° 07 17' E 53° 33 30'' N
3.	buk zwyczajny	Jez. śuczek	510	162	28	17° 17 22'' E 53° 32 46'' N
4.	dąb szypułkowy	Jez. Kwieckie (Długie)	420	133	26	17° 10 33' E 53° 31 31'' N
5.	buk zwyczajny	Jez. Kwieckie (Długie)	510	162	31	17° 10 50' E 53° 33 37'' N
6.	buk zwyczajny	Jez. Kwieckie (Długie)	440	140	33	17° 09 53' E 53° 31 25'' N
7.	jesion wyniosły	Stare Gronowo	410	130	24	17° 23 15 E 53° 32 17'' N
8.	lipa drobnolistna	Stare Gronowo	360	114	22	17° 23 17' E 53° 32 19'' N
9.	lipa drobnolistna	przy szosie Debrzno-Uniechów	400	127	20	17° 11 00' E 53° 34 07'' N
10.	dąb szypułkowy	Skowarnki	450	143	23	17° 05 11' E 53° 35 27'' N

Zródło: Urząd Miasta i Gminy Debrzno

Korytarze ekologiczne

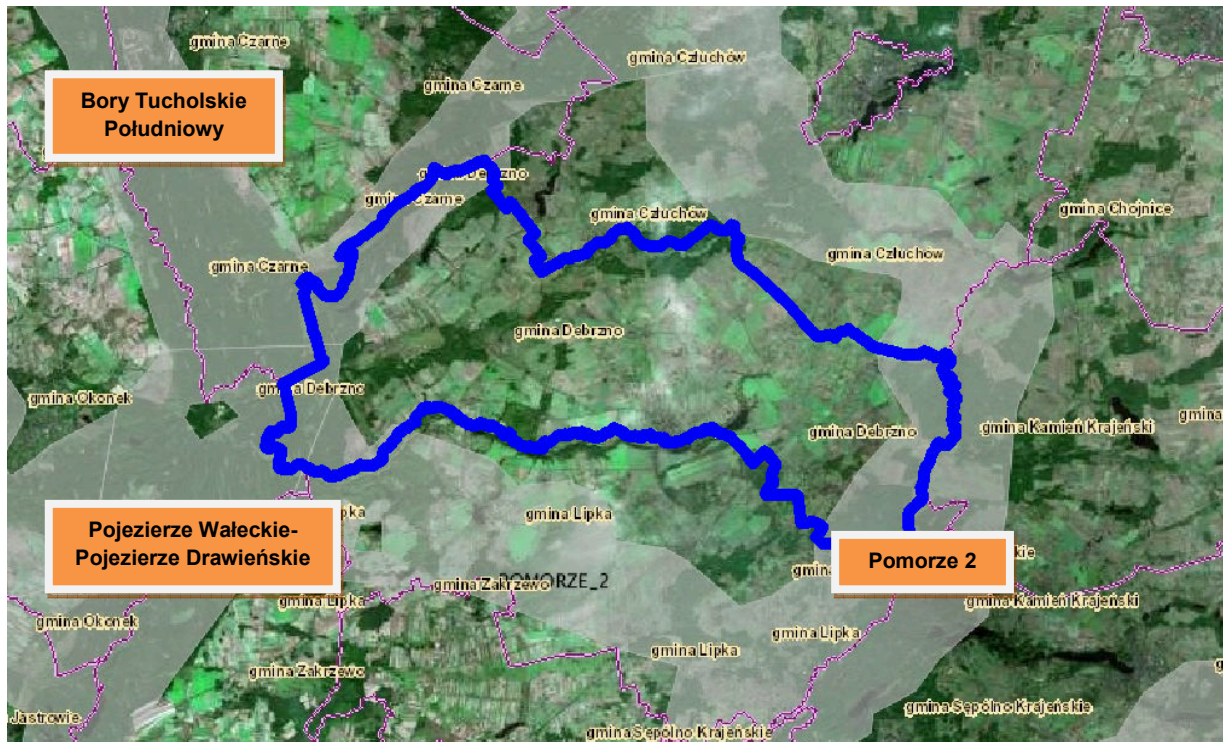
Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000 gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. W skutek działalności człowieka dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku umożliwiania mu zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu czy umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami jak i zdarzeniami losowymi typu pożar niezbędne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt, czyli liniowymi pasami lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które poza możliwościami przemieszczania się dadzą zwierzętom niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze. Szerokość i typ korytarza uwzględniać musi także typ przemieszczeń, który ma umożliwić. Przykładowo, połączenie, stworzone w celu pokonywania krótkich dystansów przez mobilne zwierzęta, musi zapewnić jedynie osłonę i niezbędną przestrzeń. Natomiast korytarz umożliwiający rozproszenie gatunku w większej skali musi zapewniać również schronienie do odpoczynku oraz pokarm.

Do najważniejszych funkcji korytarzy zalicza się:

- zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie, zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów;
- zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie
- różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej;
- obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk, wskutek zachowań terytorialnych.

Obecnie doceniona została rola korytarzy ekologicznych oraz szeroko pojęta idea łączności ekologicznej w ochronie dzikich gatunków zwierząt. Właściwie zaprojektowana sieć obszarów chronionych powinna uwzględniać także korytarze ekologiczne łączące ze sobą obszary przyrodniczo cenne.

W Polsce korytarze ekologiczne nie są włączone do krajowego systemu obszarów chronionych. Prawo polskie odnosi się jedynie bardzo generalnie do ochrony korytarzy ekologicznych w zapisach ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. oraz nakazuje uwzględnianie potrzeb zachowania łączności ekologicznej przy sporządzaniu decyzji środowiskowej dla inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko (m.in. Bar & Jendrośka 2010).

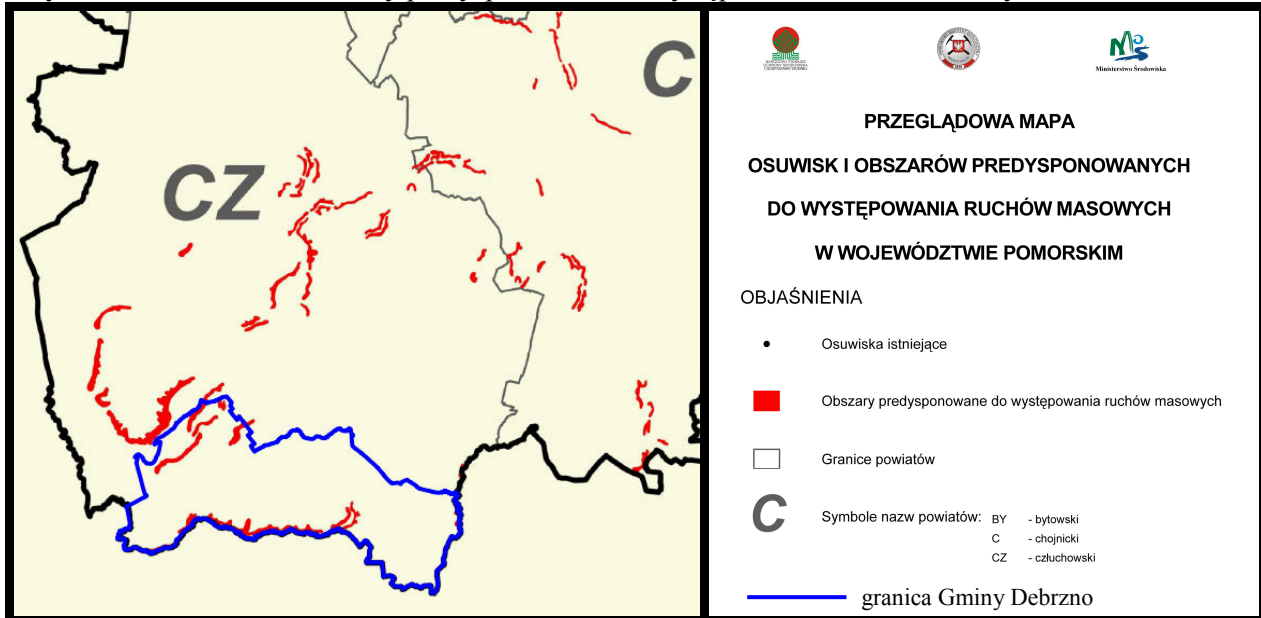
Rysunek 8. Przebieg korytarzy ekologicznych
Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl/

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Osuwiskiem nazywamy nagłe przemieszczenie się mas ziemnych, powierzchniowej zwierzeliny i mas skalnych podłoża spowodowane siłami przyrody lub działalnością człowieka (podkopanie stoku lub jego znaczne obciążenie). Jest to rodzaj ruchów masowych, polegający na przesuwaniu się materiału skalnego lub zwierzelinowego wzdłuż powierzchni poślizgu (na której nastąpiło ścięcie), połączone z obrotem. Ruch taki zachodzi pod wpływem siły ciężkości. Osuwanie się mas ziemnych stanowi element zjawiska ruchów masowych ziemi. Są to zjawiska geologiczne, związane przede wszystkim z działaniem sił przyrody, takich jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie się poziomu wód gruntowych oraz wezbrania rzek i potoków. W coraz większym stopniu do ich powstawania przyczynia się działalność człowieka. Sprzyja im podcinanie zboczy przy budowie m.in. obiektów infrastrukturalnych, a także wycinki drzew na stokach. Ruchy osuwiskowe mogą powodować degradację gleb oraz rozległe zniszczenia terenów rolnych i leśnych. Miejsca występowania osuwisk to naturalne stoki i zbocza dolin i zbiorników wodnych, obszary źródłowe rzek (gdzie erozja wsteczna zwiększa spadek terenu), skarpy wykopów i nasypów oraz wyrobisk.

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego znajdują się jedynie tereny predysponowane do powstawania ruchów masowych. Lokalizację tych terenów przedstawia mapa poniżej.

Rysunek 9. Osuwiska i obszary predysponowane do występowania ruchów masowych

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

W granicach gminy udokumentowano do roku 1998 dwa niewielkie złoża kopalin pospolitych: złożo surowców ilastych „Buszkowo” i złożo kruszywa naturalnego „Stare Gronowo”. Obecnie nie mają one użytkownika i nie są eksploatowane. W ostatnich latach (2002 r.) udokumentowano jeszcze jedno złożo: kruszywa naturalnego w Skowarnkach.

Tereny złóż powinny podlegać ochronie przed zmianą sposobu użytkowania na cele inne niż eksploatacja.

Zgodnie z ustawą o ochronie środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

Tabela 36. Zasoby kopalin na terenie Gminy Debrzno

Nazwa złoża	Kopalina	Stan zagospodarowania złoża	Powierzchnia [ha]	Stratygrafia stropu	Stratygrafia spągu	Grupa złoża
BUSZKOWO	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	złoże rozpoznane szczegółowo	6,85	czwartorzęd	czwartorzęd	I
SKOWARNKI	Kruszywa naturalne	złoże skreślone z bilansu zasobów	1,89	czwartorzęd	czwartorzęd	III
SKOWARNKI II	Kruszywa naturalne	złoże rozpoznane szczegółowo	12,12	czwartorzęd-holocen	czwartorzęd-plejstocen	II
SKOWARNKI III	Kruszywa naturalne	złoże rozpoznane szczegółowo	26,62	czwartorzęd-holocen	czwartorzęd-plejstocen	II
STARE GRONOWO	Kruszywa naturalne	eksploatacja złoża zaniechana	1,55	czwartorzęd	czwartorzęd	-

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno Debrzno nie występują tereny górnicze.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

13.1 TRANSPORT DROGOWY

Przez obszar Gminy Debrzno w układzie południowy/zachód – północny/wschód przebiegają główne szlaki komunikacji o znaczeniu krajowym i o charakterze międzynarodowym. Są to:

- droga krajowa nr 22 Kostrzyn – Czarlin w północno-zachodniej części gminy,
- linia kolejowa nr 203 Tczew – Kostrzyn w południowo-wschodniej części gminy.

Oba szlaki tworzą korytarz transportowy o znaczeniu regionalnym powiązany z europejskimi korytarzami transportowymi.

Podstawowy układ drogowy gminy Debrzno stanowią:

- droga krajowa nr 22 relacji Kostrzyn – Czarlin w północno-zachodniej części gminy. Droga ta obsługuje ruch od zachodniej granicy Polski /z kierunku Berlina/ do krajów położonych na wschód od Polski, przenosząc ruch tranzytowy gospodarczy i turystyczny z Niemiec do Trójmiasta, na Mazury i do Kaliningradu. Na obszarze gminy droga krajowa posiada parametry klasy głównej ruchu przyspieszonego. Odbywa się na niej ruch tranzytowy o charakterze gospodarczym i turystycznym. Odcinek drogi przebiegający w granicach gminy liczy łącznie ok. 12,4 km. Na całej drodze dopuszcza się ruch pojazdów o nacisku osi 115 kN. Planowana jest przebudowa drogi do parametrów klasy drogi ekspresowej. Zarządcą drogi krajowej jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Gdańsku.
- droga wojewódzka nr 188 relacji Człuchów – Debrzno – Złotów - Piła o znaczeniu regionalnym, przebiegająca równolegle do drogi krajowej i linii kolejowej. Droga ta zapewnia powiązania zewnętrzne i wewnętrzne gminy łącząc siedzibę miasta i gminy z Człuchowem – siedzibą powiatu oraz ze Złotowem – siedzibą sąsiedniego powiatu w woj. wielkopolskim. Jest to ważna z punktu widzenia powiązań komunikacyjnych droga. Odbywa się na niej ruch lokalny i tranzytowy o charakterze gospodarczym i

turystycznym. Dla drogi ustalono klasę techniczną G (główna). Długość odcinka w granicach gminy ok. 8,6 km. Za stan drogi odpowiada Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku.

- drogi powiatowe jako uzupełnienie powyższego układu funkcjonalnego komunikacji. Sieć dróg powiatowych obejmuje 18 odcinków dróg, przeważnie klasy lokalnej, na niewielu odcinkach zbiorczej, o łącznej długości około 98km. Na terenie gminy drogi te są podstawowymi łącznikami z drogą krajową nr 22 i drogą wojewódzką nr 188 oraz drogami przebiegającymi w gminach sąsiednich. Sieć dróg powiatowych, charakteryzująca się właściwą gęstością, zapewnia powiązania gminy w skali lokalnej. Drogi powiatowe są relatywnie w średnim i złym stanie technicznym. Charakterystyczne są przekroje jednopasmowe na części dróg oraz brak chodników przy prawie wszystkich drogach, co ujemnie wpływa na bezpieczeństwo użytkowników dróg, z wyjątkiem fragmentu drogi nr 2552G, który stanowił drogowy odcinek lotniskowy. Ze względu na istniejące w części obszaru gminy warunki gruntowo-wodne (słabe podbudowy i usytuowanie w pobliżu dolin rzek) drogi są systematycznie niszczone. Stan nawierzchni dróg wymaga działań prowadzących do sukcesywnej poprawy, ponieważ nie gwarantuje wymaganej przepustowości dróg. Za stan dróg powiatowych odpowiada Zarząd Dróg Powiatowych w Człuchowie.

Istotną rolę odgrywa również droga powiatowa przebiegająca poza granicą gminy, w bezpośrednim sąsiedztwie jej zachodniej granicy relacji Buszkowo – Czarne.

- sieć dróg gminnych i dojazdowych do pól i lasów, która obejmuje około 191 km dróg o bardzo zróżnicowanym standardzie, stanowi w połączeniu z siecią dróg powiatowych system obsługi lokalnej. Grupa ta obsługuje głównie związki pomiędzy siedliskami i drogami wyższych klas, a także zapewnia dojazdy do terenów rolnych, łąk i lasów. Stan nawierzchni większości dróg jest nieodpowiedni i wymaga działań prowadzących do stopniowej ich poprawy.

Wymienione wyżej ciągi dróg zabezpieczają powiązania pomiędzy poszczególnymi ośrodkami. Gmina Debrzno jest stosunkowo dobrze wyposażona w podstawową sieć drogową. Słabą stroną istniejącego układu jest brak utwardzonych dróg łączących poszczególne wsie w relacji wschód zachód na północ od Debrzna.

Tabela 37. Drogi gminne na terenie gminy Debrzno

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi
1.	233028 G	ul. Górna
2.	233029 G	ul. Brzozowa
3.	233030 G	ul. Jeziorna
4.	233031 G	ul. Wąska
5.	233032 G	ul. Wspólna.- Przechodnia - Trębacka
6.	233033 G	ul. Ks. Skorupki
7.	233034 G	ul. Cicha
8.	233035G	ul. Leśna
9.	233041 G	Krzemieniewo - gr.gm. Czarne - Skowarnki
10.	233042 G	Domisław gr. gm. Czarne - dr gm. 233043 G
11.	233043 G	Bińcze - gr. gm. Czarne - Skowarnki
12.	233044 G	Cierznie Wyb. - Cierznie (DK nr 22)
13.	233045 G	Skowarnki - Cierznie
14.	233046 G	Dr.pow. 2542G - Krzepiszyn - dr pow. 2542G
15.	233047 G	Uniechów Wyb. - dr. pow. 2542G
16.	233048 G	Uniechów Wyb. - dr.gm. 233049G
17.	233049 G	Domisław - gr. gm. Czarne dr kr. Nr-22
18.	233050 G	gr.gm.Człuchów - gr. gm.Debrzno - dr.gm. 233049G
19.	233051 G	Pędziszewo - Barkowo (Rozwory - DP nr-2546G)
20.	233052 G	Strieczona - dr pow. 2547G
21.	233053 G	Kamień - Strieczona
22.	233054 G	Słupia Wyb. - dr pow. 2544G
23.	233055 G	Słupia Wyb. - dr pow. 2544G
24.	233056 G	Dr gm. 233055G - dr gm. 233057G
25.	233057G	Kamień-dr gm. 233060G
26.	233058 G	Dr gm. 233056G do dr pow. 2544G
27.	233059 G	Mosiny gr. gm. Debrzno- dr gm. 233060G
28.	233060 G	Chrzastowo gr. gm. Debrzno - Słupia
29.	233061 G	Słupia Wyb. Dr gm. 233060G
30.	233062 G	Dr pow. 2552G - gr. gm. Człuchów
31.	233063 G	Dr gm. 233062G - gr. gm. Debrzno
32.	233064 G	Myśligoszcz - Myśligoszcz Wyb. (DP nr 256IG)

33.	233065 G	(DP nr 2558G)Służewo - N.Gronowo
34.	233066 G	Dr gm. 233065G dr.pow. 2561G
35.	233067 G	Dr gm. 233066 - dr pow. 2560G
36.	233068 G	Dr pow. 2559G - dr pow. 2560G

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno

Tabela 38. Drogi powiatowe na terenie Miasta i Gminy Debrzno

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi
1	2542G	Skowarnki-Uniechów
2	2543G	Barkowo-Kamień
3	2544G	Strieczona-Słupia
4	2546G	Barkowo-Debrzno Debrzno /ul. Miodowa/ Debrzno /ul. Królewska / Debrzno /ul. Niepodległości/
5	2547G	Uniechów-Debrzno Debrzno /ulica bez nazwy/
6	2548G	DK 22-Stanisławka-DP 39495
7	2549G	Cierzenie-Rozwory
8	2550G	Buszkowo-Prusinowo-Rozwory - Debrzno /ul. Królewska/ Debrzno /ul. Królewska/
9	2551G	DP 2550G – (Trudna)
10	2552G	Debrzno /ul. Młynarska/ Debrzno /ul. Młynarska/-Słupia- Myśligoszcz
11	2557G	Mosiny-Stare Gronowo
12	2558G	Myśligoszcz-Służewo
13	2559G	Nowe Gronowo-DP2557G
14	2560G	DP2557G-Nowe Gronowo -Poręba
15	2561G	Debrzno /ul. Gronowska/ Debrzno /ul. Gronowska/-Stare Gronowo-(Lutówko)
16	2562G	Stare Gronowo - Witkowo
17	2563G	Drozdowo-Buka-Stare Gronowo
18	2571G	Debrzno /ul. Przechodnia -Trębacka/
19	2572G	Debrzno /Ogrodowa/

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno

12.2 KOLEJ

Przez południowo-wschodnią część obszaru gminy przebiega linia kolejowa nr 203 relacji Tczew – Kostrzyn.

Linia ta zapewnia dogodne połączenia z Tczewem, Gdańskiem - stolicą województwa pomorskiego oraz Piłą i dalej Kostrzynem.

Obsługę ludności w zakresie lokalnych przewozów pasażerskich świadczą stacje poza granicami gminy w Bukowie Człuchowskim i Wierzchowie Człuchowskim /gm. Człuchów/ oraz Lipce Krajeńskiej /woj. wielkopolskie/. W zakresie przewozów dalekobieżnych mieszkańców gminy obsługuje stacja w Chojnicach.

Mieszkańcy gminy korzystają również z linii kolejowych: nr 210 Chojnice – Runowo Pomorskie, przebiegającej równoleżnikowo na północ od obszaru gminy oraz nr 405 Piła – Szczecinek - Ustka. Dla tych linii obsługę w zakresie przewozów pasażerskich świadczą stacje: Człuchów, Bińcze i Czarne /nr 210/ oraz Okonek /nr 405/.

12.3 ZAOPATRZENIE W WODĘ, ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW I ICH OCZYSZCZANIE

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Tabela 39 Sieć wodociągowa

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Rok									
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	112,5	113,9	115,2	115,3	115,3	118,6	122,8	122,2	122,3	122,9
Przyląca prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 058	1 078	1 111	1 126	1 126	1 189	1 195	1 201	1 208	1 136
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	265,5	257,6	270,9	246,0	242,2	241,9	246,9	223,0	247,2	259,1

Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	8 202	8 169	8 243	8 248	8 179	8 162	8 127	8 108	9 203	-
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Miasto i Gmina Debrzno zaopatrywane są z 11 ujęć podziemnych, na których pracuje 16 studni. Ujęcia są w różnym stanie technicznym, Część z nich opiera się na technologii z lat 50-60 XX w. i jest przestarzała. Nadto, część ujęć wiejskich jest mało efektywna. W związku z powyższym istnieje potrzeba inwestycji w zakresie unowocześniania technologii, a także działań zmierzających do agregowania układów wodociągowych w większe jednostki, z wyłączeniem małych ujęć z eksploatacji (np. Boboszewo, Kamień).

Lp.	Lokalizacja SUW	Obsługiwane miejscowości	Rok budowy / modernizacji	Ilość ujęć
1.	Debrzno	Debrzno Bolesławowo, Smug, Strzeszyn, Grzymisław, Stanisławka, Gniewno, Buchowo (Barkowo II) Możliwość zasilania Strzeczoną i Buchowa	1911/1988	3
2.	Rozwory	Rozwory Główna Prusinowo	1976	1
3.	Cierznie	Cierznie Uniechówek	1982	1
4.	Uniechów	Uniechów Skowarnki	1968/2004	2
5.	Strieczona	Strieczona Buchowo	1977	2
6.	Kamień	Kamień	1992	1
7.	Słupia	Słupia	1977	1
8.	Myśligoszcz	Myśligoszcz Myśligoszcz II Służewo	1979	1
9.	Nowe Gronowo	Nowe Gronowo Drozdowo Buki Mosiny 5	1980	2
10.	Stare Gronowo	Stare Gronowo	1977	1
11.	Boboszewo	Boboszewo	1972	1

Miasto Debrzno zaopatrywane jest w wodę z ujęcia głębinowego przy ul. Parkowej. Ujęcie pochodzi z 1911 r., było modernizowane w 1988 r. Budynek stacji uzdatniania jest w złym stanie technicznym, nie kwalifikuje się do remontu, urządzenia technologiczne są

utrzymane w sprawności lecz są zdekapitalizowane. Studnie głębinowe mają następującą charakterystykę:

Nr studni	Rok budowy	Q [m ³ /d]	Uwagi
IIa	1971	32,0	
III	1969	60,0	
IV	1980	50,0	
V	1980	48,0	rezerwowa

Zatwierdzone zasoby wodne na ujęciu komunalnym przy ul. Parkowej z utworów trzeciorzędowych wynoszą 150m³/h. Zezwolenie na pobór wody do 2016 r. wynosi Q_h=110m³/h, Q_d = 2500m³/d. Obecny pobór wody wynosi ok. 1300m³/d przy 3 studniach pracujących.

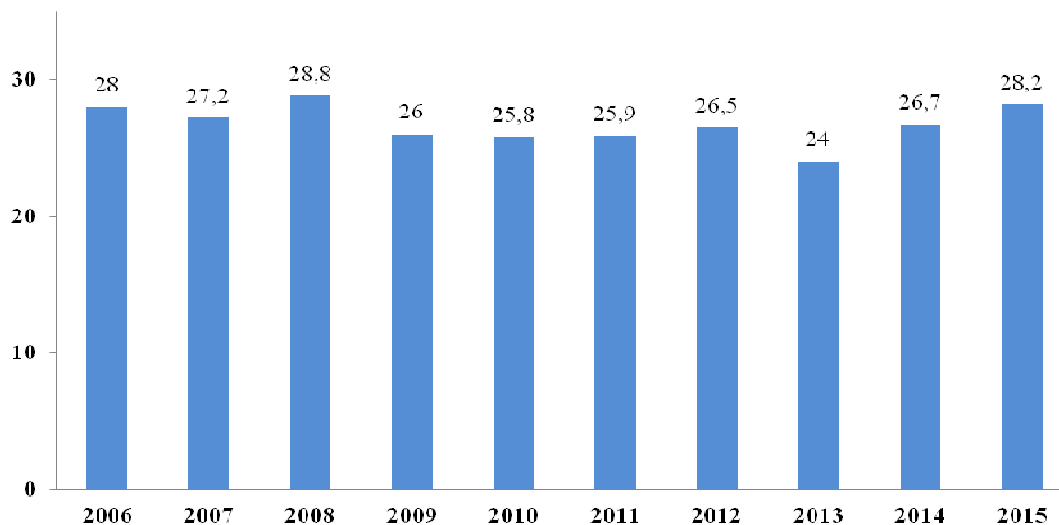
Sieć wodociągowa obejmuje swym zasięgiem praktycznie cały obszar miasta Debrzno, a większość miejscowości gminy wyposażona jest w wodociągi wiejskie. Ogółem w gminie jest około 122,9 km sieci o przekrojach 63-200 mm, z czego ok. 20,8 km znajduje się w mieście. Zinwentaryzowane jest 1191 przyłączy wodociągowych.

Stan zaopatrzenia w wodę w Gminie, zarówno na terenie miasta jak i na terenach wiejskich, można uznać za zadawalający. Zwodociągowanie w gminie wynosi 99,9%.

Stan techniczny sieci jest zróżnicowany. Część sieci wykonana jest z żeliwa, a niewielka część z azbesto - cementu, występują też przewody stalowe oraz przewody z tworzyw - PVC i PE. Niektóre odcinki, zarówno w mieście, jak i na wsi, wymagają pilnych modernizacji.

Na terenie miasta i gminy istnieją również ujęcia niebędące w eksploatacji gminnej jednostki organizacyjnej, w tym ujęcia indywidualne.

Zużycie wody na 1 mieszkańca [m³]

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych istnieje określony ustawą Prawo wodne, obowiązek ustanawiania stref ochronnych. Składają się one z terenów ochrony bezpośredniej (przy studniach wierconych – od 8 do 10 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody) oraz terenów ochrony pośredniej. Na terenach ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach ochrony pośredniej mogą być zabronione pewne czynności i roboty, powodujące zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub ograniczenie wydajności ujęcia. W przypadkach uzasadnionych warunkami hydrogeologicznymi można odstąpić od wyznaczania terenów ochrony pośredniej.

Wszystkie ujęcia wody, które dostarczają wodę pitną do wodociągów gminnych mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej ujęcia zamykającą się w granicach działki.

ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW**Tabela 40.** Sieć kanalizacyjna

Wyszczególnienie	Rok									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	30,5	31,5	32,4	40,6	40,6	74,3	74,3	79,5	79,6	82,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	378	390	412	425	425	658	661	722	728	675
Ścieki odprowadzone (dam³)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	177,9
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoba)	5 360	5 326	5 392	5 409	5 335	5 900	5 886	6 021	6 885	-

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Ścieki komunalne z miasta odprowadzane są do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej. Oczyszczalnia zlokalizowana jest po południowej stronie rzeki Debrzynki na gruntach sąsiedniej gminy Lipka. W 2004/2005 r. oczyszczalnia ścieków w miejscowości Debrzno Wieś została w całości zmodernizowana i rozbudowana do przepustowości 1370m³/d, co w całości zabezpiecza odbiór ścieków z gminy Lipka Krajeńska i całej gminy Debrzno łącznie z miastem.

Gmina w ostatnich latach rozpoczęła realizację programu gospodarki ściekowej, w ramach którego zaplanowano zbiorczy system sieci kanalizacji sanitarnej. Wyznaczono aglomerację ściekową, obejmującą miasto Debrzno i wsie: Buchowo, Kamień, Strzeczona, Bolesławowo, Słupia, Myślizoszcz, Boboszewo, oraz na obszarze woj. wielkopolskiego - Lipka, Debrzno Wieś, Łąkie, Scholastykowo, z oczyszczalnią ścieków Debrzno Wieś. Zgodnie z opracowanym programem gospodarki ściekowej, docelowo wszystkie ścieki z terenu gminy Debrzno mają zostać sprowadzone do oczyszczalni w Debrznie-Wsi. Obecnie oczyszczalnia przyjmuje średnio 800m³ ścieków na dobę z miejscowości Stanisławka, Przypólsko, Cierznie, Gniewno, Stare Gronowo, Boboszewo, Myślizoszcz, Słupia, Buchowo, Strzeczona i Gminy Lipka. Ścieki są również dowożone wozami asenizacyjnymi. Obecnie system kanalizacji ma łączną długość 78,6 km, w tym około 22 km - na terenie

miasta. W eksploatacji znajdują się 23 przepompownie sieciowe i 179 przydomowych. Przepompownia centralna znajduje się w Debrznie przy ul. Młyńskiej.

Szacuje się, że zasięgiem kanalizacji sanitarnej objętych jest ok. 91% mieszkańców miasta oraz około 53% mieszkańców gminy - obszar wiejski.

Stan techniczny infrastruktury kanalizacyjnej należy uznać za zadowalający, aczkolwiek w części jednostek osadniczych istnieją fragmentaryczne układy odprowadzania ścieków po byłych PGR-ach lub sieci powojkowe, których stan techniczny i funkcjonalny jest zły i wymaga nakładów na modernizację. Ogólnie - stan odprowadzenia i oczyszczenia ścieków na terenie gminy należy uznać za wymagający uzupełnienia poprzez stworzenie możliwości zbiorczego odprowadzania ścieków dla kolejnych mieszkańców.

Wody opadowe z terenów zainwestowanych odprowadzane są do istniejącej kanalizacji deszczowej. Wody opadowe odprowadzane są do rzeki Debrzynki i jeziora Debrzno. Podczyszczanie następuje w 3 separatorach. Stan infrastruktury burzowej jest generalnie zły, część układów pochodzi z lat przedwojennych i bezpośrednio powojennych (dawna sieć ogólnospławna zaadaptowana na kanalizację deszczową). Sieć nie jest w stanie przejmować i skutecznie odprowadzać opadów o większym natężeniu.

12.4 ENERGETYKA, GAZOWNICTWO I CIEPŁOWNICTWO

ENERGETYKA

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno nie ma linii wysokiego napięcia 110KV, ani stacji transformatorowych 110/15kV.

Energia elektryczna przesyłana jest na obszar miasta i gminy dwoma liniami napowietrznymi 15 kV z Głównego Punktu Zasilania (GPZ) w Człuchowie. Na terenie Debrzno wybudowana jest rozdzielnia 15 kV (PZ), z której liniami 15 kV zasilanych jest na terenie miasta 5 stacji transformatorowych słupowych 15/0,4 kV i 9 stacji miejskich 15/0,4 kV.

Ogólnie stan infrastruktury zaopatrzenia w energię elektryczną nie jest zadowalający, gdyż nie gwarantuje ona pewności zasilania, głównie z uwagi na dużą ilość linii napowietrznych niskiego napięcia. Stanowi to ograniczenie rozwoju miasta i gminy. Rozwój wsi, a szczególnie rozwój innowacyjnych form działalności gospodarczej na terenach wiejskich wymaga poprawienia jakości zasilania w energię elektryczną.

Linie oraz stacje transformatorowe są własnością Spółki ENERGA-Operator SA Oddział w Koszalinie, a obsługiwane są przez Rejon Dystrybucji Człuchów. W ramach Planu Rozwoju Spółki na lata 2014-2019 przewidziane są działania polegające na przebudowie lub przebudowie linii i stacji, mające m.in. na celu stworzenie możliwości przyłączenie nowych odbiorców. W planach jest też modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci w celu zasilania Zielonego Parku Cierznie.

GAZOWNICTWO

Miasto i gmina leżą poza zasięgiem gazyfikacji przewodowej. Sieć gazowa wysokoprężna systemu krajowego znajduje się w odległości 16 km, w Człuchowie i 25 km w Sępólnie Krajeńskim. Stan ten jest niewątpliwie istotnym czynnikiem hamującym rozwój miasta i gminy. Obecnie zaopatrzenie w gaz na potrzeby bytowo-gospodarcze pokrywane jest gazem propan-butan.

W Planie Rozwoju PSG Sp. z o.o. na lata 2016-2020 nie przewidziano działań w zakresie gazyfikacji Miasta i Gminy Debrzno.

CIEPŁOWNICTWO

Gospodarka ciepła na terenie gminy opiera się o indywidualne źródła ciepła oraz kotłownie lokalne. Istniejące źródła ciepła zaspokajają potrzeby odbiorców.

TELEKOMUNIKACJA I TELEFONIA KOMÓRKOWA

Łączność telefoniczna jest zautomatyzowana. Sieć telefoniczna istnieje w wykonaniu napowietrznym oraz kablowym doziemnym. W miarę wzrostu liczby abonentów istnieje możliwość rozbudowy sieci telefonicznej i uzyskania łącza telefonicznego.

12.5 GOSPODARKA ODPADAMI

Do 31 marca 2013 r. na terenie gminy funkcjonowało składowisko odpadów w miejscowości Grzymisław. Aktualnie na obszarze zamkniętego składowiska prowadzone są badania monitoringowe.

Obecnie Miasto i Gmina Debrzno ma podpisaną umowę na zagospodarowanie odpadów z Zakładem Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze koło Angowic na terenie gminy Chojnice oraz umowę na transport i odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z firmą wyłonioną w drodze przetargu.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiono i odniesiono się do licznych dokumentów strategicznych. Dokumenty te dotyczą zarówno szczebla krajowego, wojewódzkiego jak i powiatowego.

W rozważaniach wykorzystano takie dokumenty jak:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju;
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego;
- Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego;
- Strategia Rozwoju Transportu w Województwie Pomorskim na lata 2007-2020;
- Plan Gospodarki Odpadami województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2028.

14.1 Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Dnia 13 grudnia 2011 r. Rada Ministrów przyjęła Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 roku. Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego nadrzędnym celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych w dążeniu do konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie czasu.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju do 2030 roku kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego.

14.2 Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Realizacja zwiększania lesistości jest jednym z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do poziomu 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050.

Szczególną funkcją zalesień powinno być, zatem odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności, a także estetycznych walorów krajobrazu. Ważnym zadaniem programu zalesień jest ochrona i wzmacnianie oraz łączenie we wspólny system najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych zalesień. Rozmiar zadań, potrzeba systemowych rozwiązań w skali kraju i regionu, a przede wszystkim znaczenie zalesień dla ochrony środowiska, racjonalizacji struktury użytkowania ziemi i tworzenia ładu w gospodarce przestrzennej, nadają temu problemowi wysoką rangę.

Celem rządowego programu zwiększania lesistości do roku 2020 jest, zatem zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 30%, ustalenie priorytetów ekologicznych

i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Integralną częścią programu jest:

- przestrzenny model zwiększania lesistości (obejmujący ustalenie preferencji zalesieniowych gmin) oraz rozmiar zalesień w układzie kraju, województw i powiatów;
- założenia programów regionalnych i lokalnych;
- zadania dla administracji rządowej, władz samorządowych na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym oraz dla gospodarki leśnej;
- harmonogram realizacji i aspekty ekonomiczne.

14.3 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno planuje się inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zawarte w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planie zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta* przyjętego Uchwałą Nr 318/XXX/016 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 roku (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2017 r., poz. 603) z zakresu:

Budowy, rozbudowy i przebudowy dróg publicznych:

- pakiet działań wzmacniających korytarz transportowy południowy - rozbudowa DW nr 188 na odcinku Człuchów – Debrzno.

Budowy, rozbudowy i modernizacji urządzeń zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania:

- budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z budową układów tłocznych i modernizacją przepompowni ścieków w ramach aglomeracji ściekowych powyżej 2.000 RLM, w tym: Borzytuchom, Bożepole Wielkie, Brusy, Cedry Wielkie, Choczewo, Chojnice, Czersk, Człuchów, **Debrzno**, Dziemiany, Dzierzgoń, Gdańsk, Gdynia, Główny, Gniwino, Jabłowo, Kaliska, Karsin, Kościerzyna, Krokowa, Krynica Morska, Lębork, Linia, Lipnica, Lipusz, Luzino, Łeba, Łubiana, Malbork, Nowy Dwór Gdański, Pelplin, Potęgowo, Przechlewo, Przdokowo, Przywidz, Pszczółki, Puck, Rowy, Ryjewo, Rzeczenica, Skarszewy, Skórcz, Słupsk, Smętowo Graniczne, Sobowidz, Somonino, Stara Kiszewa, Stare Pole, Starogard Gdański, Stężyca, Studzienice, Suchy Dąb, Sztum, Tczew, Ustka, Władysławowo, Zblewo, Żarnowiec,
- inwestycje wynikające z Planu gospodarki odpadami.

Budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów państwowych szkół wyższych, państwowych lub samorządowych instytucji kultury, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- Pomorskie Trasy Rowerowe o znaczeniu międzynarodowym R-10 i WTR R-9 - wybudowanie dwóch oznakowanych szlaków rowerowych z dedykowaną infrastrukturą o międzynarodowych standardach.

14.4 Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego

Dnia 24 września 2012 r. Sejmik Województwa Pomorskiego podjął uchwałę nr 458/XXII/12 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

Jak stanowi Strategia, przyjęta misja musi być prowadzona przede wszystkim z wymogami wynikającymi z ogólnych zasad prowadzenia polityki rozwoju regionu. Strategia wskazuje 3 cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym. Są one konkretyzowane przez 10 celów operacyjnych, co przedstawiono poniżej:

1. Nowoczesna gospodarka:
 - wysoka efektywność,

- konkurencyjne szkolnictwo wyższe,
 - unikatowa oferta turystyczna i kulturalna,
2. Aktywni mieszkańcy:
- wysoki poziom zatrudnienia,
 - wysoki poziom kapitału społecznego,
 - efektywny system edukacji,
 - lepszy dostęp do usług zdrowotnych,
3. Atrakcyjna przestrzeń:
- sprawny system transportowy,
 - bezpieczeństwo i efektywność energetyczna,
 - dobry stan środowiska.

14.5 Strategia Rozwoju Transportu w Województwie Pomorskim na lata 2007-2020

Strategia Rozwoju Transportu Województwa Pomorskiego wyznacza cele całego sektora transportu do 2020 roku. Do zadań w zakresie ulepszania transportu drogowego Miasta i gminy Debrzno należy modernizacja drogi krajowej nr 22.

14.6 Plan gospodarki odpadami Województwa Pomorskiego

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2022 (PGOWP 2022) stanowi aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018, przyjętego Uchwałą Nr 415/XX/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25.06.2012 r. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2022 sporządzony jest jako realizacja przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, ze. zm.). Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o odpadach plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 6 lat.

Zgodnie z polskim i unijnym prawodawstwem w dziedzinie odpadów obowiązują następujące zasady postępowania z odpadami:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów;
- zapewnienie odzysku, w tym głównie recyklingu odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie da się uniknąć;
- unieszkodliwienie odpadów (poza składowaniem);

- bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się z uwagi na warunki techniczno-ekonomiczne, poddać procesom odzysku lub unieszkodliwienia.

15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na terenie Miasta i Gminy Debrzno nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Debrzno	12
Tabela 2. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni.	13
Tabela 3. Miejsce gminy Debrzno na tle powiatu człuchowskiego według wybranych cech w roku 2015, 2014.....	14
Tabela 4. Zestawienie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w gminie Debrzno.....	16
Tabela 5. Jednolite Części Wód Podziemnych 28 na terenie Gmin i Miasta Debrzno	23
Tabela 6. Jednolite Części Wód Podziemnych 36 na terenie Gminy Debrzno	24
Tabela 7. Jednolite Części Wód Podziemnych 37 na terenie Gminy Debrzno	25
Tabela 8. Grunty orne wg klas bonitacyjnych w gminie Debrzno - obszar wiejski	28
Tabela 9. Grunty orne wg klas bonitacyjnych w Mieście Debrzno.....	28
Tabela 10. Zasoby kopalin na terenie Gminy Debrzno	29
Tabela 11. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie Gminy Debrzno	39
Tabela 12. Cmentarze w wojewódzkiej ewidencji zabytków w Mieście i Gminie Debrzno	65
Tabela 13. Zestawienie głównych wskaźników demograficznych dla gminy Debrzno.....	68
Tabela 14. Liczba ludności gminy Debrzno w latach 2006 – 2015	69
Tabela 15. Ruch naturalny według płci w latach 2006 – 2015 w gminie Debrzno.....	69
Tabela 16. Ludność według grup wiekowych w latach 2006 – 2015 w gminie Debrzno	70
Tabela 17. Ruchy migracyjne latach 2005 – 2014 w gminie Debrzno.....	72
Tabela 18. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminie Debrzno.....	74
Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe w gminie Debrzno w latach 2006 – 2015.....	75
Tabela 20. Zasoby mieszkaniowe według form własności	76
Tabela 21. Wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje w gminie Debrzno na tle terenów wiejskich powiatu człuchowskiego	77
Tabela 22. Wykaz szkół w mieście i gminie Debrzno	77
Tabela 23. Udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu	78
Tabela 24. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	78
Tabela 25. Podmioty wg sekcji PKD 2007	80
Tabela 26. Liczba pracujących mieszkańców Gminy Debrzno w podziale na płeć na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego w latach 2012 - 2014	97
Tabela 27. Placówki szkolne i przedszkolne w Gminie Debrzno	99
Tabela 28. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w latach 2012 - 2014 w %.....	99

Tabela 29. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych Gminy Debrzno na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego	100
Tabela 30. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego	100
Tabela 31. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w Gminie Debrzno na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego w latach 2012 - 2014.....	101
Tabela 32. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Debrzno na tle powiatu człuchowskiego i województwa pomorskiego w latach 2012 - 2014	101
Tabela 33. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2012 - 2014	103
Tabela 40. Zestawienie dochodów miasta i gminy Debrzno na lata 2016-2025	109
Tabela 41. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Debrzno	126
Tabela 42. Zasoby kopalin na terenie Gminy Debrzno	130
Tabela 43. Drogi gminne na terenie gminy Debrzno	133
Tabela 44. Drogi powiatowe na terenie Miasta i Gminy Debrzno	134
Tabela 45 Sieć wodociągowa	135
Tabela 46. Sieć kanalizacyjna	139

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Powierzchnia gmin położonych w powiecie człuchowskim.....	11
Wykres 2. Liczba ludności w gminach położonych w powiecie człuchowskim.....	12
Wykres 3. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2009 – 2015 w gminie Debrzno	17
Wykres 4. Liczba wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009 – 2015	17
Wykres 5. Ludność gminy Debrzno w latach 2006 – 2015.....	69
Wykres 6. Ruch naturalny w gminie Debrzno w latach 2006 – 2015	70
Wykres 7. Ruchy migracyjne latach 2005 – 2014 w gminie Debrzno	72
Wykres 8. Ludność gminy Debrzno według grup ekonomicznych w latach 2006 – 2015	73
Wykres 9. Ludność Miasta i Gminy Debrzno według płci w latach 2006 – 2015	73
Wykres 10. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Debrzno w latach 2006 – 2015.....	75
Wykres 11. Wydatki budżetu Miasta i Gminy Debrzno wg działów w %.....	83
Wykres 12. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w latach 2009 - 2015	87
Wykres 13. Lesistość Miasta i Gminy Debrzno w latach 2009–2015	89
Wykres 14. Liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne dla dzieci w latach 2008 - 2014	102
Wykres 15. Prognozowana zmiana liczby ludności w latach 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 w powiecie człuchowskim.....	105
Wykres 16. Prognoza struktury ludności w 2050 roku w podziale na płeć w powiecie człuchowskim	106
Wykres 17. Liczba zameldowań w podziale na zameldowania ze wsi i z miast w gminie Debrzno	107
Wykres 18. Liczba wymeldowań w podziale na wymeldowania na wieś i do miast w gminie Debrzno	107
Wykres 19. Dochody i wydatki budżetu gminy według rodzajów w 2014 r.	109